

UDSATHED FOR VOLD OG ANDRE FORMER FOR KRIMINALITET

Offerundersøgelserne 2005-2010

Af

Flemming Balvig & Britta Kyvsgaard

November 2011

**Københavns Universitet * Justitsministeriet
Det Kriminalpræventive Råd * Rigspolitiet**

ISBN 978-87-92760-11-1

Indhold

1. OVERSIGT.....	4
2. INDLEDNING.....	8
2.1 UNDERSØGELSENS DATA OG METODE	9
2.2 OM STATISTISK SIGNIFIKANS.....	14
2.3 OM REGRESSIONSANALYSER.....	15
3. TYVERI	17
3.1 TYVERI 2005-10	20
3.2 TYVERIETS GENSTAND OG SKADEVIRKNING	21
3.3 ØKONOMISKE MØRKETAL FOR TYVERI.....	24
3.4 FORHOLD DER PÅVIRKER RISIKOEN FOR AT BLIVE UDSAT FOR TYVERI.....	26
4. HÆRVÆRK.....	28
4.1 HÆRVÆRK 2005-10	30
4.2 HÆRVÆRKETS GENSTAND OG SKADEVIRKNING	31
4.3 ØKONOMISKE MØRKETAL FOR HÆRVÆRK.....	33
4.4 FORHOLD DER PÅVIRKER RISIKOEN FOR AT BLIVE UDSAT FOR HÆRVÆRK.....	35
5. VOLD.....	37
5.1 VOLD 1995-96 OG 2005-10.....	42
5.1.1 Voldens omfang og udvikling	42
5.1.2 Voldens grovhed og alvorlighed.....	43
5.1.3 Voldens demografi: Køn og alder.....	46
5.1.4 Voldens art	47
5.1.5 Hvornår skete volden?.....	49
5.1.6 Alkohol og stoffer	50
5.1.7 Nærmere om politianmeldelse af vold	52
5.2 VOLD 2005-10	55
5.3 ÅRSAGER TIL VOLD 2008-10.....	58
5.4 FORHOLD DER PÅVIRKER RISIKOEN FOR AT BLIVE UDSAT FOR VOLD.....	60
6. RØVERI.....	62
6.1 RØVERIERNES DEMOGRAFI.....	65
6.2 KARAKTERISTIKA VED RØVERIERNE	66
6.3 RØVERI SOM HADFORBRYDELSE	68
6.4 HVORNÅR SKER RØVERIERNE	69
6.5 RØVERIERNES GROVHED OG ALVORLIGHED.....	70
6.6 ALKOHOL OG STOFFER	72
6.7 UDBYTTE	73
6.8 OFRENES REAKTION PÅ RØVERIERNE	74
6.9 FORHOLD DER PÅVIRKER RISIKOEN FOR AT BLIVE UDSAT FOR RØVERI.....	75
7. TVANGSSAMLEJE	77
7.1 OFRE OG GERNINGSMÆND	78
7.2 GERNINGSSITUATIONEN	79

7.3	TVANGSSAMLEJETS GROVHED OG ALVORLIGHED	81
7.4	ANMELDELSE TIL POLITIET	83
7.5	FORHOLD DER PÅVIRKER RISIKOEN FOR AT BLIVE UDSAT FOR TVANGSSAMLEJE.....	84
8.	DEN SAMLEDE KRIMINALITETSUDVIKLING	86
8.1	KRIMINALITETSUDVIKLINGEN FREM TIL 1986.....	86
8.2	KRIMINALITETSUDVIKLINGEN FREM TIL 2010.....	87
8.3	KRIMINALITETEN 2010	89
9.	BEFOLKNINGENS ANGST OG BEKYMRING FOR KRIMINALITET.....	94
9.1	DEMOGRAFI OG ANGST FOR KRIMINALITET 2010	94
9.2	UDSATHED FOR KRIMINALITET OG ANGST FOR KRIMINALITET	95
9.3	FORHOLD DER PÅVIRKER RISIKOEN FOR AT VÆRE ANGST FOR KRIMINALITET	96
9.4	UDVIKLINGEN I ANGST FOR KRIMINALITET	97
9.5	DEN SAMFUNDSMÆSSIGE BEKYMRING FOR KRIMINALITET	98
10.	LITTERATUR	100
11.	SPØRGESKEMA.....	104
12.	BILAGSTABELLER.....	123

1. OVERSIGT

Siden 2005 er der løbende gennemført landsdækkende, repræsentative interviewundersøgelser af 16-74-åriges udsathed for tyveri, hærværk, vold eller trusler om vold. Fra 2008 blev disse offerundersøgelser suppleret med spørgsmål om udsathed for røveri og tvangssamleje.

Tidligere er der også gennemført sådanne offerundersøgelser, hvoraf nogle svarer til dem fra 2005-10. Hovedvægten i rapporten er lagt på en sammenligning dels med disse tidligere undersøgelser og dels mellem dem i perioden 2005 til 2010 med henblik på at belyse udviklingen i risikoen for at blive udsat for kriminalitet. De overordnede resultater er sammenfattet i de følgende tre tabeloversigter.

Tabel 1.1. Oversigt over udviklingen i danskernes risiko for at blive udsat for kriminalitet, anmeldelsestilbøjelighed og angst for kriminalitet frem til 2010.

	Første sammenlignelige måling foretaget år	Udvikling fra første måling til 2010*	2010
Andel udsat for tyveri, hærværk og/eller vold	1987 (25 %)	–	17 %
Andel udsat for tyveri	1972 (13 %)	0	12 %
Anmeldelsestilbøjelighed for tyveri	1972 (62 %)	+	65 %
Andel udsat for hærværk	1972 (7 %)	0	6 %
Anmeldelsestilbøjelighed for hærværk	1972 (32 %)	+	47 %
Andel udsat for vold	(1971)/1987 (3 %)	–	1 %
Anmeldelsestilbøjelighed for vold	1971 (19 %)	+	44 %
Andel udsat for røveri			1 % [^]
Anmeldelsestilbøjelighed for røveri			77 % [^]
Andel kvinder udsat for tvangssamleje eller forsøg herpå			0,1 % [^]
Anmeldelsestilbøjelighed for tvangssamleje			24 % [^]
Angst for kriminalitet	1976 (18 pct.)	–	11 %

* Tegnforklaring: + = signifikant stigning, 0 = uændret, – = signifikant fald.

[^] Tallene er et gennemsnit for 2008-2010, idet det årlige antal ofre for røveri og tvangssamlejer er meget lille og dermed relativt usikkert.

Tabel 1.2. Oversigt over hvor stor en procentdel af 16-74-årige i Danmark, der har været udsat for vold og trusler om vold i løbet af et år, 1995-96 og 2005-10.

		1995-96	2005-10
Vold	Alle	2 %	2 %
	Mænd	2 %	2 %
	Kvinder	1 %	1 %
	16-24 år	5 %	5 %
	25-39 år	2 %	2 %
	40-74 år	1 %	1 %
Trusler om vold	Alle	4 %	3 %
	Mænd	4 %	3 %
	Kvinder	4 %	3 %
	16-24 år	7 %	6 %
	25-39 år	5 %	4 %
	40-74 år	3 %	2 %
Vold og/eller trusler om vold	Alle	6 %	5 %
	Mænd	6 %	5 %
	Kvinder	5 %	4 %
	16-24 år	12 %	11 %
	25-39 år	6 %	6 %
	40-74 år	4 %	3 %

Tabel 1.3. Karakteristika ved den vold, ofrene har været udsat for, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
Offer udsat flere gange	28 %	31 %
Synlige skader	56 %	52 %
Våben eller redskab anvendt*	12 %	18 %
Skydevåben anvendt	0 %	1 %
Kniv anvendt	3 %	4 %
Slagvåben anvendt	3 %	5 %
Andre redskaber anvendt	5 %	8 %
Gruppevold*	33 %	39 %
Gerningsperson ukendt for offer	62 %	65 %
Foregået på værtshus el.lign.*	24 %	14 %
Sket under udførelse af arbejde*	19 %	25 %
Fredag, lørdag, søndag	69 %	65 %
Mellem kl. 01.00 og 05.00	36 %	32 %
Gern.p. påvirket alkohol/stoffer	66 %	63 %
Offer påvirket alkohol/stoffer	45 %	40 %
Gerningsperson mand	93 %	91 %
Gerningsperson < 25 år	50 %	50 %
Anmeldt til politiet*	36 %	44 %
Politiet fat i gerningsperson	55 %	57 %

* Forskellen er signifikant på 5 pct. niveau

Særligt vedrørende udviklingen det allerseneste år:

- Der har været en mindre stigning i risikoen for at blive udsat for tyveri i fra 2009 til 2010 (fra 11 til 12 pct.)
- Det gennemsnitlige økonomiske tab pr. tyveritilfælde var lavere i 2010 end i de tidligere år.
- Risikoen for at blive udsat for hærværk var lavere i både 2009 og 2010 end i de fleste øvrige år
- Men i 2010 blev en større andel af ofrene for hærværk udsat for hærværk mere end én gang i løbet af året
- Risikoen for at blive udsat for vold var lavere i både 2009 og 2010 end i 2008
- Fra 2009 til 2010 er der imidlertid sket en vækst i andelen af ofre, der har været udsat for vold flere gang i løbet af året.
- I forhold til perioden 1995-96 er der for den samlede periode 2005-10 tegn på, at den vold, der udøves, i visse henseender er blevet mere alvorlig. Denne tendens er muligvis ved at vende, idet der i 2010 var færre voldstilfælde end i 2009, der har ført til alvorlige skader
- Andelen, der angiver at have været udsat for røveri i 2010, er vokset i forhold til 2008. Meget tyder på, at mange opfatter trick- og tasketyverier som røverier. Det afspejler sig også i, at flere kvinder end mænd angiver, at de har været udsat for røveri.
- Samlet set er der tale om en lille vækst i andelen, der har været udsat for enten tyveri, hærværk eller vold i 2010 i forhold til 2009 (fra 16 til 17 pct.)
- Andelen, der var angste for at blive udsat for kriminalitet, var i 2010 på kanten til at være signifikant lavere end i 2009. Samtidig var andelen af befolkningen, som bekymrer sig meget for vold og kriminalitet, lavere i 2010 end i de tidligere år.

2. INDLEDNING

I oktober 1993 udsendte regeringen en handlingsplan vedrørende bekæmpelse af vold. Det indgik som en del af denne handlingsplan at tage initiativer til en bedre voldsstatistik og en bedre kortlægning af volden i det hele taget. Det hed således blandt andet i handlingsplanen (*Bekæmpelse af vold*, 1993):

“Udviklingen i voldskriminaliteten er beskrevet i bilag 2, der bl.a. redegør for stigningerne i anmeldte voldsforbrydelser. Der knytter sig imidlertid betydelige usikkerheder til at anvende den anmeldte voldskriminalitet som mål for den vold, der begås i samfundet. (...) Justitsministeriet vil derfor bede Rigspolitichefen om at overveje muligheden for at udvikle en statistik, der kan give et mere præcist billede af den voldskriminalitet, der begås i samfundet...”. (s. 40)

Og videre:

“Rigspolitichefens forskningsenhed vil sikre, at der gennemføres forskningsprojekter, der skaffer et bedre grundlag for vurderingen af voldens årsager og omfang samt voldsmændenes forhold...”. (s. 41)

I forlængelse heraf udarbejdede en intern arbejdsgruppe under Rigspolitichefen et forslag til en udvidet og mere detaljeret journalplan for voldsforbrydelser. Danmarks Statistik udarbejdede en recidivstatistik, der blandt andet omfattede vold (Larsen, 1995), og på Københavns Universitet blev der gennemført undersøgelser af karakteristika ved voldskriminelle og deres kriminelle karriere (Kyvsgaard, 1995) samt af voldsudviklingen (Balvig, 1995).

Initiativerne omfattede også en gennemførelse af en såkaldt voldsofferundersøgelse i 1995 og 1996. I undersøgelsen blev et tilsigtet repræsentativt udsnit af befolkningen i 1995 og 1996 spurgt, om de havde været udsat for vold. I bekræftende fald blev de stillet en række uddybende spørgsmål vedrørende voldens karakter; hvor den fandt sted mv. Sådanne offerundersøgelser har først og fremmest den styrke, at de kan give os et nærmere indblik i den totale vold i samfundet, dvs. såvel den vold, som er blevet anmeldt og registreret, som den, der ikke er blevet det (den skjulte vold).

Voldsofferundersøgelsen i 1995/96 kom til på initiativ af og blev finansieret af Rigspolitichefens forskningsenhed ved Politiskolen i et samarbejde med henholdsvis Danmarks Statistik og Københavns Universitet. Danmarks Statistik forestod dataindsamlingen, mens analysen af data og udarbejdelse af undersøgelsesrapport blev foretaget af Flemming Balvig (Balvig, 1996; 1998).

Med henblik på at bidrage til belysning af voldsudviklingen siden 1995/96 er voldsofferundersøgelsen de seneste år blevet gentaget. Offerundersøgelsen er samtidig udvidet, idet de månedlige interviewrunder nu inkluderer spørgsmål om udsathed for tyveri, hærværk samt spørgsmål om angst for kriminalitet. Fra og med 2008 er der endvidere månedligt spurgt om udsathed for voldtægt (tvangssamleje) og røveri. Fra og med 2009 indeholder undersøgelsen spørgsmål vedrørende de interviewedes livsstil og økonomiske forhold.

Offerundersøgelsen er finansieret af Det Kriminalpræventive Råd, Rigspolitichefen og Justitsministeriet, og er gennemført i et samarbejde med Københavns Universitet.

2.1 Undersøgelsens data og metode

En ikke ubetydelig del af den kriminalitet, der forekommer i samfundet, anmeldes ikke til politiet og kommer heller ikke til politiets kundskab på anden vis. Man kalder denne ikke-politiregistrerede kriminalitet for den skjulte kriminalitet eller kriminalitetens mørkefelt. Gennemførelse af offerundersøgelser er en af de meget få muligheder, man har, for at skønne dels over den faktisk forekommende kriminalitet i samfundet og dels mørketallets størrelse. I offerundersøgelser udspørges befolkningen, enten via spørgeskemaer eller gennem personlige eller telefoniske interviews, om de har været udsat for forskellige former for kriminalitet. I bekræftende fald spørges, om det er blevet anmeldt, eller om politiet har fået nys om forholdet på anden vis; en oplysning som muliggør estimeringer af mørketallet.

Offerundersøgelser kan yde et bidrag til beskrivelse og forståelse af volden i samfundet og mørketallets størrelse, men også kun et bidrag. Der er en række problemer forbundet med gennemførelse af denne form for undersøgelser. Disse problemer betyder, at oplysningerne bliver forbundet med en vis usikkerhed og en række begrænsninger, som bør tages i betragtning, når tallene fortolkes og forklares. Blandt de vigtigste er:

* Det er befolkningens *oplevelse*, der aflæses. Denne oplevelse er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med den juridiske afgrænsning af kriminalitet. Forskellige mennesker har givetvis forskellige opfattelser af, hvad voldtægt, røveri eller vold er (jf. f.eks. Balvig, 1978), og disse opfattelser kan ændre sig over tid. Et skub i en skolegård kan i én tidsperiode blive oplevet som drilleri, i en anden som mobning og i en tredje som vold. Konsekvensen heraf er blandt andet, at forskellige måder at spørge og formulere spørgsmålene på udløser forskellige svar og giver forskellige hyp-pigheder (se for de danske voldsofferundersøgelser vedkommende herom i Balvig, 1995). Man må derfor være særdeles opmærksom på den anvendte spørgsmålsformulering og på, at konstaterede forskelle mellem selv ensartet gennemførte undersøgelser over tid kan bero på ændrede opfattelser af, hvad vold og andre former for kriminalitet er.

* Det er aldrig hele befolkningen, der udspørges. Der er f.eks. altid en nedre aldersgrænse og ofte også en øvre. Den nedre aldersgrænse betyder typisk, at undersøgelser kun i ringe grad eller slet ikke kommer til at omfatte vold mod (mindre) børn.

* Det er næsten aldrig hele den afgrænsede del af befolkningen, undersøgelsen omfatter, der udspørges. Det er så godt som altid et (meget) mindre udsnit. Dette betyder, at tallene er forbundet med den såkaldte stikprøveusikkerhed. Størrelsen af denne kan under visse forudsætninger og omstændigheder beregnes.

* Nogle af de former for kriminalitet, der spørges om – vold, røveri og voldtægt – er relativt sjældne hændelser. Det betyder, at stikprøveudvalget helst skal være meget stort for nærmere at kunne analysere de hændelser, der berettes om. Med stigende udvalgsstørrelse øges imidlertid også omkostningerne og andre praktiske problemer med at gennemføre undersøgelsen, således at det kan være svært at realisere det undersøgelsesmæssigt mest ideelle.

* Der er forskellige måder at finde frem til dem, man vil interviewe, på. Disse måder har hver deres fordele og ulemper. En af mulighederne er et fuldstændigt tilfældigt udvalg (lodtrækningsprincip) baseret på CPR-registret.

* Det lykkes aldrig at få besvarelser fra alle, der er med i det endelige udvalg. Der er nogen, det ikke lykkes at træffe, og andre, der ikke ønsker at deltage. Der er en betydelig risiko for, at de, man ikke får med, udgør et skævt udsnit af alle, og at tallene derfor forvrides i den ene eller den anden retning. Dette kompenseres der dog i hvert fald i nogen grad for ved vægtning af besvarelserne, jf. senere.

* Der er forskellige måder at udspørge på. De fire standardmetoder er det personlige interview, telefoninterviewet, postspørgeskemaet og internetspørgeskemaet. Hver af disse metoder har deres fordele og ulemper, f.eks. med hensyn til svarvillighed og mulige hukommelsesproblemer (se de følgende punkter).

* Der kan være et problem med svarvillighed. Der kan være nogen, der ikke ønsker at berette i et spørgeskema eller over for en interviewer om den kriminalitet, de har været udsat for. Denne svarvillighed kan tænkes at variere med forskellige omstændigheder ved kriminaliteten. F.eks. kan der være grund til at tro, at svarvillighed er et større problem ved kortlægning af partnervold end ved kortlægning af “taskerøverier” udført af fremmede i gademiljøet.

* Der kan være hukommelsesproblemer. Også kriminalitet glemmes i en eller anden udstrækning, igen formentlig afhængig af dens karakter, tid siden hændelsen, og hvem man i øvrigt er mv. Hu-

kommelsesfaktorens indvirkning på undersøgelsens resultater kan begrænses ved alene at spørge om hændelser inden for en forholdsvis kort periode forud for interviewet.

* Ved introduktion af en afgrænset tidsperiode, hvori kriminaliteten søges kortlagt, introduceres det såkaldte teleskoperingsproblem, dvs. at man ganske vist husker selve hændelsen, men fejlhsker tidspunktet. Man taler om fremadteleskopering for de tilfælde, som reelt er sket forud for tidsperioden, og bagudteleskopering for de tilfælde, man ikke beretter om, fordi man fejlagtigt tidsmæssigt placerer dem uden for tidsperioden. Problemet er, at bagudteleskopering og fremadteleskopering ikke nødvendigvis går lige op i sidste ende, hverken antalsmæssigt eller med hensyn til type af hændelse (f.eks. med hensyn til alvorlighed, anmeldelse/ikke-anmeldelse mv.).

* Der er forskel på ofre (personer) og episoder (handler). Mennesker risikerer at blive udsat for kriminalitet mere end én gang inden for den tidsperiode, der spørges til. Offerundersøgelserne er ikke altid velegnede til at udsige noget om alle de episoder, der har fundet sted, idet det forudsætter, at de udspurgte spørges detaljeret om hver hændelse (f.eks. om anmeldelse, ikke-anmeldelse).

* Der kan endelig også opstå fejl i forbindelse med registrering af svar, databehandling mv.

Den aktuelle offerundersøgelse er gennemført som et led i Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser. Omnibusundersøgelser er interviewundersøgelser, hvor man samler flere emner i ét interview.

De personer, der er omfattet af omnibusundersøgelsen, udvælges tilfældigt via Danmarks Statistiks CPR-register, således at de udgør et repræsentativt udsnit af befolkningen på 16-74 år. Danmarks Statistik søger derefter efter personernes telefonnumre, og de personer, som ikke har en telefon, eller som det ikke lykkes at finde et telefonnummer til, kontaktes via brev og anmodes om at oplyse Danmarks Statistik om et eventuelt telefonnummer med henblik på interview.

Alle månedlige bruttostikprøver er på omkring 1.500 personer. Heraf ekskluderes de, der viser sig at være emigreret eller døde, eller som over for Danmarks Statistik har givet udtryk for, at de ikke ønsker at blive ringet op med henblik på at deltage i undersøgelser, jf. herom senere. Den resterende del udgør nettostikprøven. Denne er på omkring 1.000 personer hver måned i alle årene, og der er hverken tegn på vækst eller fald i nettostikprøvens størrelse i forhold til bruttostikprøven.

Det betyder, at der i hvert af årene er omkring 18.000 personer, der er blevet anmodet om at deltage i undersøgelsen, jf. tabel 2.1. Sammenlagt drejer det sig om knap 109.000 personer. Heraf har knap 70.000 valgt at deltage i undersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 64. Svarprocenterne de enkelte år er ganske identiske og vidner dermed heller ikke om, at undersøgelsesgrundlaget med tiden har ændret sig.

Tabel 2.1. Stikprøvestørrelse, antal gennemførte interview og svarprocent fordelt efter måned og år.

	Nettostikprøve	Antal interview	Svarprocent
2005	18.238	11.668	64 %
2006	17.996	11.588	64 %
2007	17.796	11.653	65 %
2008	17.947	11.716	65 %
2009	18.268	11.521	63 %
2010	18.442	11.585	63 %
2005-10	108.687	69.731	64 %

Fra juli 2010 blev det muligt at besvare spørgeskemaet via internettet. Det har omkring en tredjedel af respondenterne gjort, mens de resterende to tredjedele er besvaret via telefoninterviews. Der viser sig at være en skævhed i, hvem der deltager i internetundersøgelserne frem for de telefoniske interviews, men det er overraskende nok de ældre respondenter, der i højere grad udfylder internetspørgeskemaerne, end det er de unge. Denne sammenhæng er statistisk signifikant.

Indførelsen af internetbaseret interviews indebærer imidlertid ikke en systematisk skævhed i svarprocent og bortfald i relation til alder. De unge besvarer nemlig i højere grad end de ældre interviews telefonisk.

Spørgsmål om udsathed for vold og trusler om vold er indgået i alle interview i alle årene, mens spørgsmål om udsathed for tyveri og hærværk frem til midten af 2010 alene har været omfattet af undersøgelserne i marts og september måned, dog også april måned i 2006 samt i juli og december måned 2009. Fra og med juli 2010 spørges der om udsathed for tyveri og hærværk i alle interviewene. Fra og med 2008 indgår yderligere spørgsmål om røveri og tvangssamleje i alle de månedlige interview, og fra 2009 er antallet af baggrundsvARIABLE forøget således, at de også omfatter spørgsmål om indkomst, besiddelse af cykel, bil, båd osv. Desuden indgår spørgsmål om livsstil, idet de interviewede spørges om, hvor ofte de går ud, mødes med andre mennesker osv.

Tabel 2.2. Årsager til bortfald, 2005-10.

	Antal	Procent	Procent af hele stikprøven
Manglende telefonnummer	11.864	31 %	11 %
Nægtet at deltage	10.321	27 %	9 %
Ikke truffet	9.280	24 %	9 %
Anden bortfaldsårsag	7.391	19 %	7 %
I alt	38.856	100 %	36 %

Årsagen til, at nogle ikke har deltaget i undersøgelsen, fremgår af tabel 2.2. I en stor del af tilfældene – 31 pct. – skyldes det manglende telefonnummer. Selv om Danmarks Statistik skriftligt henvender sig i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at finde et telefonnummer til personen/ husstanden via en mekanisk og manuel telefonnummersøgning, så er det kun en mindre del af disse henvendelser, der fører til, at personen kontakter Danmarks Statistik.

En anden hyppig årsag til ikke at deltage er, at personen ikke har kunnet træffes på det angivne telefonnummer til trods for, at de bliver forsøgt kontaktet helt op til 20 gange. Der er også en del, der har valgt ikke at deltage i undersøgelsen, nemlig knap en tiendedel af samtlige adspurgte. For den resterende del af bortfaldet er der ikke angivet en specifik årsag til, at interviewet ikke er gennemført.

Danmarks Statistik har udarbejdet en personvægt for hver enkelt interviewet for hermed at tage højde for eventuelle skævheder i materialet. Frem til juli 2007 var vægten baseret på oplysninger om personernes køn, alder, husstandstype, region (3 områder) og boligens art. Den vægtning blev derefter ændret, ikke mindst som følge af det bortfald, der er forårsaget af, at personer kan vælge ikke at deltage i undersøgelser, jf. den såkaldte forskerbeskyttelsesordning. Forskerbeskyttelsen blev indført i 2000 og var i perioden 2000-2006 knyttet sammen med flytning, idet personen kunne sætte et kryds i en rubrik på flytteanmeldelsesblanketten, der angiver, at personen ønsker at være omfattet af denne forskerbeskyttelse. Med virkning fra 1. januar 2007 skal der nu udfyldes en særskilt blanket for at blive omfattet af forskerbeskyttelsen. Væksten i antallet af personer, der er omfattet af forskerbeskyttelse, er mindsket markant som følge af den ændrede praksis. Forskerbeskyttelsesordningen har imidlertid medført problemer med hensyn til at kunne udvælge et repræsentativt udsnit af befolkningen, idet lidt over 700.000 danskere, svarende til 12,8 pct. af befolkningen, pr. 1. januar 2009 havde valgt at få forskerbeskyttelse. For at råde bod på den skævhed, dette indebærer, har Danmarks Statistik udarbejdet nye vægte baseret på oplysninger om personernes køn, alder, familietype, uddannelse, socioøkonomisk klassificering, region (5 områder), etnicitet, bolig i etagebyggeri eller ej samt evt. flytning efter indførelse af mulighed for forskerbeskyttelse.

De nye vægte blev indført pr. 1. juli 2007. Som forventet er variationen i personvægtene større med de nye vægte: Mens de tidligere vægte i to tredjedele af tilfældene var på mellem 0,75 og 1,25, altså ganske tæt på tallet 1, drejer det sig om knap halvdelen af tilfældene (48 pct.) med de nye vægte.

Med henblik på at undersøge, hvorvidt denne ændring i vægtningen influerer på sammenligneligheden over årene, er der fra Danmarks Statistik modtaget materiale med både nye og gamle vægte for perioden august 2007 til og med januar 2008, altså data for et halvt år. En sammenligning mellem resultaterne baseret på de to vægte viser meget små og ikke signifikante forskelle, der ydermere ikke peger i en bestemt retning. Det er på den baggrund indtrykket, at indførelsen af de nye vægte ikke påvirker mulighederne for at sammenligne med tidligere offerundersøgelser.

Af tabel 2.3. fremgår, hvor mange af de interviewede der i henholdsvis 1995-96 og 2005-10 har været udsat for vold eller trusler om vold, afhængig af om tallene er vægtede eller ej, ligesom det for 2005-10 angives, hvor mange der – henholdsvis med vægtede og uvægtede tal – har været udsat for de andre former kriminalitet.

Tabel 2.3. Antal ofre for henholdsvis vold og trusler om vold 1995-96, vold, trusler om vold, tyveri og hærværk 2005-10 samt røveri og tvangssamleje 2008-10. Vægtede og uvægtede tal.

	1995-96		2005-10	
	<i>Uvægtet</i>	<i>Vægtet</i>	<i>Uvægtet</i>	<i>Vægtet</i>
Vold	405	425	989	1170
Trusler om vold	920	974	1978	2126
Tyveri	-	-	3163	3320
Hærværk	-	-	1669	1756
Røveri (kun 2008-2010)	-	-	428	479
Tvangssamleje (kun 2008-2010*)	-	-	154	200

* Antal udsatte kvinder inden for de seneste 5 år.

Som det ses, er der flere, der har været udsat for de forskellige former for kriminalitet i det vægtede materiale end i det uvægtede. Dette indikerer, at der eksisterer en generel tendens til, at det er vanskeligere at opnå interviews med mennesker, der har været udsat for kriminalitet, end med mennesker, der ikke har været udsat for kriminalitet.

2.2 Om statistisk signifikans

For at vurdere, om en forskel i resultater mellem f.eks. offerundersøgelser fra forskellige år må betragtes som et tilfældigt udsving eller som en reel forskel, anvendes de sædvanlige tests for statistisk signifikans. Disse indebærer, at der stilles krav om, at sandsynligheden for, at de fundne forskelle beror på tilfældigheder frem for at afspejle reelle forandringer, skal være mindre end 5 pct., før forskellene betragtes som reelle. Hvorvidt dette bliver resultatet af testen, afhænger naturligvis af, hvor stor en forskel der er mellem resultaterne, men det afhænger i høj grad også af antallet af observationer, der ligger til grund for beregningerne. Er der vældig mange observationer, skal forskellen mellem resultaterne ikke være særlig stor for at være statistisk signifikant. Og omvendt forholder det sig, hvis antallet af observationer er ringe.

I og med, at der fra juli 2010 spørges om udsathed for tyveri og hærværk i alle interviewene, skal der nu meget små ændringer til i andel udsatte, før ændringen er statistisk signifikant. Det gælder især tyveri, idet det er den form for kriminalitet, flest udsættes for. Det betyder, at en vækst eller et fald i andel udsatte for tyveri på én procent nu fremtræder som signifikante forandringer. For forbrydelser som vold, røveri og voldtægt, hvor antallet af ofre er forholdsvis lille, er det straks van-

skeligere at påvise signifikante forskelle. Såfremt analyserne ydermere angår en delpopulation, f.eks. alene dem der har været udsat for partnervold/voldtægt, bliver det – selv ved meget store forskelle mellem resultater fra forskellige år – næsten umuligt at påvise, at disse resultater er statistisk signifikante.

Man skal være opmærksom på, at der heri ligger, at graden af statistisk signifikans ikke er identisk med effektens eller forandringens størrelse. En lille procentvis ændring af et hyppigt forekommende fænomen kan være statistisk signifikant, mens det på samme tid ikke er tilfældet for selv en betragtelig procentvis ændring af et sjældent forekommende fænomen.

I rapporten angives, når resultaterne er statistisk signifikante. Når dette *ikke* er angivet, er de viste forskelle altså ikke med sikkerhed udtryk for reelle forskelle. Såfremt de årlige målinger tyder på konsekvente forandringer, eksempelvis ved at resultaterne fra offerundersøgelserne i både 1995 og 1996 er ganske ensartede og tydeligt forskellige fra alle målinger i de seneste år, udtrykkes dette i rapporten som en *tendens*, idet der kan være god grund til at antage, at der er tale om reelle forskelle, som blot er baseret på for få observationer til at blive signifikante.

For alle de undersøgte kriminalitetsformer beregnes det årlige antal ofre med angivelse af statistiske sikkerhedsintervaller. Når forskelle mellem årene er statistisk signifikante, vil disse sikkerhedsintervaller *almindeligvis* ikke overlappe, men det *kan* forekomme, hvis forskellen kun lige netop er statistisk signifikant. Om baggrunden herfor henvises til den statistiske litteratur.

2.3 Om regressionsanalyser

Fra og med februar 2009 indeholder offerundersøgelsen som nævnt spørgsmål om livsstil, personlige forhold som indkomst, erhverv m.v. samt ejerskab af eller rådighed over forskellige goder. Det giver mulighed for at undersøge, om der er en sammenhæng mellem disse forhold og udsathed for tyveri.

I afrapporteringen af offerundersøgelsen for 2009 påvises en række sammenhænge mellem udsathed for de forskellige kriminalitetsformer og livsstil samt socioøkonomiske forhold. Disse sammenhænge blev kun undersøgt bivariat ved krydstabeller for herved at identificere grupper, der inden for de forskellige kategorier skilte sig ud. Den bivariate metode kan være ”upræcis”, idet der ikke via denne kan skelnes mellem eksempelvis indkomst og beskæftigelse, når det skal forsøges afklaret, hvad der er mest betydningsfuldt for udsatheden for kriminalitet. Det sammenfald, man kunne forestille sig mellem eksempelvis indkomst og beskæftigelse, kan forplumre billedet af, hvad der (primært) bestemmer udsatheden – om det er beskæftigelse *eller* indkomst. Anvendelse af mere avancerede statistiske analysemetoder kan give et mere sikkert bud på, hvad forskellige faktorer betyder i forhold til hinanden.

I den nu gennemførte analyse gøres brug af *regressionsanalyse*, der netop er en metode, der muliggør at se på effekterne fra alle de ønskede forhold på én gang for herved at konstatere, hvad der reelt er udslagsgivende for den enkeltes udsathed for de forskellige former for kriminalitet.

Ved hjælp af regressionsanalyse har vi analyseret, hvad der særligt betyder noget for risikoen for at blive udsat for kriminalitet, når alle socioøkonomiske forhold og livsstilsspørgsmål medtages i analysen. Der er her inkluderet data fra februar 2009 til december 2010. De socioøkonomiske forhold, der findes oplysninger om, er beskæftigelse, indkomst, civilstand, og om man ejer mere end én bil, har et sommerhus og/eller en båd/et skib, samt om man ejer en butik eller en virksomhed.¹ De demografiske variable – alder, køn og bopælsregion – indgår også. Herudover er følgende *livsstilsfaktorer* inddraget: Hvor ofte man går ud om aftenen generelt, samt hvor ofte man går ud om aftenen for at more sig og feste. Disse to minder om hinanden, men der er stor forskel på, om man går ud for at gå i teatret eller for at more sig med venner på en bar.

De forskellige variable er blevet opdelt på forskellige måder. Alder og indkomst er blevet analyseret som kontinuerte variable – alder med udfaldene 16-74 og indkomst delt op i fem grupper. Samtlige øvrige variable er blevet analyseret som binære variable. Eksempelvis er bopælsregionsvariablen blevet delt op i fem variable – én for hver region.

Til at afgøre, om en variabel skal inkluderes i den endelige modellen eller ej (det endelige analyseresultat), beregnes variabelens signifikansniveau, også kaldet p-værdien. Hvis p-værdien er lig med eller under 5 pct., er sammenhængen statistisk signifikant. Dette betyder, at vi med 95 % sikkerhed kan sige, at den sammenhæng, modellen viser, ikke er tilfældig.

I regressionsanalyserne er der anvendt såkaldt *baglæns modelsøgning*, hvilket betyder, at de insignifikante variable er blevet udeladt fra de fortsatte analyser en ad gangen startende med den mest insignifikante, indtil der kun er signifikante variable tilbage.

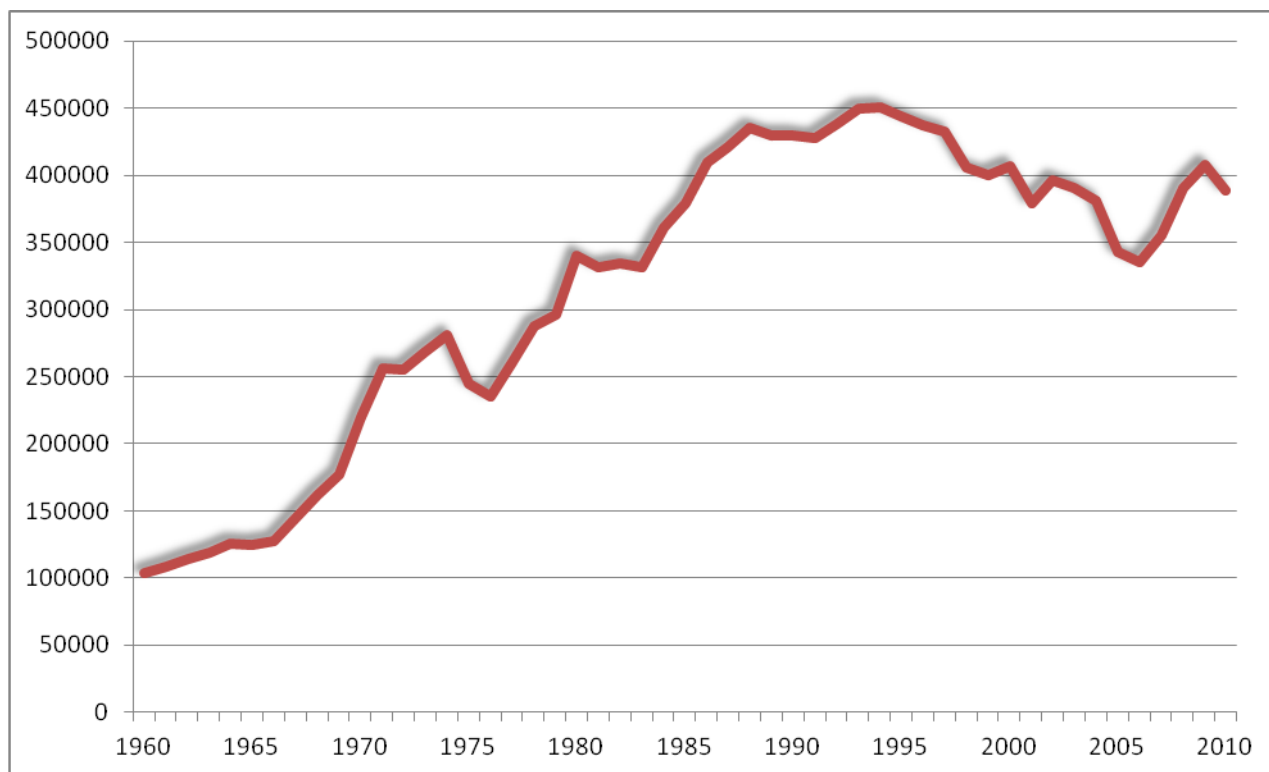
Når det drejer sig om, hvilken retning en sammenhæng har, anvendes variablernes *odds ratio*-værdi (OR) i modellerne. Hvis OR værdien for en variabel er lig 1,0, så hverken øges eller mindskes sandsynligheden for at blive udsat for den pågældende form for kriminalitet. Hvis den derimod er signifikant over 1,0, er der tale om en øget sandsynlighed, mens denne er mindsket, hvis OR værdien er signifikant under 1,0. Hvis OR er enten 0,5 eller 2,0, betyder det, at sandsynligheden for at blive udsat for den pågældende form for kriminalitet er henholdsvis halveret eller fordoblet.

¹ Desværre er uddannelsesvariablen i spørgeskemaet registreret på forskellig måde, idet den fra januar 2009 til juni 2010 kun dækker over færdiggjort *skole*uddannelse og ikke erhvervsuddannelse. Den er derfor ikke inkluderet i analysen.

3. TYVERI

Talmæssigt er det tyverierne, der betyder mest i kriminalstatistikken i Danmark. Omkring otte ud af ti politiregistrerede straffelovs anmeldelser drejer sig om tyveri.

Figur 3.1. Tyverier der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kundskab i Danmark, 1960-2010.

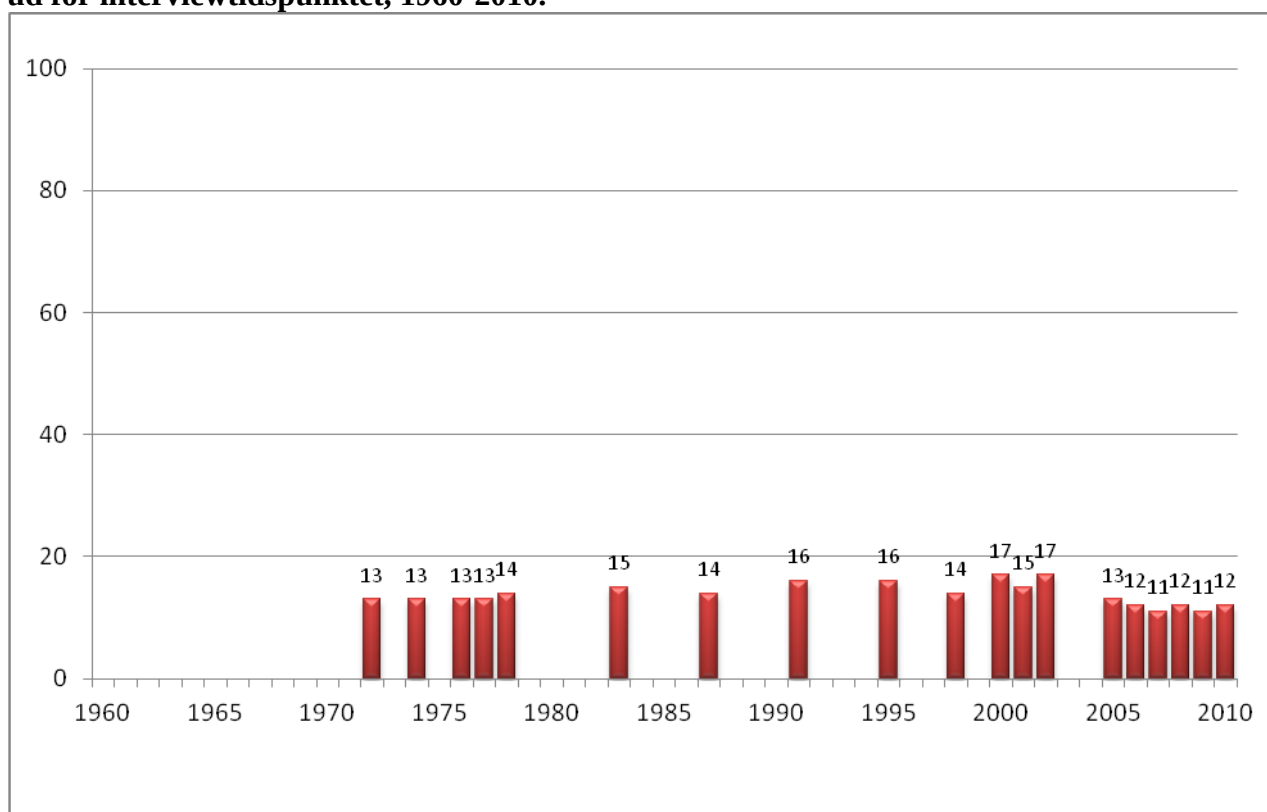

Antallet af politiregistrerede tyverier begyndte at stige i 1960'erne og nåede et toppunkt i slutningen af 1980'erne. Fra slutningen af 1980'erne til midt i 1990'erne stagnerede antallet af anmeldte tyverier, og fra omkring 1995 og den følgende halve snes år skete der et fald, jf. figur 3.1 I 2007 vendte udviklingen igen, og antallet af anmeldte tyverier steg. I 2010 er der imidlertid påny sket et fald.

For hovedparten af periodens vedkommende er befolkningens udsathed for tyveri parallel med udviklingen i de politianmeldte tyverier, jf. figur 3.2.

Den første undersøgelse af, hvor stor en del af befolkningen, der har været udsat for tyveri inden for de seneste 12 måneder forud for interviewtidspunktet, blev foretaget i 1972. Undersøgelsen viste, at det drejede sig om 13 pct., altså et sted mellem hver syvende og hver ottende dansker. Procentandelen, der har været udsat for tyveri, steg herefter frem til årtusindeskiftet, hvorefter der så først sker et fald som hurtigt afløses af stagnation.

Figur 3.2. Procent af befolkningen der har været udsat for tyveri inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1960-2010.

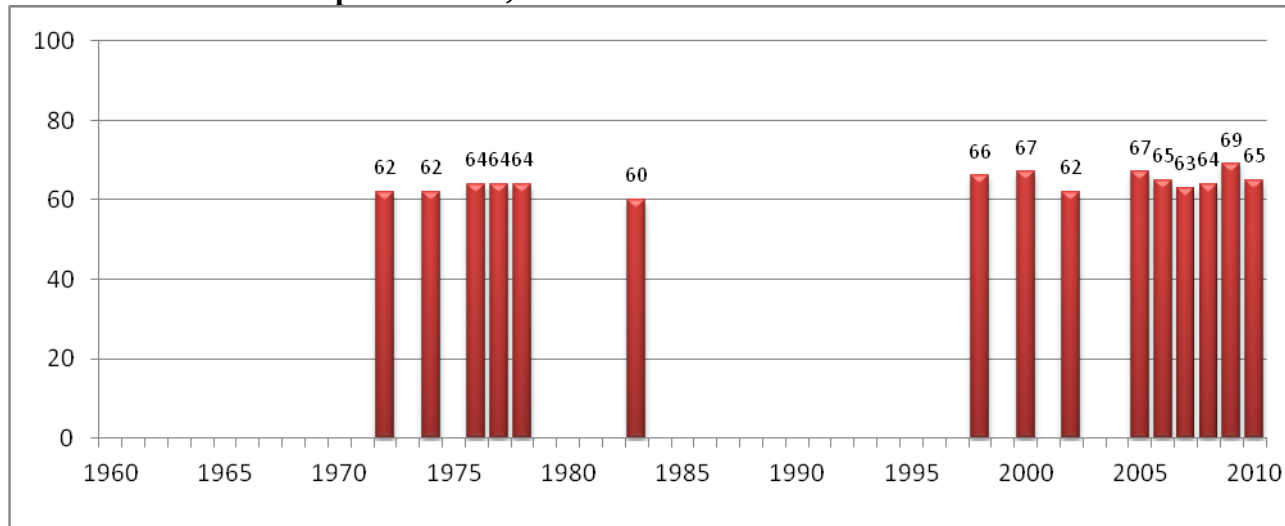
Den stigningstendens, offerundersøgelserne viser vedrørende tyveri i hovedparten af den sidste fjerdedel af 1900-tallet, er langt svagere og varer ved i længere tid end i de politianmeldte tyverier. Helt eller delvist kan denne forskel bero på, at der er sket ændringer i, hvor mange gange de enkelte ofre har været udsat. I samsvar hermed viser det sig, at det gennemsnitlige antal gange, de enkelte ofre har været udsat, steg fra 1970'erne til 1980'erne (fra et niveau omkring 1,2-1,4 til et niveau omkring 1,6-1,7), mens det ved de seneste undersøgelser er faldet igen (1,4-1,5). At der fra 1970'erne og frem til i hvert fald engang i 1980'erne har været tale om en stigning i befolkningens udsathed for tyveri, bekræftes endvidere af fire indbyrdes sammenlignelige tyveriofferundersøgelser foretaget af AIM (Balvig & Høigård, 1988, s. 140). På grund af forskellig spørgeperiode m.v. er disse undersøgelser ikke sammenlignelige med den serie undersøgelser, der er omfattet af figur 3.2 og indgår derfor ikke heri. AIM fandt i sine fire undersøgelser, foretaget i årene 1976, 1980, 1982 og 1984, følgende procenter for, hvor mange der havde været udsat for tyveri: 7, 11, 13 og 11. To undersøgelser foretaget af Observa i henholdsvis 1979 og 1984 viste en stigning fra 6 til 8 pct. med hensyn til, hvor mange der inden for de sidste 12 måneder forud for interviewtidspunktet havde lidt skade som følge af forbrydelser begået mod person/ejendom (tyveri, lomme-/tasketyveri, hærværk, bedrageri mv.) (Observa og Morgenavisen Jyllandsposten, 30. april 1979 og 13. maj 1984).

Den senere opbremsning i udviklingen fremgår af to offerundersøgelser foretaget i henholdsvis 1988 og 1993 af Vilstrup Markedsanalyse. Her er det belyst, hvorvidt de interviewede har været udsat for forskellige former for tyveri inden for de seneste to år forud for interviewtidspunktet. For cykel- og knallerttyverier viser offerprocenterne sig at være henholdsvis 14 og 11, for biltyveri 3 og 2, for tasketyveri el.lign. 5 og 3, for tyveri fra bil 7 og 4, for indbrud i bolig 5 og 5 og for indbrud i sommerhus el.lign. 2 og 3 (Vilstrup og Politiken, 18. december 1988 og 23. januar 1994).

Det mest bemærkelsesværdige er, at den stigning, der er sket i de politianmeldte tyverier fra 2006 til 2009 – en stigning på 18 pct. – ikke genfindes i, hvor mange der udsættes for tyveri. Det er for hvert af årene 11-12 pct. Noget af forklaringen på denne diskrepans er muligvis den vækst i anmeldelsestilbøjeligheden, der har været i 2009, jf. figur 3.3.

Selv om hovedtendenserne fra 1972 til 2010 grundlæggende synes at være de samme for antallet af politiregistrerede tyverier som for befolkningens faktiske udsathed for tyveri, havner antallet af politiregistrerede tyverier dog på et klart højere niveau. Udover den fremhævede stigning i ”offerrecidivet”, kan denne forskel have sin baggrund i, at befolkningstallet i samme tidsrum er øget med ca. 10 pct. Der er muligvis også sket en forskydning mellem tyverier mod private og ikke-private ofre.

Figur 3.3. Procent af ofre for tyveri der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kundskab om forholdet på anden vis, 1960-2010.

Forskellen kan derimod kun i begrænset omfang forklares med ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden, idet denne set over hele perioden er forholdsvis uforandret, jf. figur 3.3. Dog skal bemærkes, at mens anmeldelsesprocenten i 2005-10 alene angår andelen af ofre, der anmeldte sidste gang, de blev udsat for tyveri (inden for det seneste år), så vedrører anmeldelsesprocenten for 1972, om man har anmeldt tyveri mindst én gang (inden for det seneste år). Den reelle procentforskel mellem disse målinger er som følge heraf nogle få procentpoint større end den viste.

3.1 Tyveri 2005-10

I tabel 3.1 er der givet en mere detaljeret beskrivelse af, hvor stor en andel af de 16-74-årige der har været udsat for tyveri i årene 2005 til 2010. Selv om de beregnede sikkerhedsintervaller i alle tilfælde overlapper hinanden, så er der alligevel fra 2009 til 2010 sket en signifikant stigning i antallet af danskere, der har været udsat for tyveri.² Som nævnt tidligere, er det det øgede antal interviewede, der nu bevirker, at selv små ændringer er statistisk signifikante.

Tabel 3.1. Andel og antal ofre for tyveri, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Andel udsatte	13 %	12 %	11 %	12 %	11 %	12 %
95 % sikkerheds-interval	(11,4-14,4)	(11,1-13,6)	(9,8-12,6)	(10,3-13,2)	(9,6-11,6)	(11,2-12,6)
Antal ofre	507.000	489.000	446.000	474.000	431.000	485.000
95 % sikkerheds-interval	(448.000-566.000)	(441.000-537.000)	(391.000-502.000)	(416.000-532.000)	(391.000-470.000)	(456.000-515.000)

Tabellen viser også en beregning af det absolutte antal ofre i alderen 16-74 år, med tilsvarende sikkerhedsintervaller. Det ses, at antallet af ofre varierer mellem 431.000 og 507.000. Ved fortolkningen af antallet af ofre for tyveri skal man være opmærksom på, at et tyveri ofte har flere ofre. F.eks. vil ét indbrudstyveri i en bolig ofte blive oplevet og “registreret” af flere eller eventuelt alle beboere. Man taler om den såkaldte “husstandseffekt”. I mangel på nyere undersøgelser af denne effekt lader det sig desværre ikke gøre at korrigere tyverioffertallene herfor.

Der er generelt kun små forskelle på mænds og kvinders risiko for at blive udsat for tyveri, jf. tabel 3.2, hvilket bl.a. netop kan skyldes, at tyveri i høj grad retter sig mod fælles ejendele som f.eks. bolig eller bil.

Tabel 3.2. Andelen af mænd og kvinder der det seneste år har været udsat for tyveri, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mænd	15 %	12 %	12 %	11 %	11 %	13 %
Kvinder	11 %	13 %	10 %	12 %	10 %	11 %
Alle	13 %	12 %	11 %	12 %	11 %	12 %

Af tabel 3.3 fremgår, at risikoen for at blive udsat for tyveri er størst i de yngre aldersgrupper, og at denne risiko gradvist aftager med stigende alder. Denne forskel er statistisk signifikant aldersgrupperne imellem.

² Der er ikke tale om en signifikant stigning, når udviklingen udelukkende måles de samme fire måneder i 2010 som i 2009 (marts, juli, september og december). Som nævnt er spørgsmålet om tyveri i 2010 blevet stillet i alle efterårsmåned, hvorfor stikprøven er større og dermed også sikkerheden omkring den estimerede andel af udsatte.

I perioden fra 2007 til 2009 havde de 16-24-årige en signifikant mindre risiko for at blive udsat for tyveri end i 2005/06, men de 17 pct. udsatte i 2010 er ikke signifikant færre end de 21/24 pct. udsatte i 2005/06.

Tabel 3.3. Andelen af personer i forskellige aldersgrupper der det seneste år har været udsat for tyveri, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-10
16-24 år	21 %	24 %	15 %	16 %	14 %	17 %	18 %
25-39 år	14 %	14 %	12 %	14 %	14 %	14 %	14 %
40-74 år	10 %	9 %	10 %	10 %	8 %	11 %	10 %
Alle	13 %	12 %	11 %	12 %	11 %	12 %	12 %

Hovedparten af de personer, der har været udsat for tyveri, har kun været udsat én gang i løbet af et år, jf. tabel 3.4. Meget få – 2-4 pct. af ofrene – har været udsat for tyveri mere end 3 gange inden for det seneste år. I gennemsnit har tyveriofrene som nævnt været udsat for tyveri 1,4-1,5 gange årligt.

3.4. Antal gange udsat for tyveri det seneste år samt det samlede årlige antal tyveritilfælde, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Udsat kun én gang	71 %	73 %	78 %	74 %	82 %	72 %
Udsat to-tre gange	26 %	24 %	20 %	23 %	15 %	24 %
Udsat mere end tre gange	3 %	3 %	2 %	3 %	3 %	4 %
Antal gange udsat, gennemsnit	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5

3.2 Tyveriets genstand og skadevirkning

Spørgsmålet om, hvilke ejendele der blev stjålet ved tyveriet, belyses i tabel 3.5. Tabellen viser, at indbrud eller tyveri fra bopælen forekommer hyppigst, nemlig i godt en femtedel af tyverierne. Næsten lige så mange har fået deres cykel stjålet, mens 15 pct. oplevede at blive bestjålet af taske- eller lommetyve. Sjældnest er det, at der er stjålet motorcykler eller båd, hvilket givetvis også er betinget af, at få har disse ejendele. Det bemærkes, at 4 pct. af ofrene ikke fik stjålet noget, da der alene var tale om forsøg på tyveri.

I de tilfælde, hvor ofrene har angivet, at de fik stjålet “andet”, drejer det sig i ca. en tredjedel af tilfældene om penge, kreditkort eller nøgler, i knap hvert femte tilfælde om noget fra bil og i knap 15 pct. af tilfældene om elektronikudstyr.

Tabel 3.5. De ejendele, der blev stjålet ved de tyveritilfælde som 16-74-årige har været udsat for i løbet af et år, 2010.

	Andel
Intet. Det var kun forsøg	4 %
Bil	8 %
Motorcykel	1 %
Knallert	2 %
Cykel	20 %
Båd/skib	1 %
Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	21 %
Noget fra garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	5 %
Noget fra/på min arbejdsplads	5 %
Noget fra mit sommerhus/fritidshus	2 %
Noget jeg havde på mig (tasketyveri/lommetyveri)	15 %
Andet	15 %
I alt	100 %

Den form for mulig skadevirkning, man umiddelbart forbinder med berigelsesforbrydelser som tyveri, er af materiel og økonomisk art. Det er her vigtigt at sondre mellem de umiddelbare og de langsigtede omkostninger eller skader, idet en betydelig del af de umiddelbare skader restitueres gennem, at det stjalne eller ødelagte helt eller delvist genfindes eller erstattes. I offerundersøgelsen er alene de umiddelbare økonomiske skader belyst.

Tabel 3.6. De umiddelbare økonomiske skader ved de tyveritilfælde som 16-74-årige har været udsat for i løbet af et år, 2005-2010.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stjålet for i alt (kr.)	6,6 mia.	6,0 mia.	4,9 mia.	6,8 mia.	6,5 mia.	5,7 mia.
Gennemsnitligt tab pr. tyveritilfælde (kr.) ³	13.300	12.600	11.400	14.500	15.400	12.000
Gennemsnitligt tab pr. indbygger mellem 16 og 74 år (kr.)	1.700	1.500	1.200	1.700	1.600	1.400

Tabel 3.6 viser fordelingen af de umiddelbare økonomiske skader ved tyveri. 2007 var det år, hvor tyverierne beløb sig til det mindste beløb – 4,9 mia. kr. I de øvrige år blev der samlet set stjålet for omkring 6 mia. kr. Det bemærkes, at selv om andelen, der udsættes for tyveri, er vokset fra 2009 til 2010, så er det beløb, der er stjålet for, ikke steget, idet det gennemsnitlige tab pr. tyveritilfælde var lavere i 2010 end i de tidligere år.

³ Det bemærkes, at der i undersøgelserne alene er spurgt nærmere om det seneste tyveritilfælde, som derfor er det, beregningerne er baseret på.

Det skal påpeges, at biltyverier indgår med bilens fulde værdi i denne beregning. Størstedelen af de stjålne biler genfindes imidlertid forholdsvis hurtigt og returneres til ejerne (i mere eller mindre oprindelig tilstand).

Hvor stor en del af det stjålne, offeret fik tilbage eller erstattet, fremgår af tabel 3.7. De personer, som har søgt erstatning, har i højere grad end dem, der ikke havde søgt erstatning, fået hele det stjålne retur. Det er således 22 pct. af dem, der fik det hele ubeskåret tilbage. Dertil kommer 29 pct., der fik noget tilbage og hel eller delvis erstatning for resten. Blandt de ofre, der ikke har søgt erstatning, drejer det sig om henholdsvis 14 og 11 pct.

Tabel 3.7. Tyveriofre fordelt efter, om de fik det stjålne tilbage eller erstattet, set i forhold til om ofrene har søgt erstatning eller ej, 2010.

	Har søgt erstatning	Har ikke søgt erstatning	Alle tyveriofre
Fik det hele ubeskåret tilbage	22 %	14 %	18 %
Fik noget tilbage og erstatning (hel eller delvis) for resten	29 %	11 %	20 %
Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis)	36 %	-	19 %
Jeg fik intet tilbage og heller ingen erstatning	13 %	75 %	43 %
I alt	100 %	100 %	100 %

At hele 43 pct. af alle tyveriofre ikke har fået noget tilbage og heller ingen erstatning, skal især ses i sammenhæng med, at en meget stor del af tyverierne drejer sig om forholdsvis beskedne økonomiske tab, jf. tabel 3.10 i det følgende. Knap hver fjerde tyveri drejede sig om en umiddelbar økonomisk skade på mindre end 500 kr.

Tabel 3.8. Andelen af ofre for tyveri, der har anmeldt tyveriet til politiet, 2005-2010.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-10
Anmeldt	67 %	65 %	63 %	64 %	69 %	65 %	66 %
Ikke-anmeldt	33 %	35 %	37 %	36 %	31 %	35 %	34 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

I 2010 var det 65 pct. af ofrene for tyveri, der havde anmeldt det skete til politiet. Dette svarer godt til de øvrige år, idet gennemsnittet er 66 pct. for årene 2005-2010. Det fald, der er fra 2009 til 2010 i anmeldelsestilbøjeligheden, er ikke statistisk signifikant.

Der er ikke forskel på mænd og kvinders tilbøjelighed til at anmelde tyveri til politiet. Det er derimod mellem de forskellige aldersgrupper, jf. tabel 3.9. Det er i alle 6 år primært personer over 24 år, som anmelder tyveriet til politiet, og blandt de 40-74-årige er anmeldelsestilbøjeligheden i de fleste år lidt større end for de 25-39-årige.

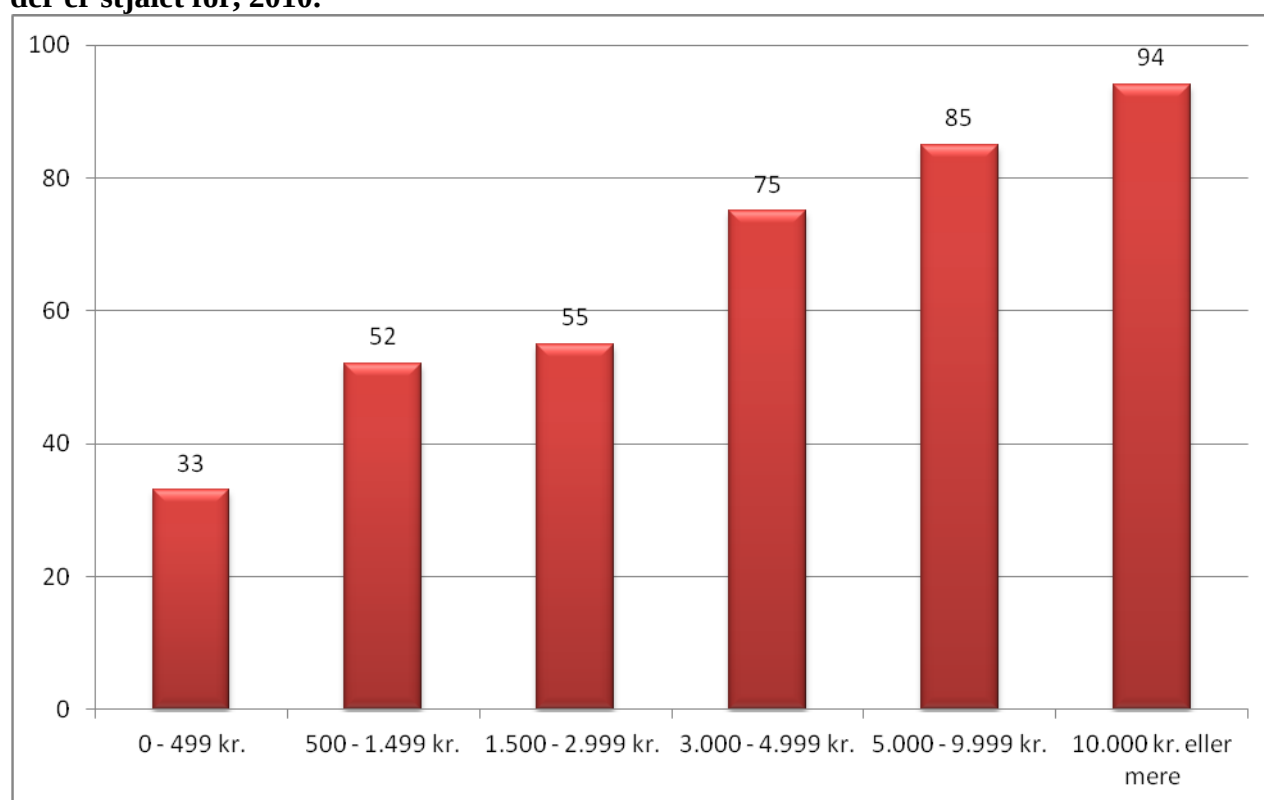
Tabel 3.9. Andelen af anmeldte tyverier fordelt efter alder på offer, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-10
16-24 år	53 %	54 %	48 %	32 %	55 %	48 %	48 %
25-39 år	62 %	63 %	67 %	69 %	71 %	65 %	66 %
40-74 år	77 %	72 %	66 %	72 %	74 %	72 %	72 %
Alle	67 %	65 %	63 %	64 %	69 %	65 %	66 %

3.3 Økonomiske mørketal for tyveri

Det unikke ved offerundersøgelser er, at de kan give os et indblik i mørketallet, dvs. den andel af kriminaliteten som ikke anmeldes, og som ikke registreres hos politiet. Dette er allerede berørt gennem angivelser af, hvor mange af ofre der har anmeldt, og hvor mange der ikke har anmeldt. I tillæg til disse offerorienterede og handlingsorienterede mørketal muliggør aflæsningen af de umiddelbare økonomiske skader, at vi tillige kan beregne økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader, målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres.

Figur 3.4. Procent af tyveriofre der har anmeldt tyveriet til politiet i forhold til, hvor meget der er stjålet for, 2010.

Der er en stærk og klart statistisk signifikant sammenhæng mellem anmeldelsestilbøjelighed og det umiddelbare økonomiske tab ved et tyveri: Jo større beløb, der er stjålet for, desto højere anmeldelsesprocent, jf. figur 3.4. Af dem, der har fået stjålet værdier for mindre end 500 kr., anmelder en

tredjedel tyveriet, mens tre fjerdedele har anmeldt, når det stjålne beløber sig til mellem 3.000 og 4.999 kr. I sager, hvor skaden overstiger 10.000 kr., har 94 pct. anmeldt.

Tabel 3.10 viser, hvorledes de anmeldte og ikke-anmeldte tyverier fordeler sig efter omfanget af den økonomiske skade. Som det ses, har mere end fire femtedele af de tyveriofre, som ikke har anmeldt tyveriet, fået stjålet værdier for mindre end 3.000 kr.

Tabel 3.10. Andelen af anmeldte og ikke-anmeldte tyverier fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader ved de tyverier danskere mellem 16 og 74 år har været udsat for, 2010.

	Ikke-anmeldt	Anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	43 %	12 %	23 %
500 - 1.499 kr.	24 %	14 %	18 %
1.500 - 2.999 kr.	17 %	11 %	13 %
3.000 - 4.999 kr.	7 %	12 %	10 %
5.000 - 9.999 kr.	5 %	15 %	12 %
10.000 - 19.999 kr.	3 %	14 %	10 %
Over 20.000 kr.	2 %	22 %	15 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Det økonomiske mørketal kan på denne baggrund beregnes til 6 pct. Det kan være belastende for den enkelte, men set i den store samfundsmæssige sammenhæng må man kunne konkludere, at det økonomiske mørketal på tyveriområdet er et forholdsvis ringe problem. Snarere kunne man rejse spørgsmålet, om det ikke er et problem, at så mange småtyverier anmeldes, da disse anmeldelser binder – økonomisk, mandskabsmæssigt og materielt – ressourcer op hos især politiet.

Hvorvidt offeret har anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet eller ej, kan aflæses af tabel 3.11. I alt har lidt over halvdelen af ofrene anmeldt tyveriet til forsikringsselskabet, mens 48 pct. af den ene eller den anden grund ikke har gjort det.

Tabel 3.11. Ofre fordelt efter om tyveriet er anmeldt til et forsikringsselskab, 2010.

	Andel
Ja	51 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	12 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning	22 %
Nej, for jeg har ikke en tyveriforsikring	14 %
I alt	100 %

Af tabel 3.12 fremgår og understreges den stærke sammenhæng, der er, mellem beløbet, der er stjålet for, og om offeret har anmeldt tyveriet til forsikringen.

Tabel 3.12. Andelen af tyverier, der er anmeldt og ikke anmeldt til forsikringen, fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader ved tyverierne, 2010.

	Anmeldt til forsikringen	Ikke anmeldt til forsikringen	Alle
0 - 499 kr.	7 %	33 %	20 %
500 - 1.499 kr.	12 %	24 %	18 %
1.500 - 2.999 kr.	10 %	18 %	14 %
3.000 - 4.999 kr.	14 %	7 %	11 %
5.000 - 9.999 kr.	16 %	8 %	12 %
10.000 kr. eller mere	16 %	5 %	11 %
Over 20.000 kr.	26 %	5 %	16 %
I alt	100 %	100 %	100 %

3.4 Forhold der påvirker risikoen for at blive udsat for tyveri

Slutresultatet af de regressionsanalyser, der vedrører *udsathed for tyveri*, og som er baseret på en række baggrundsvariabler, er anført i tabel 3.13. Bilagstabel 12.1.1 til 12.1.8 oplyser om de fordelingerne i tyveririsikoen i forhold til de baggrundsvariabler, der indgår i analysen.

Tabel 3.13. Regressionsanalyse vedrørende udsathed for tyveri (N=10.017).

Variabel	Signifikans-niveau	OR	95 pct. konfidensinterval for OR	
			Nedre	Øvre
Alder	0,00	0,984	,980	,988
Hovedstaden	0,00	1,403	1,230	1,601
Butik/virksomhed	0,00	1,684	1,417	2,003
Går ud for at more sig ugentligt	0,00	1,258	1,115	1,420

Af tabellen fremgår det, at *alder*, *bopæl*, *ejerskab over butik eller virksomhed* samt *hvor tit man går ud for at more sig og feste med sine venner* hver for sig har sammenhæng med risikoen for at blive udsat for tyveri:

- Jo ældre man er, desto lavere er risikoen for at blive udsat for tyveri.
- Er man bosat i Hovedstadsregionen, har man en større risiko for at blive udsat for tyveri, end hvis man bor i de øvrige regioner.

- Ejer man en butik eller en virksomhed, er der større risiko for, at man bliver udsat for tyveri, end hvis man ikke er indehaver af en butik eller virksomhed.
- Slutteligt viser analysen, at man er mere udsat for tyveri, hvis man går ud minimum én gang om ugen for at feste og more sig med sine venner, end hvis man gør det sjældnere.

Alle sammenhængene i regressionsanalysen er meget stærke, så selv hvis vi opererede med et signifikansniveau på 1 pct. (så vi med 99 procents sikkerhed kunne sige, at vores resultater ikke var tilfældige), ville disse sammenhænge stadig være signifikante.

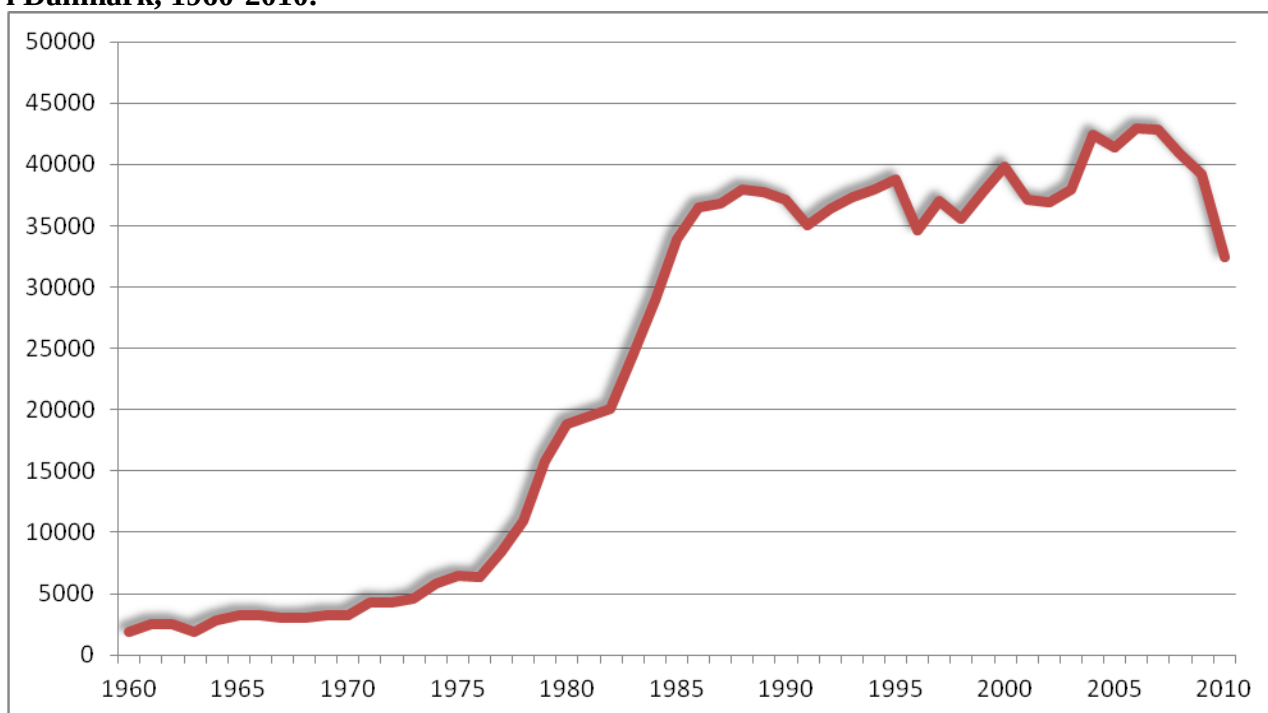
Det er interessant og måske overraskende, at en faktor som *indkomst* ikke har sammenhæng med udsathed for tyveri ligesom *ejerskab af flere biler, af sommerhus eller en båd* heller ikke har det. Man kunne godt umiddelbart forledes til at tro, at man er mere udsat, jo flere materielle goder, man besidder, men det synes ikke at være tilfældet. Dog bemærkes, at butiks- og virksomhedsejere er mere udsatte, hvilket formentlig bl.a. skyldes, at de både kan udsættes for tyveri, der retter sig mod deres private bolig, og tyveri, der retter sig mod deres arbejdsplads.

Det spiller tilsyneladende heller ingen rolle, om man er *gift* eller *ugift*, *mand* eller *kvinde*.

4. HÆRVÆRK

Udviklingen i politiregistreret hærværk har det tilfælles med tyveriudviklingen, at der også i en periode har været tale om en meget kraftig stigning i politianmeldte tilfælde. Stigningen i de to former for forbrydelser er endvidere af samme størrelsesorden, nemlig en firedobling. For hærværk indtræffer stigningen imidlertid senere end tilfældet er for stigningen i antallet af tyverier, og den sker under en kortere periode, fra midt i 1970'erne til midt i 1980'erne. I midten af 1980'erne nåede man op på omkring 40.000 politianmeldte hærværkstilfælde årligt, og dette niveau har indtil de allersejeste år holdt sig siden, jf. figur 4.1. Den største forskel mellem tyveri og hærværk er, at der ikke før omkring 2009 er sket større ændringer i antallet af registrerede hærværkstilfælde. Fra 2009 til 2010 sker et markant fald på knap 20 pct. i antal anmeldte hærværkstilfælde – fra omkring 39.000 til omkring 32.000.

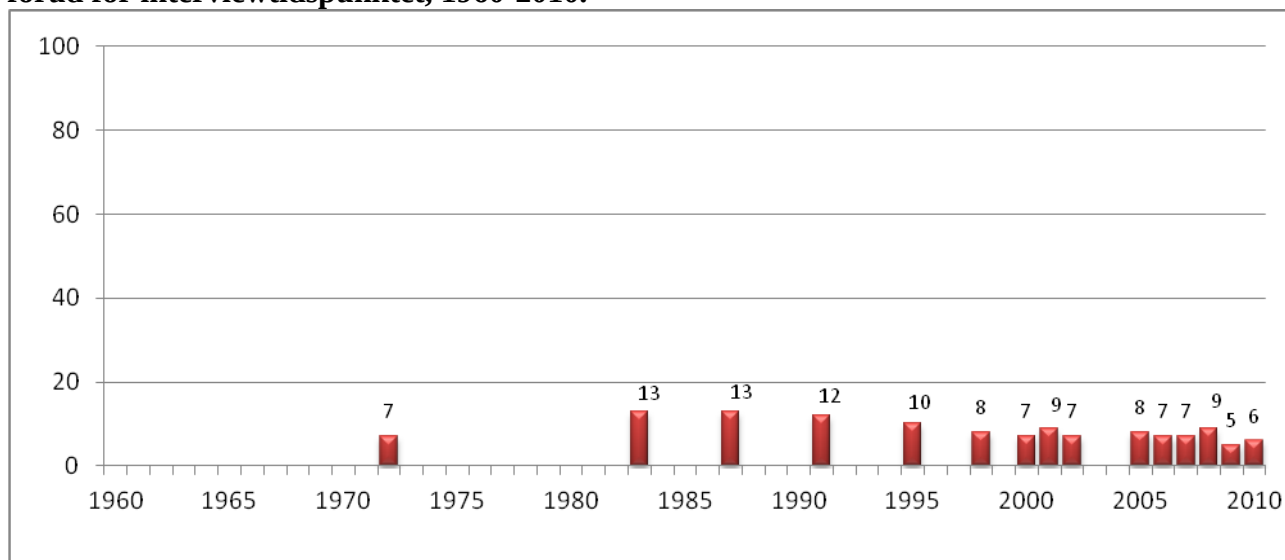
Figur 4.1. Hærværk der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kundskab i Danmark, 1960-2010.

Offerundersøgelserne viser, at der sker en fordobling af befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk fra begyndelsen af 1970'erne og frem til 1980'erne – fra 7 til 13 pct. udsatte i løbet af et år – jf. figur 4.2. Denne stigning er statistisk signifikant. At der fra 1970'erne og frem til i hvert fald engang i 1980'erne har været tale om en vækst i befolkningens risiko for at blive udsat for hærværk, bekræftes endvidere af de fire indbyrdes sammenlignelige undersøgelser foretaget af AIM, som tidligere er omtalt i forbindelse med tyveri (Balvig & Høigård, 1988, s. 140). På grund af forskellig

referenceperiode mv. er undersøgelserne ikke sammenlignelige med den serie undersøgelser, der er vist i figur 4.2, og indgår derfor ikke i figuren. AIM fandt i sine fire undersøgelser fra 1976, 1980, 1982 og 1984 følgende procenter for, hvor mange der havde været udsat for hærværk: 1, 4, 3, 3.

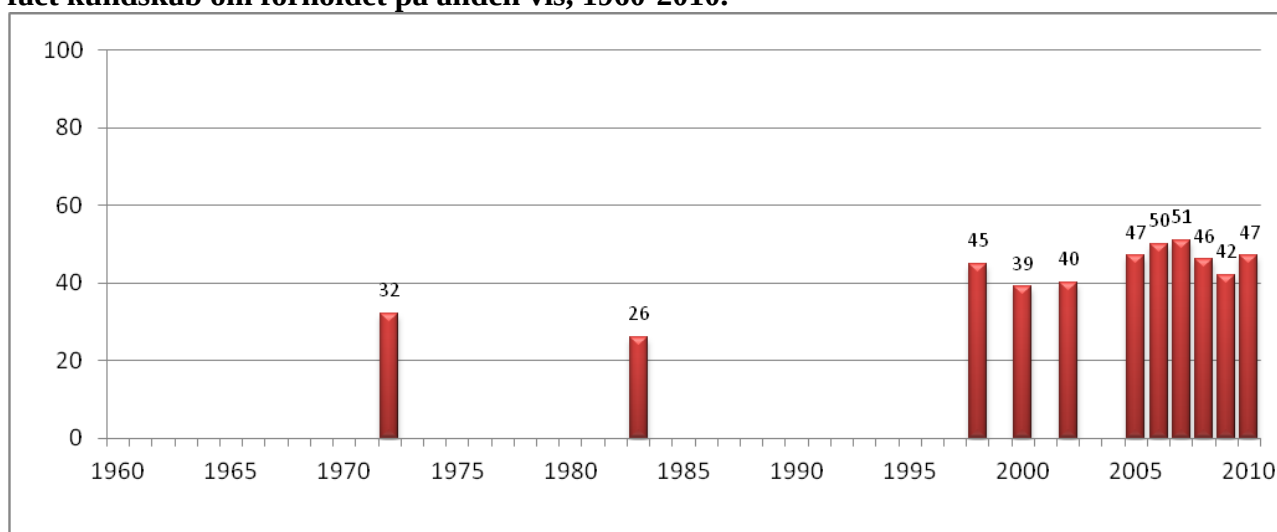
Figur 4.2. Procent af befolkningen der har været udsat for hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1960-2010.

Fra midten af 1980'erne skiller vandene sig med hensyn til udviklingen i de politiregistrerede hærværkstilfælde og befolkningens faktiske udsathed for hærværk. Sidstnævnte udviser nemlig en klart faldende tendens. I 2005-10 havde 5-9 pct. været udsat for hærværk inden for det seneste år, dvs. en markant mindre andel i forhold til 1980'erne. Siden 1998 har risikoen for at blive udsat for hærværk holdt sig nogenlunde konstant, dog med et signifikant fald i 2009 og 2010 i forhold til årene siden 2005. Den faldende tendens i omfanget af hærværk de allerseneste år ses således såvel i de politianmeldte hærværkstilfælde som i andelen af personer, der har oplevet sig udsat for hærværk

Den forskellige udvikling fra midten af 1980'erne i de politiregistrerede og det faktiske antal hærværkstilfælde synes i meget høj grad at kunne forklares ved en stigende anmeldelsestilbøjelighed for hærværk, jf. figur 4.3. Ved den første undersøgelse af anmeldelsestilbøjeligheden, foretaget i 1972, var det 32 pct. af dem, der havde været udsat for hærværk, der havde anmeldt det til politiet. I de seneste år har det som regel været omkring 50 pct., der har anmeldt. Det bemærkes, at forskellene i anmeldelsesprocenten de seneste år ikke er statistisk signifikante. Som ved tyveri (se bemærkningerne der) er den reelle forskel mellem anmeldelsesprocenterne i de første undersøgelser sammenholdt med de senere reelt lidt større end det, tallene umiddelbart udviser.

Figur 4.3. Procent af ofre for hærværk der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis, 1960-2010.

4.1 Hærværk 2005-10

Tabel 4.1 omfatter mere detaljerede oplysninger om andelen af 16-74-årige og antallet af personer, der har været udsat for hærværk. Med hensyn til de beregnede tal for antallet af hærværksofre bør man erindre sig, at disse – som ved tyveri (se bemærkningerne der) – er påvirket af den såkaldte “husstandseffekt”. Tabellen viser, at andelen af ofre for hærværk i 2009 og 2010 var signifikant lavere end i de andre år, dog undtaget 2007.

Tabel 4.1. Andel og antal ofre for hærværk, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Andel udsatte	8 %	7 %	7 %	9 %	5 %	6 %
95 % 's sikkerheds-interval	(6,9-9,3)	(6,1-8,0)	(5,5-7,7)	(7,6-10,1)	(4,5-5,9)	(5,2-6,2)
Antal ofre	318.000	279.000	265.000	355.000	211.000	234.000
95 % 's sikkerheds-interval	(270.000-366.000)	(242.000-316.000)	(221.000-308.000)	(304.000-405.000)	(182.000-240.000)	(213.000-255.000)

Tabel 4.2 viser, at der kun er minimal forskel mellem mænds og kvinders risiko for at blive udsat for hærværk. Formentlig skyldes dette primært – som ved tyveri – at en væsentlig del af hærværket retter sig mod fælles ejendele som f.eks. bolig og bil, jf. “husstandseffekten”.

Tabel 4.2. Andelen af mænd og kvinder, der det seneste år har været udsat for hærværk, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-10
Mænd	8 %	8 %	7 %	10 %	6 %	6 %	7 %
Kvinder	8 %	6 %	6 %	8 %	5 %	5 %	6 %
Alle	8 %	7 %	7 %	9 %	5 %	6 %	7 %

I de fleste af årene har de unge (de 16-24-årige) haft større risiko for at blive udsat for hærværk end de ældre (de 40-74-årige), jf. tabel 4.3.

Tabel 4.3. Andelen i de forskellige aldersgrupper der det seneste år har været udsat for hærværk, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-10
16-24 år	13 %	9 %	10 %	14 %	5 %	8 %	8 %
25-39 år	9 %	8 %	7 %	10 %	6 %	7 %	8 %
40-74 år	6 %	6 %	5 %	7 %	5 %	5 %	6 %
Alle	8 %	7 %	7 %	9 %	5 %	6 %	7 %

De fleste af de personer, der har været udsat for hærværk, har været udsat for det én gang i løbet af det seneste år forud for udspørgningstidspunktet, mens nogle få procent har været udsat mere end 3 gange, jf. tabel 4.4. Der er ikke større mellem de enkelte år med hensyn til det gennemsnitlige antal gange, som hvert hærværksoffer har været udsat. Fra 2009 til 2010 er der dog sket et signifikant fald i andelen, der kun er udsat én gang.

Tabel 4.4. Antal gange ofrene har været udsat for hærværk samt det samlede antal hærværkstilfælde, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Udsat kun én gang	77 %	79 %	76 %	75 %	74 %	66 %
Udsat to-tre gange	18 %	17 %	21 %	22 %	20 %	30 %
Udsat mere end tre gange	5 %	4 %	2 %	4 %	6 %	4 %
Gennemsnit	1,5	1,4	1,3	1,5	1,5	1,6

4.2 Hærværkets genstand og skadevirkning

Fra og med 2009 er der i offerundersøgelserne spurgt til, hvilken eller hvilke ejendele offeret fik ødelagt ved med hærværket. Det fremgår af tabel 4.5, at det i over halvdelen af tilfældene har drejet sig om offerets bil. Desuden har en del – 17 pct. – har fået ødelagt noget ved deres cykel, mens 12 pct. har fået ødelagt noget ved deres bopæl.

Tabel 4.5. Hvilke(n) ejendele blev ødelagt i forbindelse med hærværket, 2010.

	Andel
Bil	53 %
Motorcykel	0,2 %
Knallert	2 %
Cykel	17 %
Hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor	12 %
Båd/skib	0,2 %
Garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl	2 %
Min arbejdsplads	3 %
Mit sommerhus/fritidshus	4 %
Andet	6 %
I alt	100 %

De umiddelbare økonomiske omkostninger ved hærværk fremgår af tabel 4.6.

Tabel 4.6. De umiddelbare skader ved de hærværkstilfælde 16-74-årige har været udsat for i løbet af et år, 2005-2010.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ødelagt for i alt	1,7 mia.	1,3 mia.	1,6 mia.	2,6 mia.	1,5 mia.	1,4 mia.
Gennemsnitlig skade pr. hærværkstilfælde	5800 kr.	5700 kr.	7100 kr.	7900 kr.	8200 kr.	6400 kr.
Gennemsnitlig skade pr. indbygger ml. 16 og 74 år	400 kr.	300 kr.	400 kr.	700 kr.	400 kr.	300 kr.

De samlede estimerede omkostninger ved hærværk lå i de fleste af årene mellem 1,3 mia. og 1,7 mia. kr., dog med 2008 som en undtagelse med et noget højere beløb.⁴ Væksten dette år afspejler sig primært i størrelsen af den gennemsnitlige skade pr. indbygger. Sidstnævnte lå på mellem 300-400 kr. i 2005-07 og 2009-2010, men var i 2008 på 700 kr.

Af tabel 4.7 fremgår, at næsten 6 ud af 10 hærværksofre ikke fik erstatning for det, der var blevet ødelagt. Omkring hver fjerde fik fuld af erstatning, mens der i 5 pct. af tilfældene ikke var sket nogen skade.

⁴ Ligesom i tabel 3.6 optegnes her omkostningerne ved alene det seneste hærværkstilfælde, idet der ikke foreligger oplysninger om de økonomiske omkostninger ved eventuelt yderligere hærværkstilfælde i løbet af året.

Tabel 4.7. Fik offeret det ødelagte erstattet? 2010.

	Andel
Der blev ikke ødelagt noget, det var kun forsøg	5 %
Jeg fik fuld erstatning	24 %
Jeg fik delvis erstatning	13 %
Jeg fik ingen erstatning	59 %
I alt	100 %

Der er i de fleste af årene ikke nogen større forskel på mænd og kvinders anmeldelsestilbøjelighed i forbindelse med udsathed for hærværk.

Tabel 4.8. Andelen af anmeldte hærværkstilfælde fordelt efter alder på offer, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005-10
16-24 år	30 %	54 %	52 %	26 %	31 %	33 %	36 %
25-39 år	50 %	39 %	43 %	52 %	36 %	46 %	44 %
40-74 år	53 %	55 %	55 %	51 %	48 %	54 %	53 %
Alle	47 %	50 %	51 %	46 %	42 %	47 %	47 %

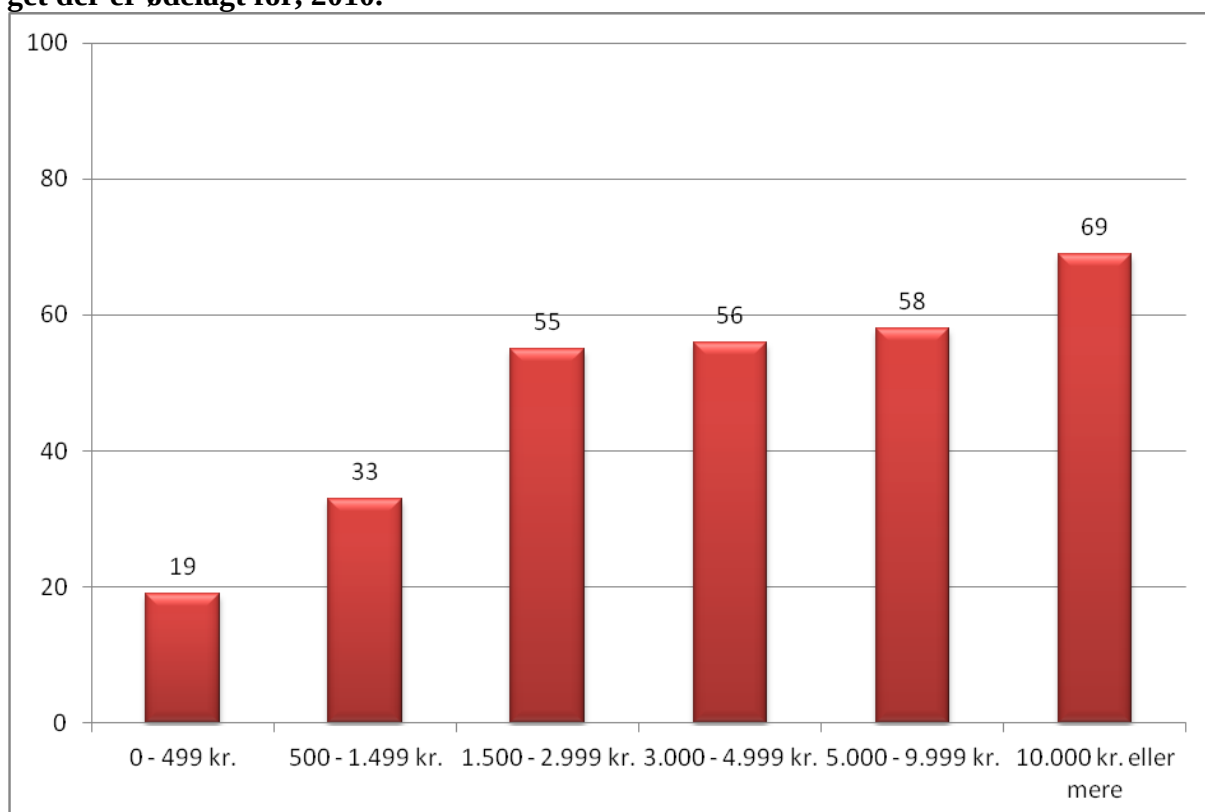
Med hensyn til alder er der en generel tendens til, at de ældre (40-74 år) har en større anmeldelsestilbøjelighed end de yngre ofre (16-24 år), jf. tabel 4.8. Denne forskel er statistisk signifikant i alle år med undtagelse af 2006-2007.

4.3 Økonomiske mørketal for hærværk

Som for tyveri er det også muligt for hærværk at beregne økonomiske mørketal, dvs. hvor stor en del af den samlede mængde skader, målt i kroner, som ikke anmeldes og registreres, og det viser sig, at det økonomiske mørketal for hærværk er betragteligt større end for tyveri, nemlig 27 pct. Det svarer til, at godt hver fjerde krone, der ødelægges for, ikke anmeldes til politiet. Denne forskel mellem de økonomiske mørketal beror formentlig først og fremmest på forskelle i, hvad der er forsikret. Muligheden for at få det tabte eller skaden dækket af forsikringen har således en meget stor betydning for anmeldelsestilbøjeligheden.

Det er først og fremmest de store hærværkssager, der anmeldes til politiet, jf. figur 4.4. Hvis der var ødelagt for under 500 kr., er det kun 19 pct., der har anmeldt hærværket til politiet. For dem, der havde fået ødelagt værdier for mellem 1.500 og 10.000 kr., var anmeldelsesprocenten 55-58, mens det ved hærværkstilfælde, hvor der var ødelagt for mindst 10.000 kr., var 69 pct. Disse forskelle er statistisk signifikante.

Figur 4.4 Procent hærværks ofre der har anmeldt hærværket til politiet i forhold til, hvor meget der er ødelagt for, 2010.

Det fremgår af tabel 4.9, at næsten tre fjerdedele af de hærværkstilfælde, der ikke er anmeldt til politiet, angår forhold, hvor der er ødelagt for under 3.000 kr. Omvendt har over halvdelen af de personer, der har anmeldt hærværket til politiet, fået ødelagt for mindst 5.000 kr.

Tabel 4.9. Andelen af anmeldte og ikke-anmeldte hærværkstilfælde fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader ved de hærværk, 2010.

	Ikke-anmeldt	Anmeldt	Alle
0 - 499 kr.	28 %	7 %	18 %
500 - 1.499 kr.	23 %	12 %	18 %
1.500 - 2.999 kr.	13 %	17 %	15 %
3.000 - 4.999 kr.	11 %	15 %	13 %
5.000 - 9.999 kr.	12 %	17 %	14 %
10.000 – 19.999 kr.	11 %	17 %	14 %
20.000 kr. eller mere	2 %	15 %	9 %
I alt	100 %	100 %	100 %

43 pct. af ofrene har anmeldt hærværket til deres forsikringsselskab. En tilsvarende andel har ganske vist haft forsikring, men har ikke anmeldt det, i de fleste tilfælde fordi de vurderede, at skaden nok ikke var dækket af deres forsikring, jf. tabel 4.10.

Tabel 4.10. Anmeldte offeret hærværket til forsikringen?, 2010.

	Andel
Ja	43 %
Nej, men jeg er forsikret og ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det	16 %
Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning	27 %
Nej, for jeg har ikke en forsikring	14 %
I alt	100 %

Af tabel 4.11 fremgår det, hvorvidt ofrene har anmeldt hærværket til forsikringen i forhold til, hvor stort et beløb de har fået ødelagt for.

Tabel 4.11. Andelen af hærværk, der er anmeldt og ikke anmeldt til forsikringen, fordelt efter de umiddelbare økonomiske skader ved hærværkene, 2010.

	Anmeldt til forsikringen	Ikke anmeldt til forsikringen	Alle
0 - 499 kr.	5 %	29 %	18 %
500 - 1.499 kr.	11 %	22 %	18 %
1.500 - 2.999 kr.	11 %	18 %	15 %
3.000 - 4.999 kr.	15 %	11 %	13 %
5.000 - 9.999 kr.	20 %	11 %	15 %
10.000 - 19.999 kr.	21 %	7 %	14 %
20.000 kr. eller mere	18 %	2 %	9 %
Alle	100 %	100 %	100 %

4.4 Forhold der påvirker risikoen for at blive udsat for hærværk

Slutresultatet af de regressionsanalyser, der vedrører *udsathed for hærværk*, og som er baseret på en række baggrundsoplysninger, er anført i tabel 4.12. Bilagstabel 12.2.1 til 12.2.8 oplyser om de fordelingerne i risikoen i forhold til de baggrundsvariabler, der indgår i analysen.

Tabel 4.12. Regressionsanalyse vedrørende udsathed for hærværk (N=10.118)

Variabel	Signifikans-niveau	OR	95 pct. konfidensinterval for OR	
			Nedre	Øvre
Alder	0,00	0,981	0,975	0,987
Indkomst	0,00	1,156	1,070	1,249
Hovedstaden	0,00	1,540	1,283	1,848
Ejer flere biler, sommerhus og/eller båd/skib	0,01	1,263	1,050	1,521
Ejer butik	0,01	1,399	1,093	1,790

Alder, indkomst, bopælsregion, ejerskab af flere biler, et sommerhus og/eller en båd/skib samt ejerskab af butik eller virksomhed viser sig at have sammenhæng med risikoen for at blive udsat for hærværk:

- Jo ældre, man er, desto lavere er sandsynligheden for at blive udsat for hærværk
- Jo højere indkomst, man har, desto større er sandsynligheden for at blive udsat for hærværk
- Bor man i region Hovedstaden, er risikoen for at blive udsat for hærværk større end i de øvrige regioner.
- Ejer man flere biler, en båd eller et sommerhus, er der større sandsynlighed for at blive udsat for hærværk
- Ejer man en butik eller virksomhed, er der større sandsynlighed for at blive udsat for hærværk

Sammenhængene mellem alder, bopælsregion og indkomst på den ene side og risikoen for at blive udsat for hærværk er alle meget stærke. De ville således stadig være signifikante med et 1 %-signifikansniveau (hvorved det fremgår, at vi med 99 pct. sandsynlighed kan sige, at sammenhængen ikke er tilfældig).

Det er interessant, at ejerskab af materielle goder betyder så meget for udsættelsen for hærværk, når man betænker, at det – med undtagelse af ejerskab af butik/virksomhed – ikke betyder noget for hverken tyveri (som vist tidligere) eller for røveri (som det vises senere). Det skal nok ses i sammenhæng med, at det særligt er biler, der er udsat for hærværk, jf. tabel 4.5.

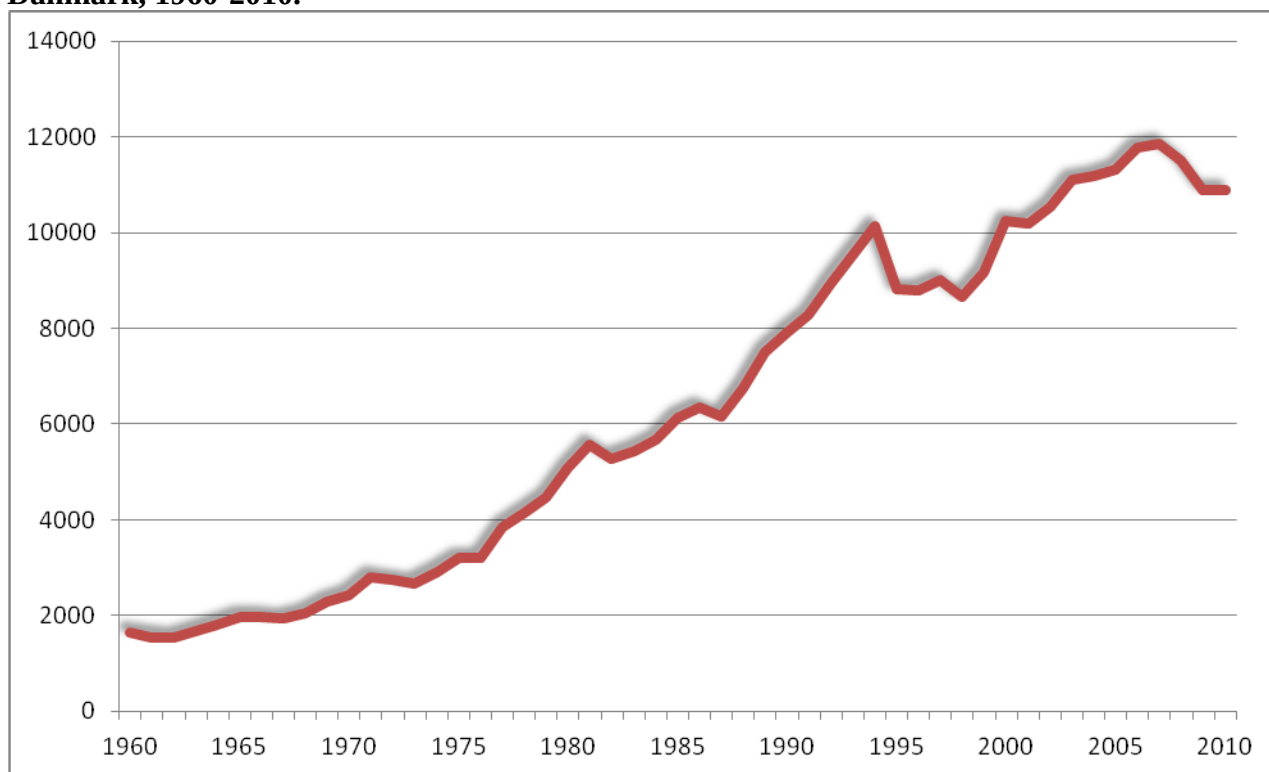
Det er også interessant i denne sammenhæng, at livsstilsfaktorer tilsyneladende ingen rolle spiller for udsathed for hærværk. Det er således ingen sammenhæng med, hvor ofte man går ud om aftenen, som ellers er et forhold, der både spiller en rolle for risikoen for tyveri og røveri, men igen kan dette bero på, at det især er biler og transportmidler, der udsættes for hærværk.

Faktorer som civilstand og køn har heller ikke selvstændig sammenhæng med udsathed for hærværk.

5. VOLD

Udviklingen i den politiregistrerede vold ligner til forveksling udviklingen i de politiregistrerede tyverier og andre straffelovsovertrædelser under ét frem til midten af 1980'erne. Forholdsmæssigt er stigningstaksten også den samme, omkring en firedobling. Fra sidst i 1980'erne og frem til 2008 er udviklingen i den politiregistrerede vold unik. Den hverken falder som tyverierne eller stagnerer som hærværkstilfældene, men stiger. I en kort periode, sidste halvdel af 1990'erne, ser det ud, som om udviklingen bremses op, men som helhed er der tale om en stigning frem til de allerseneste år, idet væksten stagnerer i 2006/07, hvorefter der sker et fald.

Figur 5.1. Vold* der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kundskab i Danmark, 1960-2010.

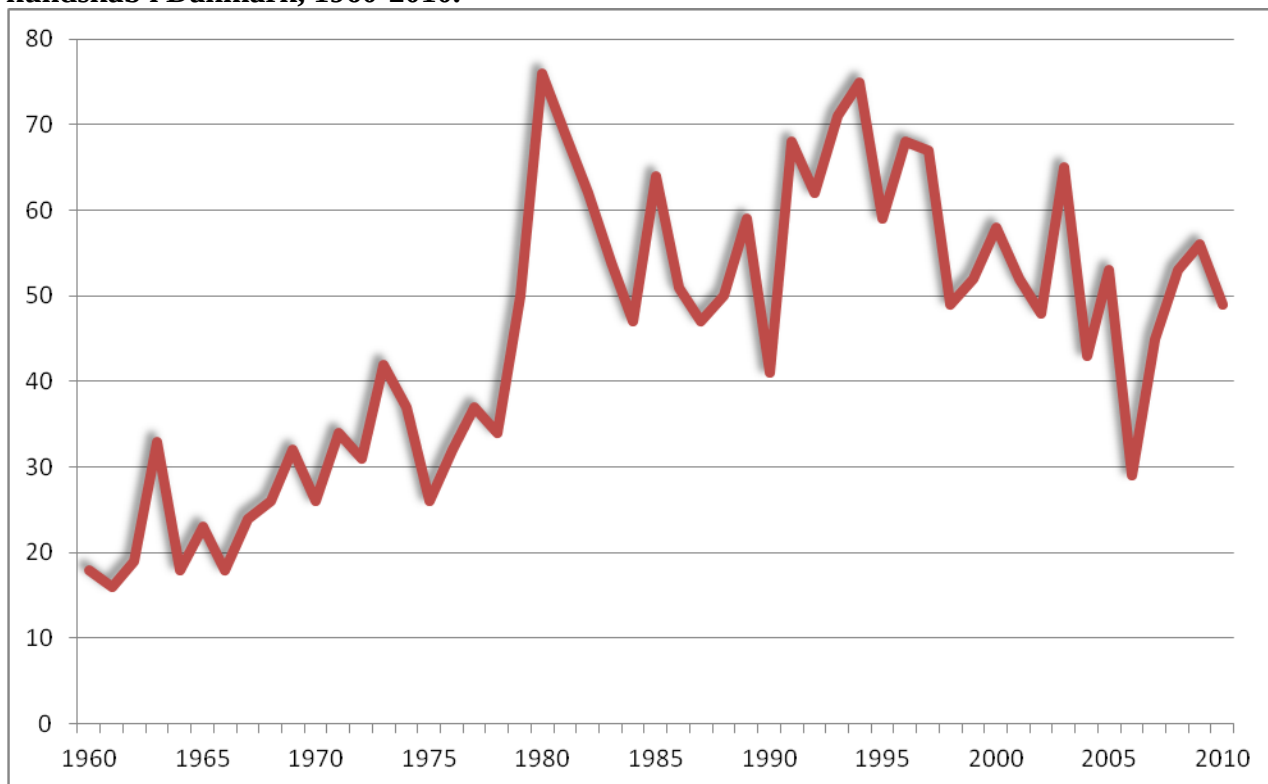

* Vedrører anmeldelser efter straffelovens § 237 og §§ 244-246.

Antallet af fuldbyrdede drab er ringe og påvirker derfor ikke den samlede voldsopgørelser i figur 5.1. Derfor er udviklingen i antallet af fuldbyrdede manddrab vist separat i figur 5.2. Det sidste halve århundrede har antallet af fuldbyrdede drab ligget mellem 20 og 80, med store årlige udsving. Der er en stigende tendens fra midt i 1960'erne til omkring 1980. Herefter følger en periode præget af stagnation, om end de årlige udsving er betydelige. Siden midt i 1990'erne har drabstallet udvist en faldende tendens. Drabstallet er naturligt nok en af de former for kriminalitet, der påkalder sig allerstørst samfundsmæssig interesse og bekymring. Det er grunden til, at udviklingen herfor vises specifikt. Det er dog også begrundet i, at fuldbyrdede drab af indlysende grunde ikke kommer med i

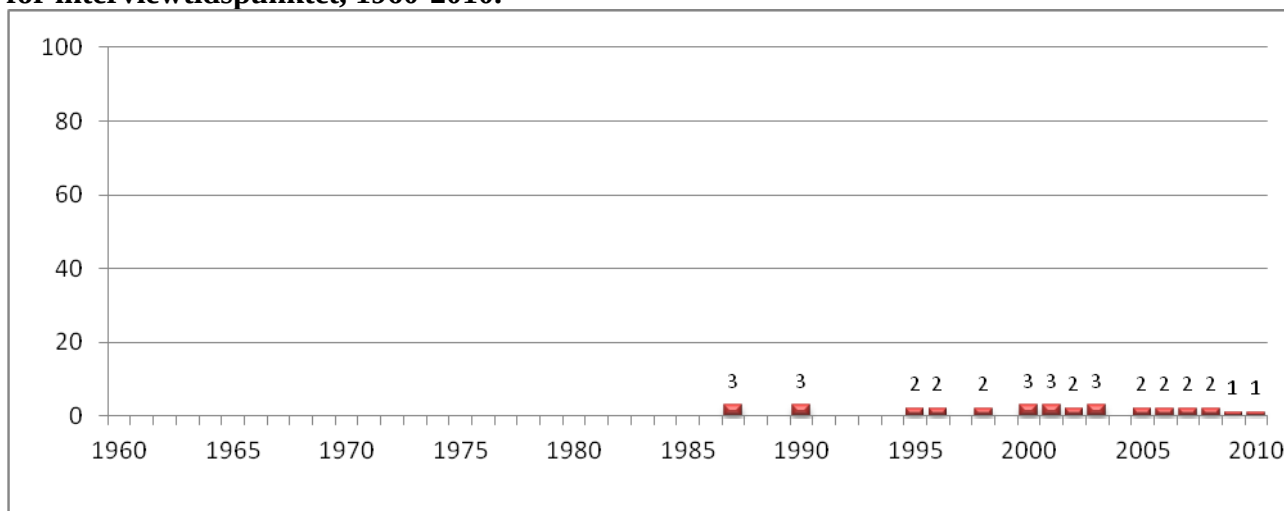
offerundersøgelser, samt at udviklingen i drabstallet ofte anses for en vigtig indikator for den “reelle” eller “faktiske” udvikling i den (alvorlige) vold i samfundet.

Figur 5.2. Forsætlige drab der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kundskab i Danmark, 1960-2010.

Selv om den første voldsofferundersøgelse blev foretaget allerede i 1971, foreligger der først direkte sammenlignelige tal fra og med offerundersøgelsen fra 1987, jf. figur 5.4.

Figur 5.3. Procent af befolkningen der har været udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1960-2010.

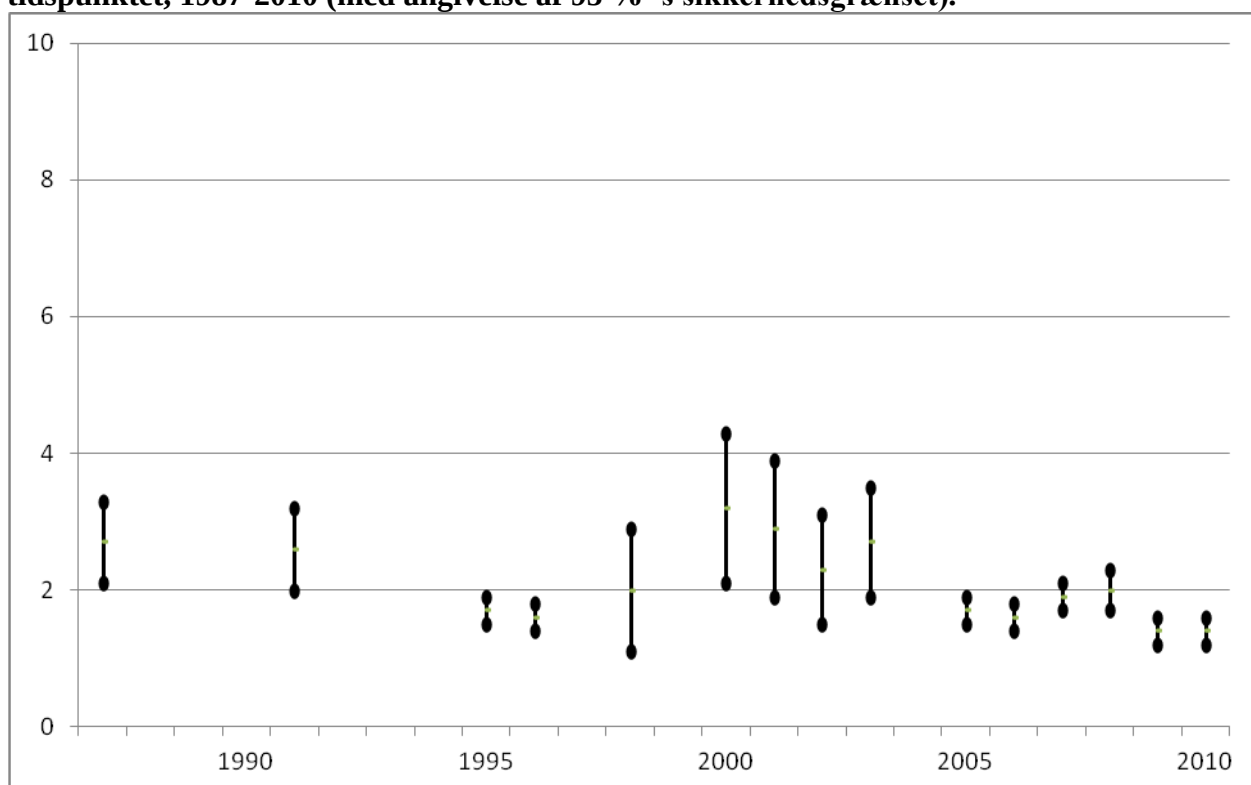

I alt er der i perioden fra 1987 til 2010 foretaget 15 voldsofferundersøgelser. Alle viser de, at 1-3 pct. årligt udsættes for vold. Vold er dog et så relativt sjældent fænomen, at det er nødvendigt at se på decimalerne for præcist at vurdere udviklingen. En sådan nærmere analyse viser, at der i hvert fald ikke er sket en stigning i danskernes risiko for at blive udsat for vold de sidste tyve år.

Derimod er der fra den første voldsofferundersøgelse blev foretaget i 1971 og frem til 1986/87 sandsynligvis sket en stigning i den faktiske vold på tilsvarende måde, som vi har konstateret, at der skete en stigning i tyveri og hærværk. Der foreligger for denne periode tidsserier for tre forskellige sæt af voldsofferundersøgelser (Balvig & Højgård, 1988, s. 140). De er ikke indbyrdes sammenlignelige, og de kan som nævnt heller ikke sammenlignes med de undersøgelser, der er foretaget efter 1986, men de udviser alle en stigende tendens. Gallup foretog undersøgelser i 1971, 1974 og 1977 og fandt i disse tre undersøgelser følgende procenter for, hvor mange der havde været udsat for vold eller trusler om vold: 4, 7 og 6 pct. Observa foretog undersøgelser i 1979 og 1984 og fandt følgende procenter: 4 og 6 pct. AIM foretog undersøgelser i 1980, 1982, 1984 og 1986 og fandt: 5, 6, 8 og 11 pct. Af AIM's undersøgelser fremgår det endvidere, at det ikke kun er trusler og mildere voldsformer, der synes at have været stigende fra 1980 til 1986, men også mere alvorlige former for vold, eksempelvis vold der har krævet lægebehandling (Andersen, 1985b og 1987). Tre undersøgelser af udsathed for "kriminell vold" inden for det seneste halve år forud for interviewtidspunktet udviste 0,6 pct. udsatte i 1980, 0,5 pct. i 1982 og 0,9 pct. i 1984 (Andersen, 1987).

For perioden efter 1986/87 foreligger der resultater fra to voldsofferundersøgelser, som er indbyrdes sammenlignelige, men ikke sammenlignelig med de undersøgelser, hvis resultater er præsenteret i figur 5.3 og 5.4. Den ene undersøgelse blev foretaget i 1991. Den viste, at 8 pct. havde været udsat for en eller flere former for fysiske overgreb det seneste år forud for interviewtidspunktet (Christensen & Koch-Nielsen, 1992). Den anden blev foretaget ni år senere i 2000. Her havde 5 pct. været udsat for fysiske overgreb (Kjøller & Rasmussen, 2002). Forskellen er statistisk signifikant og tyder altså på, at der fra 1991 til 2000 er sket et fald i risikoen for at blive udsat for fysiske overgreb. Faldet er stærkest for mænd. En af de interessante forklaringer, som sammenstilling af udviklingen på basis af disse to undersøgelser med voldsofferundersøgelsen fra 2010 (og dens forgængere) peger på, er, at der kan være sket et reelt fald i risikoen for fysisk aggression samtidig med, at flere og flere af disse fysiske aggressioner opleves og defineres som vold. Denne mulige "voldeliggørelse" af fysiske aggressioner er behandlet mere udførligt andetsteds (jf. bl.a. Balvig, 1997; 2000a; 2000b).

Figur 5.4. Procent der har været udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1987-2010 (med angivelse af 95 % 's sikkerhedsgrænset).

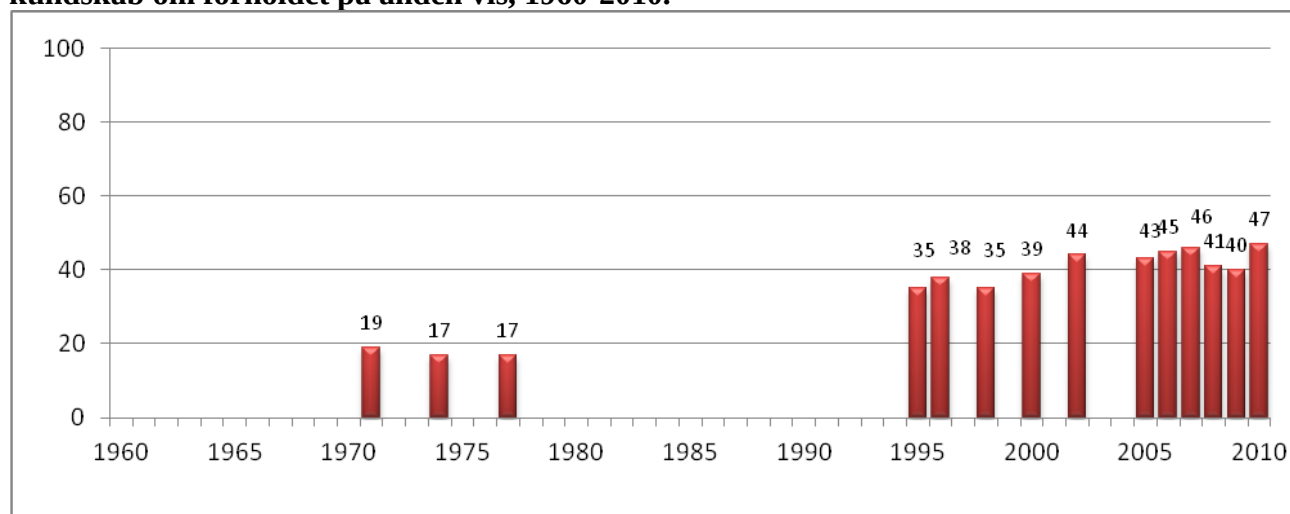

Figur 5.4 viser et mere præcist billede af andelen udsat for vold i de undersøgelser, der er omfattet af figur 5.3, idet decimaler og stikprøveusikkerheder indgår her. Det kunne se ud som om, at volden har udviklet sig i bølger: Først en faldende tendens fra 1987/91 til 1995/96, så en stigning frem til årtusindeskiftet og så igen et fald. Selv om der er statistisk signifikante forskelle, er det dog vigtigt at påpege, at de statistiske sikkerhedsgrænser ligger meget tæt på hinanden. I betragtning af, at undersøgelserne er gennemført af forskellige organisationer med forskellige udvælgelsesmetoder og afgrænsninger af, hvem der er interviewet, er det sikreste, der kan siges, at der i hvert fald ikke er sket en stigning i voldsudsatheden over perioden fra 1987 til 2008. Set over perioden fra 1995 til 2008 kan det sikkert siges, at der hverken er sket en stigning eller et fald i befolkningens risiko for at blive udsat for vold. Sammenlignet med alene 2008 er der i 2009 og 2010 en statistisk signifikant mindre andel af de 16-74-årige danskere, der har oplevet sig udsat for vold. Nedenfor i tabel 5.1 er anført de præcise værdier af de beregnede sikkerhedsintervallerne for udsættelsen for vold, som er afbilledet ovenfor i figur 5.4

Tabel 5.1. Sikkerhedsintervaller for udsathednen for vold 1987-2010

År	Øvre grænse	Nedre grænse	Middel
1987	3,3 %	2,1 %	2,7 %
1991	3,2 %	2,0 %	2,6 %
1995	1,9 %	1,5 %	1,7 %
1996	1,8 %	1,4 %	1,6 %
1998	2,9 %	1,1 %	2,0 %
2000	4,3 %	2,1 %	3,2 %
2001	3,9 %	1,9 %	2,9 %
2002	3,1 %	1,5 %	2,3 %
2003	3,5 %	1,9 %	2,7 %
2005	1,9 %	1,5 %	1,7 %
2006	1,8 %	1,4 %	1,6 %
2007	2,1 %	1,7 %	1,9 %
2008	2,3 %	1,7 %	2,0 %
2009	1,6 %	1,2 %	1,4 %
2010	1,6 %	1,2 %	1,4 %

En væsentlig forklaring på, at den politiregistrerede vold er steget til trods for, at befolkningens faktiske risiko ikke er det, er en øget anmeldelsestilbøjelighed. Af figur 5.5 fremgår, at der har været en stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold, fra 19 pct. af ofrene i 1971 til 40-47 pct. de seneste år. For en nærmere analyse af ændringerne i anmeldelsestilbøjeligheden for vold henvises til rapporten “Man anmelder da vold” (Balvig & Kyvsgaard, 2009). Som ved tyveri og hærværk forholder det sig tillige således, at disse procentforskelle på grund af forskelle i opgørelsesmetoden snarere underdriver end overdriver den reelle øgning, der er sket i befolkningens anmeldelsestilbøjelighed siden 1970'erne. Den med 1971 direkte sammenlignelige anmeldelsesprocent er således nogle procentpoint højere.

Figur 5.5. Procent af ofre for vold der har anmeldt det til politiet, eller hvor politiet har fået kundsab om forholdet på anden vis, 1960-2010.

5.1 Vold 1995-96 og 2005-10

I det følgende skal der ses nærmere på de direkte sammenlignelige undersøgelser fra henholdsvis 1995-96 og fra 2005-10 med henblik på at belyse mulige ændringer i voldens karakter m.v.

5.1.1 Voldens omfang og udvikling

Imellem undersøgelsesrunderne 1995-96 og 2005-10 er der ikke sket statistisk signifikante forandringer i antallet af *voldsofre*, og der er heller ikke noget, der tyder på, at der er sket signifikante ændringer i antallet af *voldshandlinger*, idet ”voldsofferrecidivet” er det samme i de to perioder, jf. tabel 5.2 og 5.3. Det skal dog som tidligere anført bemærkes, at der i 2009 og 2010 var signifikant færre voldsofre, end tilfældet var i 2008.

Tabel 5.2. Andel af 16-74-årige i Danmark udsat for vold og det estimerede antal ofre, 1995-96 og 2005-10.

	1995	1996	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Andel udsat for vold	1,7 %	1,7 %	1,8 %	1,6 %	1,8 %	2,0 %	1,4 %	1,4 %
95 % 's sikkerhedsgrænser	(1,5 - 1,9)	(1,4-1,9)	(1,5-2,0)	(1,4-1,9)	(1,6-2,1)	(1,8-2,3)	(1,2-1,6)	(1,2-1,6)
Antal ofre	66.000	60.000	69.000	65.000	73.000	82.000	55.000	58.000
95 % 's sikkerhedsgrænser	(57.000-74.000)	(52.000-69.000)	(60.000-79.000)	(56.000-74.000)	(64.000-83.000)	(71.000-92.000)	(46.000-64.000)	(50.000-67.000)

Tabel 5.3. Antal gange 16-74-årige i Danmark har oplevet sig udsat for vold inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
0 gange	98,3 %	98,3 %
1 gang	1,2 %	1,1 %
2 gange	0,3 %	0,3 %
Mere end 2 gange	0,2 %	0,2 %
Alle	100 %	100 %

I 1995-96 var et i gennemsnit 29 pct. af voldsofrene, der havde været udsat for vold mere end én gang i løbet af de seneste 12 måneder. Det samme gør sig gældende i 2005-10. Voldsofrene havde i 1995-96 i gennemsnit været udsat for 1,8 voldshandlinger mod 2,0 i 2005-10.⁵

⁵ Såfremt en person har sagt, at vedkommende ’mange gange’ har været udsat for vold, er antallet sat til 20. Tilsvarende er det maksimale antal gange, en person kan være udsat for vold i løbet af et år sat til 20. En tilsvarende beregning er ikke anvendt i de tidligere år.

Det antal mennesker, der har været udsat for vold flere gange, er betydeligt større, end man skulle forvente ud fra tilfældighedens love. Der er således forhold – f. eks. arbejde, livsstil, familiesituation – der i særlig grad disponerer for gentagne gange at blive udsat for vold. Der er tale om en ganske lille gruppe, men denne gruppe er af stor betydning for det samlede voldsbillede: 0,2 pct. af befolkningen var i 2005-10 udsat for vold 3 eller flere gange i en 12 måneders periode. Det svarer til 13 pct. af voldsofrene, men denne lille gruppe er belastet med 58 pct. af samtlige voldsepisoder i 2010 og 48 pct. i hele perioden fra 2005-2010.

En tilsvarende tendens til, at personer, der har været udsat én gang for vold, har en stærkt forøget risiko for hurtigt igen at blive udsat for vold, blev konstateret allerede i de første voldsofferundersøgelser i Danmark (Wolf, 1972), og tilsvarende resultater er fundet i andre lande.

Forebyggelsesmæssigt betyder det blandt andet, at den strategi, der tilsigter at mindske befolkningens risiko for at blive udsat for vold, er anderledes end den strategi, der tilsigter at mindske antallet af voldsepisoder i samfundet. Ved den første strategi er det mest rationelt at sætte engangsofrene i fokus, fordi disse repræsenterer de fleste ofre. Ved den anden strategi er det derimod mest rationelt at sætte flergangsofrene i fokus, fordi disse lægger ryg til de fleste voldsepisoder. I denne strategi bliver det et centralt diskussionspunkt, hvordan man – det være sig politiet, ofre selv, netværket omkring ofre eller andre – kan udnytte den viden, der foreligger i en given voldssituation, til at forebygge at den involverede person bliver offer igen.

Det ligger også heri, at de beskrivelser mv., der kan komme ud af at fokusere på voldsofrene, kan tænkes at være forskellige fra de beskrivelser, der følger af at sætte voldsepisoderne i fokus. Eksempel: Hvis man forestillede sig, at hovedparten af engangsofrene havde været udsat for gadevold og hovedparten af flergangsofrene for privatvold, ville vi med ofre (personerne) som fokus konkludere, at volden er gadevolds-domineret, mens vi med handlingerne (episoderne) i fokus ville konkludere, at volden er privatvolds-domineret.

Dette er vigtigt at gøre opmærksom på som baggrund for den følgende beskrivelse, der primært er offerorienteret: Det er en beskrivelse af forskellige karakteristika ved de voldsepisoder, som ofre har været udsat for. Hvis ofre har været udsat flere gange, drejer beskrivelsen sig om det sidste oplevede tilfælde. Der er udelukkende tale om opgørelser over fuldbyrdet vold, idet der først i de seneste undersøgelser er stillet tilsvarende uddybende spørgsmål vedrørende trusler om vold.

5.1.2 Voldens grovhed og alvorlighed

Voldens alvorlighedsgrad er en kompliceret problemstilling med mange forskellige dimensioner. I offerundersøgelsen er der sat fokus på fire af dem: forekomsten af fysiske skader, anvendelse af våben, antal gerningspersoner og den oplevede alvorlighedsgrad.

Godt halvdelen af volds ofre har fået synlige skader eller mærker som følge af den vold, de har været udsat for. Som tabel 5.4 viser, er der på dette område ingen markant forskel mellem de to undersøgte perioder, mens der dog er sket en udvikling i retning af, at færre får synlige skader som følge af vold.

Tabel 5.4. Procentfordeling af volds ofre med synlige skader, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
Synlige skader	56 %	51 %
Ikke synlige skader	44 %	49 %
I alt	100 %	100 %

I undersøgelserne fra 2005 til 2010 er der spurgt om skadernes art. Det viser sig, at en væsentlig del af skaderne – 38 pct. – angår blå mærker, buler, rifter, skrammer o. lign., mens de resterende skader er af mere alvorlig karakter. Knap halvdelen af de skadede ofre (42 pct.) i 2005-10 – svarende til at lidt under hver fjerde af alle volds ofre – blev lægebehandlet som følge af den eller de skader, de havde pådraget sig. Spørgsmålet om eventuel lægebehandling blev ikke stillet til ofre i undersøgelsen i 1995-96.

Tabel 5.5. Andel af voldstilfældene hvor der blev anvendt våben eller andre redskaber, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
Anvendt våben	12 %	18 %
Ikke anvendt våben	88 %	82 %
I alt	100 %	100 %

Ved de fleste voldsepisoder er der ikke anvendt nogen form for våben eller redskaber, men udviklingen er her gået i mere alvorlig retning, idet der i en stigende andel af voldsepisoderne er anvendt våben eller redskab. I 1995-96 drejede det sig således om 12 pct. af voldstilfældene, mens det i 2005-10 var 18 pct., jf. tabel 5.5. Denne forskel, der er statistisk signifikant, kan være med til at forklare, at der siden midten af 1990'erne er sket en større vækst i anmeldelser af alvorligere vold (§ 245) end af simpel vold (§ 244). Vold med anvendelse af våben eller redskab vil således som udgangspunkt blive klassificeret som alvorligere, uanset voldens konsekvenser. Dog bemærkes, at der i 2010 ikke var en signifikant større andel af voldstilfældene, hvor der blev brugt våben, sammenlignet med 1995-96.

Af tabel 5.6 fremgår det, at stigningen i brugen af våben/redskaber gør sig gældende for alle former for våben/redskaber. Der er dog generelt tale om så små tal, at væksten inden for de enkelte kategorier af våben ikke er statistisk signifikant.

Tabel 5.6. Andel af voldstilfældene hvor der blev anvendt forskellige former for våben eller andre redskaber, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
Skydevåben	0,5 %	1,5 %
Kniv	3,1 %	4,0 %
Slagvåben	3,3 %	5,0 %
Andre våben/redskaber	5,2 %	7,8 %

Den tredje indikator for voldens alvorlighed er antal gerningspersoner. En tredjedel af voldsopfrene har i 1995-96 været konfronteret med to eller flere gerningspersoner, mens det i 2005-10 er næsten fire ud af 10, jf. tabel 5.7. Denne forskel er statistisk signifikant. Der er en tendens til, at væksten i andelen af tilfælde med flere gerningspersoner især beror på flere tilfælde med fire eller flere gerningspersoner.

Tabel 5.7. Antal aktive gerningspersoner, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
1	67 %	61 %
2	14 %	14 %
3	8 %	9 %
4	3 %	6 %
5 eller flere	8 %	10 %
I alt	100 %	100 %

En fjerde indikator på voldens alvorlighedsgrad er, hvor alvorligt offeret har oplevet det, der skete. Dette spørgsmål er kun med i undersøgelserne fra 2005-10 og muliggør derfor ikke sammenligning over tid. Spørgsmålet lyder: "Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den?" 29 pct. har tilkendegivet, at det havde været "meget alvorligt", 32 pct. "ret alvorligt" og 40 pct. "ikke særligt alvorligt". Endnu et spørgsmål, der ligeledes kun har været med i undersøgelserne fra 2005-10, indikerer voldens alvorlighed, nemlig et spørgsmål om, hvorvidt voldshændelsen ses som "en kriminel handling", "en forkert, men ikke kriminel handling", eller som "bare noget der sker". Svarfordelingen på dette spørgsmål er henholdsvis 58, 24 og 18 pct. En klar majoritet har således anset hændelsen for at være i strid med loven.

Opsummerende om udviklingen i voldens alvorlighedsgrad kan det konkluderes, at der ikke er tale om en vækst i omfanget af synlige skader efter volden, mens der er en statistisk signifikant vækst i andelen af voldstilfælde med flere gerningspersoner og en statistisk signifikant vækst i brugen af våben/redskaber, når perioden 1995-96 sammenholdes med 2005-10. Volden ikke altså ikke steget, men der er tegn på, at den vold, der udøves, i visse henseender er blevet mere alvorlig. Det bemær-

kes dog, jf. senere, at der i perioden 2005-2010 er forskellige tendenser med hensyn til voldens grovhed.

5.1.3 Voldens demografi: Køn og alder

Mænds voldsrisiko var både i 1995-96 og i 2005-10 mere end 50 pct. større end kvinders (jf. tabel 5.8). Der er dog sket ændringer i perioden 2005-10, jf. senere.

Tabel 5.8. Andel 16-74-årige mænd og kvinder i Danmark, der har oplevet sig udsat for vold seneste år forud for interviewtidspunktet, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-2010
Mænd	2,2 %	2,1 %
Kvinder	1,2 %	1,3 %
Alle	1,7 %	1,7 %

Hvis der fokuserer på voldshandlinger i stedet for på antal ofre, bliver billedet lidt anderledes, idet relativt flere af de kvindelige ofre har været udsat for vold flere gange. Mens kvinderne udgør godt en tredjedel af alle ofre, er det lidt under halvdelen (44 pct.) af alle voldshandlinger i 2005-10, der er rettet mod kvinder.

Tabel 5.9. Kønsfordeling for ofre og gerningspersoner, 1995-96 og 2005-10.

Køn		1995-96	2005-10
OFFER	GERNINGSPERSON		
Mand	Mand	64 %	60 %
Mand	Kvinde	1 %	1 %
Kvinde	Mand	29 %	31 %
Kvinde	Kvinde	6 %	7 %
Alle		100 %	100 %

Anskues volden ud fra *gerningspersonens* køn, er kønsfordelingen langt mere skæv, jf. tabel 5.9. Det er i helt overvejende grad mænd, der optræder som gerningspersoner. Ofrene har i godt 9 ud af 10 tilfælde stået over for en mand. Denne fordeling er ganske ensartet i de to undersøgte perioder.

Tabel 5.10 viser det fra mange undersøgelser kendte billede, at risikoen for at blive udsat for vold er størst i de unge år og falder med alderen. Forskellen er statistisk signifikant.

Tabel 5.10. Procent i forskellige aldersklasser der har oplevet sig udsat for vold seneste år forud for interviewtidspunktet, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
16-19 år	5,0 %	4,7 %
20-24 år	4,5 %	5,2 %
25-29 år	1,8 %	2,6 %
30-49 år	1,3 %	1,4 %
50-74 år	0,6 %	0,6 %
Alle	1,7 %	1,7 %

Tabel 5.11 anskueliggør, at forskellen mellem mænds og kvinders udsathed for vold er størst i de unge år, hvorefter den aftager. For aldersgruppen på 50 år og derover er der ingen forskel mellem kønnenes udsathed, mens der er mere end dobbelt så mange mænd som kvinder under 25 år, der udsættes for vold. Sådan forholdt det sig både i 1995-96 og i 2005-10.

Tabel 5.11. Procent mænd og kvinder i forskellige aldersklasser der har oplevet sig udsat for vold seneste år forud for interviewtidspunktet, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96		2005-10	
	<i>Mænd</i>	<i>Kvinder</i>	<i>Mænd</i>	<i>Kvinder</i>
16-19 år	7,2 %	3,0 %	6,5 %	2,8 %
20-24 år	6,8 %	2,2 %	7,0 %	3,4 %
25-29 år	1,9 %	1,6 %	2,8 %	2,3 %
30-49 år	1,5 %	1,1 %	1,6 %	1,2 %
50-74 år	0,6 %	0,5 %	0,6 %	0,6 %
Alle	2,0 %	1,2 %	2,0 %	1,3 %

5.1.4 Voldens art

Vold kan inddeles på mange måder og efter mange forskellige kriterier: gadevold, værtshusvold, partnervold, ungdomsvold osv. I dette afsnit gives der et overblik over voldens art, og om der er sket ændringer fra 1995-96 til 2005-10.

En majoritet af ofre for vold kendte ikke på forhånd gerningspersonen. Det er sandsynligt, at det moderne samfund som sådan i langt højere grad er præget af "fjernhedsvold" (hvor offer og gerningsperson ikke kender hinanden) end det traditionelle samfund, men som tabel 5.12 viser, er situationen ret uændret i forhold til 1995-96. Der er kun sket én signifikant ændring, og denne angår vold begået af en, som offeret har kendt i mindre end 24 timer. Vold begået i disse korttidsrelationer er mindsket fra 1995-96 til 2005-2010.

Tabel 5.12. Offerets kendskab og relation til gerningspersonen, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
Helt ukendt	62 %	65 %
Nuv. ægtefælle/samlever	2 %	2 %
Tidl. ægtefælle/samlever	5 %	4 %
Barn/barnebarn	0,5 %	0,2 %
Anden familie	1 %	0,8 %
Tidl./nuv. ven/kammerat	4 %	4 %
Bekendt >24 timer	7 %	8 %
Bekendt <24 timer	3 %	0,8 %
Pers. i afhængighedsforhold	4 %	3 %
Anden "kendt"	11 %	12 %
Alle	100 %	100 %

Det tager sig anderledes ud, når man ser på, hvor volden er foregået. En af de store "opdagelser" i voldsofferundersøgelsen 1995/96 var betydningen af vold, der skete i tilknytning til arbejde. Denne form for vold blev da betegnet som "den nye voldsproblematik" i erkendelse af, at tidligere voldsofferundersøgelser (Wolf, 1972; Andersen, 1985 og 1987; Christensen & Koch-Nielsen, 1992) havde tildelt arbejdsdimensionen en langt mere tilbagetrukket placering i det samlede voldsbillede.

Tabel 5.13. Gerningsstedet 1995-96 og 2005-10.

	1995-96	2005-10
Offentlig gade/vej	34 %	37 %
Offentligt transportmiddel	1 %	1 %
Andet offentligt sted	5 %	7 %
Værtshus, bodega mv.	24 %	14 %
Arbejde/uddannelsessted	15 %	21 %
Offerets bolig	10 %	10 %
Voldspersonens bolig	1 %	1 %
Anden privat bolig	4 %	6 %
Udlandet	3 %	2 %
Andet sted	2 %	2 %
Alle	100 %	100 %

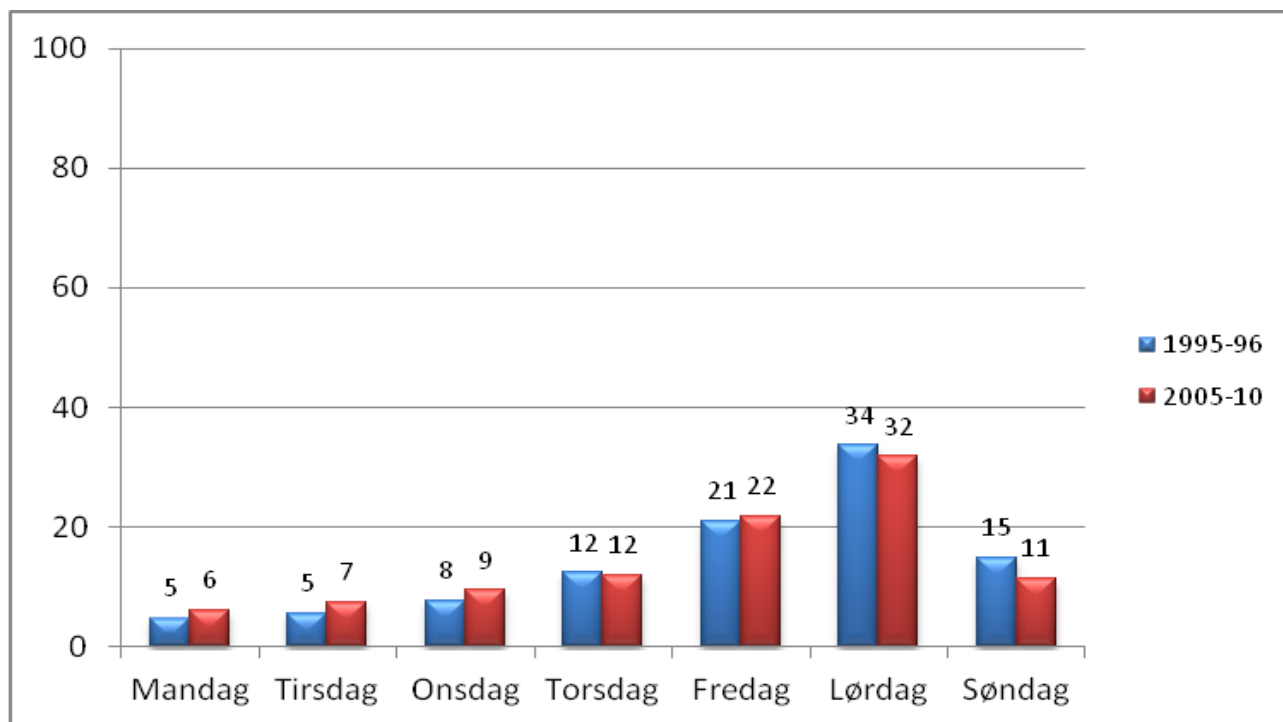
Denne beskrivelse af udviklingen frem til 1995-96 kan man gentage vedrørende udviklingen frem til 2005-10. Som det fremgår af tabel 5.13, var det i 2005-10 godt hver femte af dem, der havde været udsat for vold, der var blevet udsat for det på deres arbejds- eller uddannelsessted, mens det i 1995-96 var knap hver syvende. Til gengæld er værtshusvolden blevet relativt sjældnere: Mens det i 1995-96 var 24 pct. af volden, der foregik på et værtshus m.v., var det i 2005-10 14 pct. Disse ændringer er statistisk signifikante.

5.1.5 Hvornår skete volden?

Selv om vold kan forekomme – og faktisk forekommer – på et hvilket som helst tidspunkt, findes der visse tidspunkter eller perioder, den især er koncentreret til. Det er de tidspunkter og perioder, hvor flest har fri fra arbejde, hvor forlystelseslivet (på værtshuse mv.) er mest intenst, og/eller hvor der drikkes mest alkohol.

Der er ingen måneder, der markerer sig som markant “farligst” eller “fredeligst”. Tidligere undersøgelser (Balvig m.fl., 1985b; Døllner, 1991; Balvig, 1997) viser en vis ophobning af vold i december, dvs. i jule(frokost)måned. Dette mønster er ikke tydeligt i de aktuelle voldsofferundersøgelser.

Figur 5.6. Vold fordelt efter ugedag, 1995-96 og 2005-10. I procent.

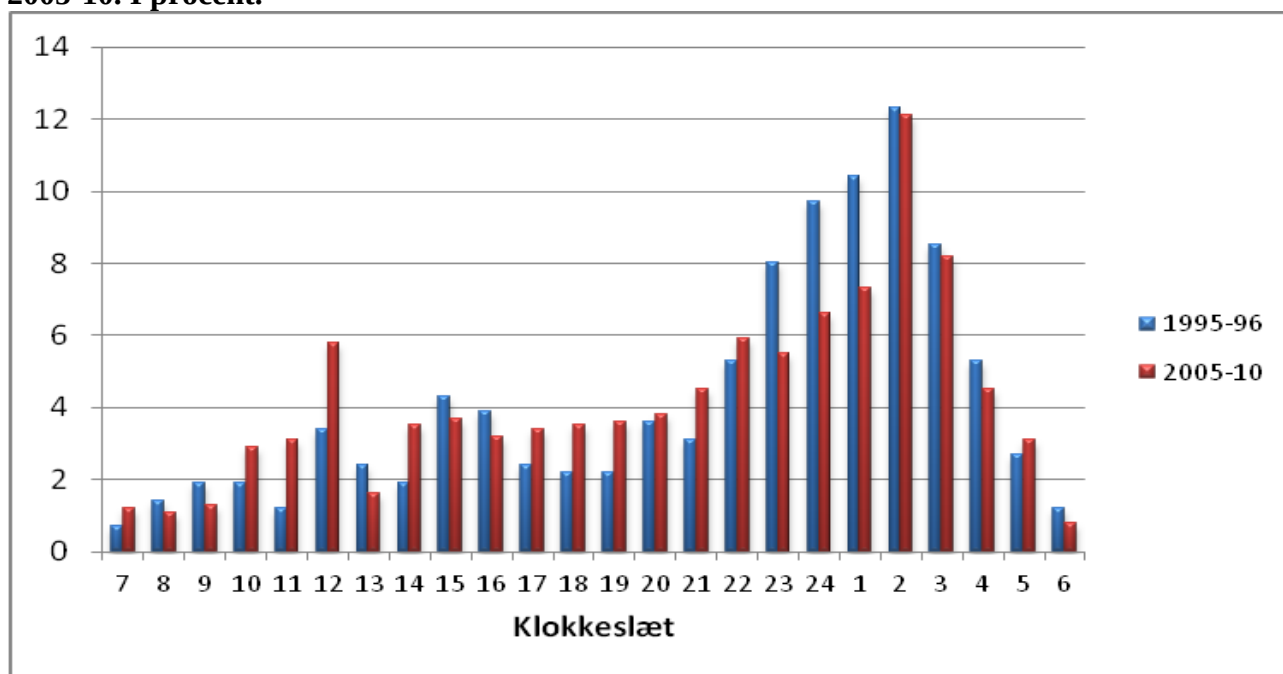
Anderledes skævdelt er volden set over et *ugeforløb*, jf. figur 5.6. To tredjedele af den samlede vold er koncentreret til weekenden. Alene fredage og lørdage tegner sig for over halvdelen af volden. De fredeligste dage er mandage, tirsdage og onsdage. Der er – i overensstemmelse med de nævnte ændringer vedrørende gerningssted – sket nogle mindre ændringer i voldens fordeling over ugens dage fra 1995-96 til 2005-10, idet en lille smule mere af volden nu foregår i ugens første dage, og lidt mindre foregår lørdag og søndag.

Også set over døgnets 24 timer er skævdelingen markant, jfr. figur 5.7. Den mest ufredelige fjerdedel af døgnen er mellem kl. 22:00 om aftenen og klokken 4:00 om morgenen, hvor næsten halvdelen

af den samlede vold finder sted (46 pct. i 2005-10). Den meste fredelige fjerdel af døgnet er fra kl. 6.00-12.00, hvor en tiendedel af den samlede vold sker.

En relativ stor del af voldepisoderne – 31 pct. i 1995-96 og 30 pct. i 2005-10 – har fundet sted i de 3 første timer efter midnat, mellem kl. 0:00 og 3:00. Set over et længere tidsrum er volden rykket længere ud på de små timer, hvilket utvivlsomt afspejler en trend i forlystelseslivet med hensyn til, hvornår man går ud og hjem. Tilbage i 1971 var det således 42 pct. af volden, der fandt sted mellem kl. 19:00 og 22:00 (Wolf, 1972). Samtidig betyder de seneste års ændringer i voldens karakter – med mindre værtshusrelateret vold og mere arbejdsrelateret vold – dog, at der i 2005-10 var en lidt større andel af volden, der foregik i dagtimerne og de første aftenstimer, end tilfældet var i 1995-96.

Figur 5.7. Vold fordelt efter det tidspunkt på døgnet hvor den har fundet sted, 1995-96 og 2005-10. I procent.

5.1.6 Alkohol og stoffer

Der er en stærk sammenhæng mellem voldsudøvelse og alkoholindtagelse. Hvorvidt der er tale om en egentlig årsagssammenhæng, og i givet fald i hvilken grad, er et kompliceret spørgsmål, som det ligger uden for nærværende fremstillings rammer at gå ind på.

Offerundersøgelsen bekræfter alkoholens fremtrædende rolle i voldssammenhæng. I 2005-10 har 48 pct. af ofre angivet, at gerningspersonerne var påvirkede af alkohol, jf. tabel 5.14. I mere end hvert fjerde tilfælde (28 pct.) mener ofre, at gerningspersonen var meget eller stærkt påvirket. Selv om vi ikke ved, hvor mange mennesker der på et givet tidspunkt er påvirket af alkohol, repræsenterer disse tal utvivlsomt en kraftig forhøjet hyppighed. Procentandelen af uoplyste og ved ikke-

besvarelser, som ikke er inkluderet i tabel 5.13, er på dette spørgsmål relativt høj, 9 pct. Der må naturligvis være en del voldshændelser, hvor det kan være svært at vide eller vurdere, om gerningspersonen var påvirket.

Tabel 5.14. Gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96		2005-10	
	<i>Gerningsperson</i>	<i>Offer</i>	<i>Gerningsperson</i>	<i>Offer</i>
Meget påvirket af alkohol	37 %	12 %	28 %	12 %
Påvirket af alkohol	22 %	31 %	20 %	27 %
Påvirket af andet	8 %	1 %	14 %	1 %
Ikke påvirket	33 %	55 %	38 %	60 %
Alle	100 %	100 %	100 %	100 %

Bemærkelsesværdigt er det, at 14 pct. af gerningspersonerne i 2005-10 – i 1995-96 var det 8 pct. – angives at være påvirket af andet end alkohol, dvs. narkotika, medicin el.lign.

Voldsundersøgelsen understreger på den anden side også, at vold i hvert fald ikke udelukkende er et spørgsmål om alkohol (og/eller narkotika mv.): Mere end hver tredje gerningsperson (38 pct.) var, ifølge ofrene, hverken påvirket af alkohol eller andre stoffer (33 pct. i 1995-96).

Hovedparten af ofrene (60 pct.) angiver, at de ikke selv var påvirket af alkohol el.lign. Det er endvidere meget få ofre (1 pct.), der angiver at have været påvirket af andre stoffer end alkohol. Det mest bemærkelsesværdige er nok, at andelen af de, ifølge eget udsagn, alkoholpåvirkede ofre (39 pct.) ikke adskiller sig voldsomt fra andelen af alkoholpåvirkede gerningspersoner (48 pct.).

I den første voldsofferundersøgelse, der blev foretaget i Danmark, i 1971, tilkendegav op mod en tredjedel af ofrene, at de havde fået noget at drikke umiddelbart forud for voldsepisoden (Wolf, 1972). Det er altså noget færre end i 1995-96 og 2005-10. Der kan være sket ændringer i ofrenes villighed til at berette om deres alkoholforbrug, men ellers ser det altså ud til, at alkohol spiller en større rolle på i hvert fald på offersiden i voldssituationer i dag end tidligere.

Over tid – fra 1995-96 til 2005-10 – er der ikke sket markante ændringer i andelen af påvirkede gerningspersoner, men der er sket en forskydning i retning af, at relativt færre er påvirkede af alkohol og relativt flere af andre stoffer end alkohol. En nærmere analyse videre endvidere, at det alene er i voldssituationer, der ikke er relateret til udførelse af et arbejde, at der er en stigning i andel stofpåvirkede gerningspersoner.

I knap 2/3 af alle voldssituationer i 2005-10 har der været tale om, at enten gerningspersonen, offeret eller begge parter var påvirkede af alkohol eller andre stoffer, jf. tabel 5.15. Denne andel er lidt mindre, end tilfældet var i 1995-96, men forskellen er ikke statistisk signifikant.

Tabel 5.15. Procentfordeling af gerningspersoner og ofre påvirket af alkohol eller andet stof end alkohol, 1995-96 og 2005-10

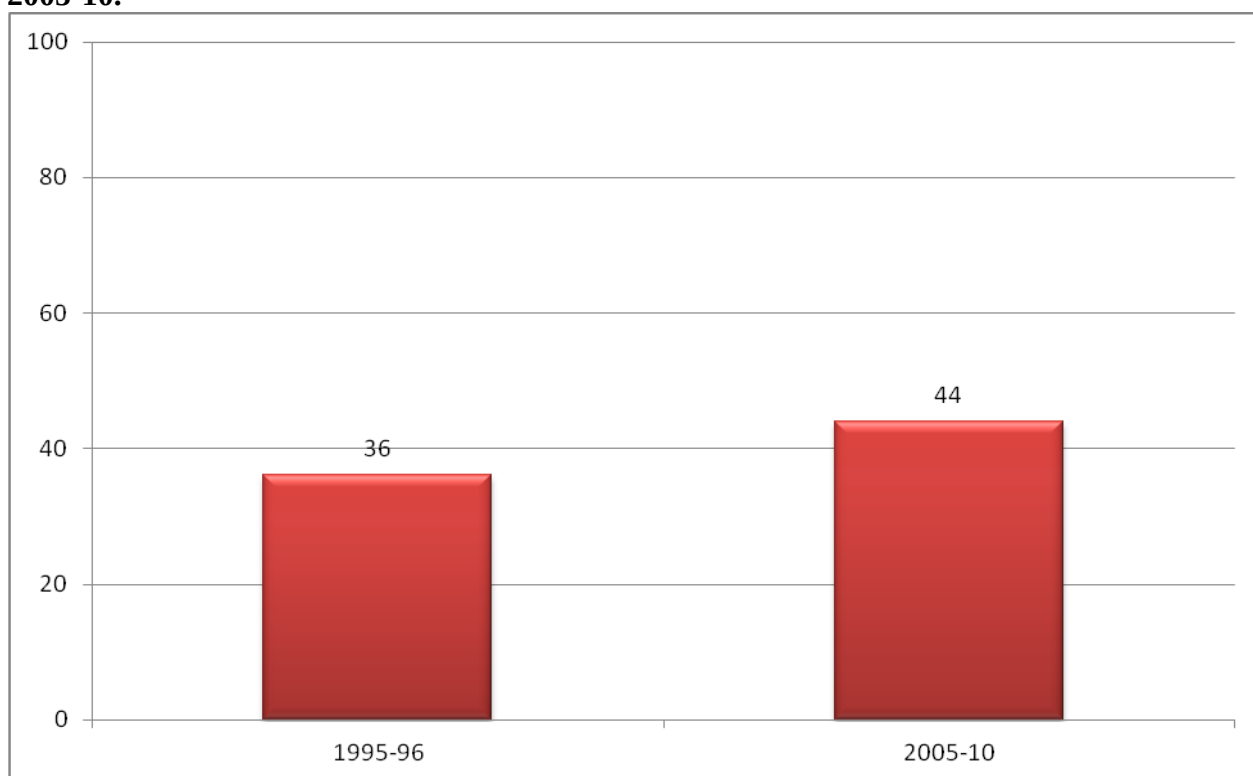
Påvirket		1995-96	2005-10
OFFER	GERNINGSPERSON		
Alkohol	Alkohol	36 %	28 %
Alkohol	Intet	6 %	5 %
Intet	Alkohol	22 %	20 %
Stoffer	Stoffer	0,5 %	0,8 %
Stoffer	Intet	0,8 %	0,2 %
Intet	Stoffer	6 %	7 %
Alkohol	Stoffer	1 %	6 %
Stoffer	Alkohol	0,3 %	0,1 %
Intet	Intet	27 %	34 %
Alle		100 %	100 %

Med hensyn til situationer, hvor både offeret og gerningspersonen er påvirket af alkohol, er der derimod sket en markant og signifikant mindsning fra 1995-96 til 2005-10. Dette beror i høj grad på, at der som nævnt er færre voldsepisoder i værtshusmiljøer.

5.1.7 Nærmere om politianmeldelse af vold

Anmeldelsestilbøjeligheden opgøres almindeligvis ved at undersøge, hvor mange der anmeldte hændelsen til politiet, sidste gang de var udsat for vold. Metodens begrænsning er naturligvis, at vi ikke får oplysning om, hvorvidt de, der har været udsat flere gange, er lige tilbøjelige til at anmelde alle voldsepisoder til politiet. Eftersom der frem til og med 2008 foreligger oplysninger om de tre seneste voldstilfælde i undersøgelsen, kan dette undersøges, og en opgørelse herover viser en lidt mindre anmeldelsestilbøjelighed for alle tre seneste tilfælde end for alene seneste tilfælde. Samtidig viser der sig dog at være en helt ensartet udviklingstendens for disse to målinger. Eftersom det først og fremmest er udviklingstendensen, der er i fokus her, vil anmeldelsesprocenten i det følgende derfor alene angå andel anmeldte tilfælde af seneste voldsepisode. Det bemærkes, at anmeldelse inkluderer forhold, som offeret ikke selv har anmeldt, men hvor det er tilkendegivet, at politiet har fået kendskab om forholdet på anden vis (f.eks. ved at andre end offeret har anmeldt, eller at politiet selv har opdaget forholdet). Sammenligningen her vedrører alene 1995-96 sammenholdt med 2005-10. Som det er fremgået af det tidligere, er der totalt set sket en stigning i anmeldelsestilbøjeligheden for vold fra 1995-96 til 2005-10, jf. figur 5.8.

Figur 5.8. Anmeldelsesprocenten opgjort på baggrund af seneste voldstilfælde, 1995-96 og 2005-10.

Af tabel 5.16 fremgår det, at anmeldelsestilbøjeligheden er steget såvel for vold, der har medført fysiske skader, som for vold, hvor dette ikke er tilfældet. Væksten i anmeldelsestilbøjeligheden er størst og statistisk signifikant for den vold, der *ikke* har medført skader. Dette er et forventet resultat, idet en stigende anmeldelsestilbøjelighed typisk primært vil påvirke mørketallet for den del af volden, der er mindst alvorlig.

Tabel 5.16. Anmeldelsesprocent i forhold til om der har været synlige skader ved vold, 1995-96 og 2005-10.

	1995-96		2005-10	
	<i>Skader</i>	<i>Ej skader</i>	<i>Skader</i>	<i>Ej skader</i>
Anmeldte	43 %	28 %	47 %	40 %
Ikke-anmeldte	57 %	72 %	53 %	60 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Offerundersøgelserne fra 2005-10 inkluderer som nævnt dels et spørgsmål om, hvor alvorligt offeret opfatter voldsepisoden, og dels et spørgsmål om, hvorvidt voldsepisoden betragtes som en kriminel handling.

Tabel 5.17. Anmeldelsesprocent i forhold til om voldsepisoden anses for at være alvorlig eller ej, 2005-10.

	Ikke anmeldt	Anmeldt	I alt
Meget alvorlig	40 %	60 %	100 %
Ret alvorlig	50 %	50 %	100 %
Ikke særlig alvorlig	72 %	28 %	100 %
I alt	56 %	44 %	100 %

Af tabel 5.17 ses en klar sammenhæng mellem vurderingen af voldshændelsen og tilbøjeligheden til at anmelde, idet 60 pct. af de voldsepisoder, der anses for meget alvorlige, er anmeldt til politiet mod 28 pct. af dem, der ikke anses for særligt alvorlige.

Som man kunne forvente, er der endvidere en meget nær sammenhæng mellem vurderingen af, om en handling opleves som "kriminell", og om den anmeldes, jf. tabel 5.18. 61 pct. af de episoder, der betragtes som kriminelle, er anmeldt til politiet mod omkring hver fjerde af de episoder, der anses som forkerte, men ikke kriminelle, og 17 pct. af de episoder, der opleves som noget, der bare sker.

Tabel 5.18. Anmeldelsesprocent i forhold til om voldsepisoden anses for at være en kriminell handling eller ej, 2005-10.

	Ikke-anmeldt	Anmeldt	I alt
En kriminell handling	39 %	61 %	100 %
En forkert, men ikke kriminell handling	76 %	24 %	100 %
Bare noget der sker	83 %	17 %	100 %
I alt	56 %	44 %	100 %

De, der ikke har anmeldt voldsepisoden til politiet, er blevet spurgt om begrundelsen for ikke at gøre det. Oplysninger herom vedrørende 2010 fremgår af tabel 5.19. I overensstemmelse med ovenstående ses, at en meget stor del ikke anmelder, fordi de finder voldsepisoden for bagatelagtig til at gå til politiet med. I alt 41 pct. angiver dette som begrundelse for ikke at anmelde, mens 15 pct. angiver, at de anser volden som en del af den risiko, de har ved det – særlige – arbejde de har. Dertil kommer 14 pct., men ikke mener, at det nytter noget at anmelde det til politiet. Det bemærkes, at det er relativt sjældent, at det er frygt for repressalier, der bevirker, at offeret ikke anmelder episoden til politiet.

Tabel 5.19. Voldsofres grunde til ikke at anmelde voldsepisoden til politiet, 2010.

	Andel
For lidt til at anmelde	41 %
Arbejdsrisiko	15 %
Nytter ikke noget at anmelde	14 %
Socialt hensyn til gerningsperson	5 %
Frygt for repressalier	5 %
Ville ikke kunne give oplysninger	2 %
Selv skyld i volden	2 %
Klarede det ved mægling	2 %
Kender gerningspersonen	2 %
Anden begrundelse	11 %
I alt	100 %

Politiet har i de fleste tilfælde fået fat i den formodede gerningsmand, idet det er sket i 53 pct. af de anmeldte voldstilfælde i 1995-96 og i 59 pct. i 2005-2010.

5.2 Vold 2005-10

I de ovenstående analyser er resultaterne fra de seneste seks år, 2005 til 2010, behandlet samlet med henblik på sammenligning med de tidligere undersøgelser. Her skal ses på, om der inden for denne seksårige periode er sket forandringer i voldens karakter m.v., idet der fokuseres på resultater, der peger på en statistisk signifikant forandring over årene. Enkelte andre resultater vil dog også blive fremhævet.

Tabel 5.20. Antal gange voldsofre har oplevet sig udsat for vold inden for en periode på 12 måneder, 2005-10.⁶

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1 gang	66 %	65 %	75 %	72 %	72 %	61 %
2 gange	20 %	21 %	12 %	20 %	13 %	20 %
3 gange el. flere	14 %	14 %	13 %	9 %	16 %	19 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Gennemsnit	2,0	2,2	1,7	1,9	1,8	2,4

Med hensyn risikoen for reviktimisering, jf. tabel 5.20, er der i de første år nogle udsving i andelen af ofre, der "kun" har været udsat for vold én gang i løbet af et år, men forskellene er små og ikke statistisk signifikante. Fra 2009 til 2010 sker der imidlertid et statistisk signifikant fald i denne an-

⁶ Ved beregning af gennemsnittet er det maksimale antal årlige voldstilfælde sat til 20. Det indebærer også, at personer, der har svaret "mange gange" og lignende, registreres med 20 tilfælde af vold.

del, idet der i 2010 er en mindre andel af ofre end i de tidligere år, der alene har været udsat for vold én gang. Det betyder også, at der er en større andel ofre, der har været udsat for vold mere end to gange, og at det gennemsnitlige antal voldsepisoder pr. offer er større i 2010 end tilfældet er de tidligere år.

Ved vurderingen af disse tal og deres udvikling skal man være opmærksom på, at det ikke er uproblematisk at beregne antallet af voldshandlinger, dels fordi antallet af voldsofre er lille, dels fordi gruppen, der udsættes mange gange, er endnu mindre, og dels fordi, det kan være vanskeligt at angive et præcist antal gange.

Over årene er der også sket en ændring i forholdet mellem antal mandlige og kvindelige voldsofre, jf. tabel 5.21. Den faldende tendens, der de seneste år har været i risikoen for at blive udsat for vold, gør sig således i særlig grad gældende for mændene, hvilket bevirker, at forskellen mellem kønnenes voldsrisiko er mindsket. I 2009 var denne forskel således ikke mere statistisk signifikant, hvilket den dog igen var i 2010, men fortsat med mindre forskel mellem mænds og kvinders risiko.

Tabel 5.21. Andelen af mandlige og kvindelige voldsofre, 2005-2010, pct.

	Mænd	Kvinder	I alt
2005	2,1 %	1,4 %	1,8 %
2006	2,1 %	1,2 %	1,6 %
2007	2,4 %	1,2 %	1,8 %
2008	2,4 %	1,6 %	2,0 %
2009	1,5 %	1,2 %	1,4 %
2010	1,7 %	1,2 %	1,4 %

Der er set på, om denne forskydning mellem kønnene afspejler ændringer i voldens art – her vurderet ud fra gerningsstedets karakter – men analyserne tyder ikke på, at det er tilfældet. Snarere er det sådan, at risikoen for vold generelt er mindsket.

Vedrørende voldens grovhed er der, for så vidt angår brug af våben, ikke markante forskelle mellem årene, men der er dog siden 2006 en tendens til stigning i andelen af voldsepisoder *uden* våben – fra 77 til 87 pct. af tilfældene. Der er endvidere nogle forskydninger årene imellem med hensyn til arten af våben eller redskab, der er anvendt. Således er andelen af sager med anvendelse af kniv relativ stor i 2006 og relativ lille i 2007 og 2010. Nogen tydelig udviklingstendens på dette område er der altså ikke tale om.

En anden indikator på voldens grovhed – andel voldsepisoder der har ført til synlige skader eller mærker – peger heller ikke på tydelige forandringer eller tendenser. Andelen af sager med skader

varierer mellem 48 og 56 pct., med 2007 som året med flest skader og 2009 og 2010 som årene med færrest, jf. tabel 5.22.

Tabel 5.22. Alvoren af de skader ofret er blevet påført i forbindelse med vold, 2005-2010.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ingen skader	49 %	45 %	44 %	51 %	52 %	52 %
Mindre alvorlige skader	32 %	31 %	31 %	24 %	23 %	33 %
Mere alvorlige skader	19 %	24 %	25 %	25 %	26 %	15 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Med hensyn til alvorligheden af de skader, der forekommer, synes der imidlertid sket en forandring på det allerseneste. Med mindre alvorlige skader forstås blå mærker, buler, hævelser, rifter o. lign., mens mere alvorlige skader omfatter åbne sår, flækket læbe, næseblod, skader på hals og hoved m.v. Frem til 2009 var en stigende andel af de skader, ofrene har pådraget sig, af mere alvorlig karakter – fra 38 pct. af skaderne i 2005 til 53 pct. i 2009. Denne udviklingstendens fortsætter dog ikke i 2010, hvor der tværtimod har været et fald i andelen af skader, der var alvorlige. Det drejer de således om 32 pct., hvilket er signifikant færre end i 2009. Vi må afvente de kommende offerundersøgelser for at se, om dette positive resultat er en enlig svale, eller det første aftryk af en ellers kedelig tendens, der er vendt.

Tabel 5.23. Antal gerningspersoner ved vold, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1	68 %	60 %	57 %	56 %	65 %	61 %
2 – 4	24 %	29 %	30 %	36 %	23 %	28 %
5 el. flere	8 %	12 %	13 %	8 %	12 %	11 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Den tredje indikator på grovheden – andel voldstilfælde med mere end én gerningsperson – tyder også på, at volden i den første del af perioden er blevet grovere, idet denne andel er vokset fra 32 til 44 pct. fra 2005 til 2008, jf. tabel 5.23, en ændring der er statistisk signifikant. Fra 2008 til 2009 faldt andelen dog til 35 pct., mens den i 2010 er 39 pct. Set over hele perioden, fra 2005 til 2010, er forskellen i andelen af voldstilfælde med mere end én gerningsperson ikke statistisk signifikant. Også målt på denne måde kunne man derfor godt få det indtryk, at der har været tale om en ”bølge” af alvorliggørelse af volden i perioden: Det blev værre til at starte med, men nu (i 2010) står det ikke længere værre end det gjorde i 2005.

Med hensyn til den fjerde grovheds- eller alvorlighedsindikator er svarfordelingen nogenlunde den samme i alle årene med undtagelse af 2009, hvor usædvanlig mange af ofrene oplevede den vold, de var udsat for, som ”meget alvorlig”, jf. tabel 5.24.

Tabel 5.24. Hvor alvorlig oplevede offeret voldshændelsen, da han/hun blev udsat for den?, 2005-10.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Meget alvorlig	30 %	27 %	25 %	27 %	42 %	23 %
Ret alvorlig	27 %	30 %	33 %	40 %	23 %	34 %
Ikke særlig alvorlig	44 %	43 %	42 %	33 %	35 %	43 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

5.3 Årsager til vold 2008-10

Siden 2008 har offerundersøgelsen inkluderet tre nye spørgsmål vedrørende årsagen til vold. Spørgsmålene bygger på offerets opfattelse af, hvad den oplevede vold skyldtes.

Tabel 5.25. Offerets opfattelse af årsagen (den væsentligste) til den vold, vedkommende har været udsat for, 2010, pct.

	Andel
Uenighed, skænderi der udviklede sig	18 %
Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre	7 %
Misundelse	2 %
Jalousi	5 %
Røveri (ville have noget jeg havde)	6 %
Seksuelt motiveret	3 %
Regulært overfald der ikke havde noget med mig at gøre	7 %
Skulle vise sig	6 %
Den eller de følte nok, det var mig der startede	1 %
Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende	3 %
Gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol	24 %
Andet	17 %
Ved ikke	2 %
I alt	100 %

Et af de nye spørgsmål angår offerets opfattelse af hovedårsagen til, at vedkommende blev udsat for vold. Cirka hvert fjerde offer i 2010 mener, at den væsentligste årsag er, at “gerningspersonen var psykisk syg eller ude af kontrol”, jf. tabel 5.25. En stor del – 60 pct. – af dem, der angiver denne årsag til volden, har været udsat for vold på deres arbejdsplads eller uddannelsessted, mens en femtedel har været udsat for volden på offentlig gade/vej.

En anden væsentlig årsag angives at være uenighed eller skænderi, der udviklede sig til vold, idet knap hvert femte offer oplyser, at dette var årsagen. I denne gruppe er det en tredjedel, der har været udsat for volden på værtshus eller tilsvarende sted og en femtedel, der har været udsat på offentlig vej/gade.

I øvrigt angives en lang række forskellige årsager til volden. Det kan nævnes, at stort set alle de tilfælde, hvor offeret angiver, at det drejede sig om et “regulært overfald, der ikke havde noget med mig at gøre”, er forgået på et offentligt tilgængeligt sted, såsom værtshus eller gade.

Mænd og kvinder angiver lidt forskellige grunde til, at de er blevet udsat for vold. De kvindelige ofre svarer således hyppigere end de mandlige, at det skyldes jalousi. At volden er “seksuelt motiveret”, nævnes alene af kvindelige ofre. Det er derimod hovedsagligt mandlige ofre, der angiver, at volden skyldtes, at gerningsmanden sikkert følte, at vedkommende havde været provokerende eller havde startet volden. Det er også relativt hyppigt, at de mandlige ofre svarer, at volden beroede på, at gerningsmanden skulle vise sig, eller at den var et resultat af et regulært overfald. Disse forskelle er alle statistisk signifikante.

Der er også i voldofferundersøgelserne 2008-2010 belyst, i hvilket omfang volden kan betegnes som en hadforbrydelse (*hate crime*), dvs. en forbrydelse, der er motiveret i had over for den gruppe, som offeret tilhører eller antages at tilhøre. Der er således spurgt om, i hvilket omfang volden – efter offerets opfattelse – er motiveret af enten racisme eller offerets (formodede) seksuelle orientering (i det følgende: homo- eller transfobi).

Tabel 5.26. Andel af ofrene, som mener, at volden skyldtes racisme, 2008-2010.

	2008	2009	2010
Ja, helt sikkert	6 %	4 %	7 %
Ja, måske	4 %	3 %	6 %
Nej	90 %	91 %	87 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Som det fremgår af tabel 5.26, er det i alle årene godt hvert 10. offer, som mener, at de kan have været udsat for vold på grund af racisme. Dette svarer til 7.400 ofre. Forskellene mellem årene er ikke statistisk signifikante.

Af tabel 5.27 fremgår, at omkring hvert 20. offer mener, at den vold, de har været udsat for, kan skyldes deres seksuelle orientering. Dette svarer til 2.900 ofre.

Tabel 5.27. Andel af ofre, som mener, at volden skyldtes seksuel orientering, 2008-2010.

	2008	2009	2010
Ja, helt sikkert	3 %	3 %	1 %
Ja, måske	1 %	3 %	4 %
Nej	96 %	94 %	95 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Det er oftere de kvindelige end de mandlige ofre, der oplever, de har været udsat for en hadforbrydelse, der bundede i homo- eller transfobi. Forskellen er statistisk signifikant. Der er til gengæld ikke nogen nævneværdig forskel mellem kønnene med hensyn til, hvor hyppigt de angiver racisme som årsag til volden. Anmeldelsesprocenten blandt ofre for hadforbrydelser er af nogenlunde samme størrelsesorden som for de øvrige ofre (46 mod 40 pct.). Også svenske offerundersøgelser påviser, at anmeldelsestilbøjeligheden ikke er mindre for hadforbrydelser end for andre forbrydelser (Brå, 2009).

5.4 Forhold der påvirker risikoen for at blive udsat for vold

Slutresultatet for regressionsanalyser vedrørende *udsathed for vold* er anført i tabel 5.28, mens bilagstabel 12.3.1 til 12.3.8 viser baggrundstallene.

Tabel 5.28. Resultat af regressionsanalyse vedrørende udsathed for vold (N=18.955)

Variabel	Signifikansniveau	OR	95 pct. konfidensinterval for OR	
			Nedre	Øvre
Alder	,000	,952	,940	,964
Sjælland	,011	1,546	1,103	2,167
Fraskilt	,000	2,579	1,648	4,037
Ugift	,045	1,478	1,009	2,166

Af tabellen fremgår det, at *alder*, *bopæl* samt *civilstand* har sammenhæng med risikoen for at blive udsat for vold:

- Jo ældre man er, desto lavere er sandsynligheden for at blive udsat for vold
- Er man bosiddende i region Sjælland, er der større sandsynlighed for at blive udsat for vold end i de øvrige regioner
- Er man fraskilt eller ugift, er der større sandsynlighed for, at man inden for det sidste år har været udsat for vold, sammenlignet med dem, der er gift.

Af de faktorer, der påvirker ens risiko for at blive udsat for vold, ses den stærkeste sammenhæng mellem variablen *alder* samt *fraskilt*. De har begge signifikansniveauer under 1 pct., og vi kan derfor med mere end 99 pct. sikkerhed sige, at disse sammenhænge ikke er tilfældige.

Det er relativt få af de faktorer, der har indgået i analysen, som viser sig at have sammenhæng med udsathed for vold, og nogle af de, der har det, er lidt overraskende. Hvorfor Sjælland skiller sig ud fra de øvrige regioner i voldsudsathed, er umiddelbart ikke indlysende. At personer, der ikke lever i ægteskab, er mere udsatte, kan muligvis forklares med, at de hyppigere færdes ude og blandt fremmede, men samtidig er de livsstilsfaktorer, der skulle indfange denne adfærd, ikke signifikante.

Derudover er beskæftigelse og indkomst heller ikke blandt de forhold, der kan forklare en forhøjet eller mindsket risiko for vold. Volden ser således ud til i lige høj grad at ramme personer med høje indkomster som personer med lave indkomster. Her skal det dog erindres, at ung alder er forbundet med en øget risiko for vold, og at det er forholdsvis sjældent med høje indkomster blandt de helt unge.

Det er umiddelbart bemærkelsesværdigt, at køn ikke er med til at forklare risikoen for at blive udsat for vold. Dette skal givetvis ses i relation til den påpegede mindskende forskel mellem kønnenes udsathed, hvilket har gjort sig gældende i netop de to år – 2009 og 2010 – som denne analyse angår.

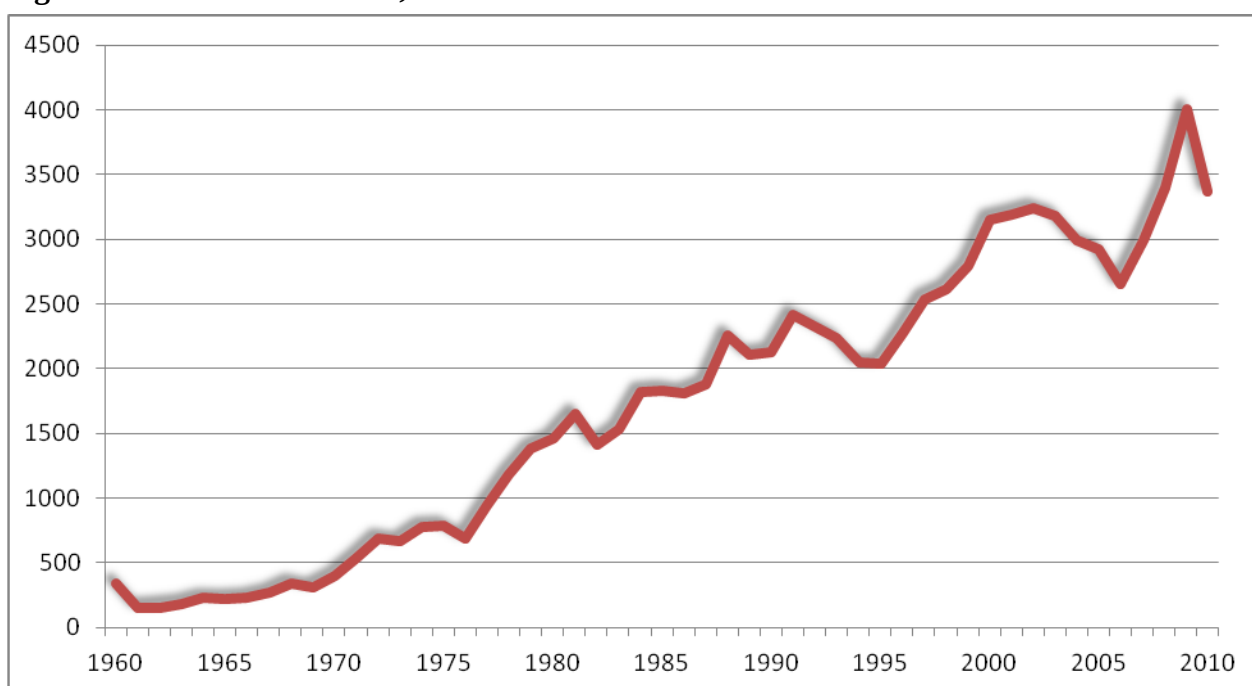
Som nævnt ser det heller ikke ud til, at livsstilen har en direkte betydning for udsathed for vold. Det kan skyldes, at en anseelig del af vold ikke foregår omkring værtshusmiljøer, men derimod på arbejdet eller i hjemmet.

Ved en dyberegående analyse bør risikoen for vold analyseres separat for hver enkelt voldsform. Dette vil blive gjort, når materialets størrelse med tiden når et niveau, der gør det muligt.

6. RØVERI

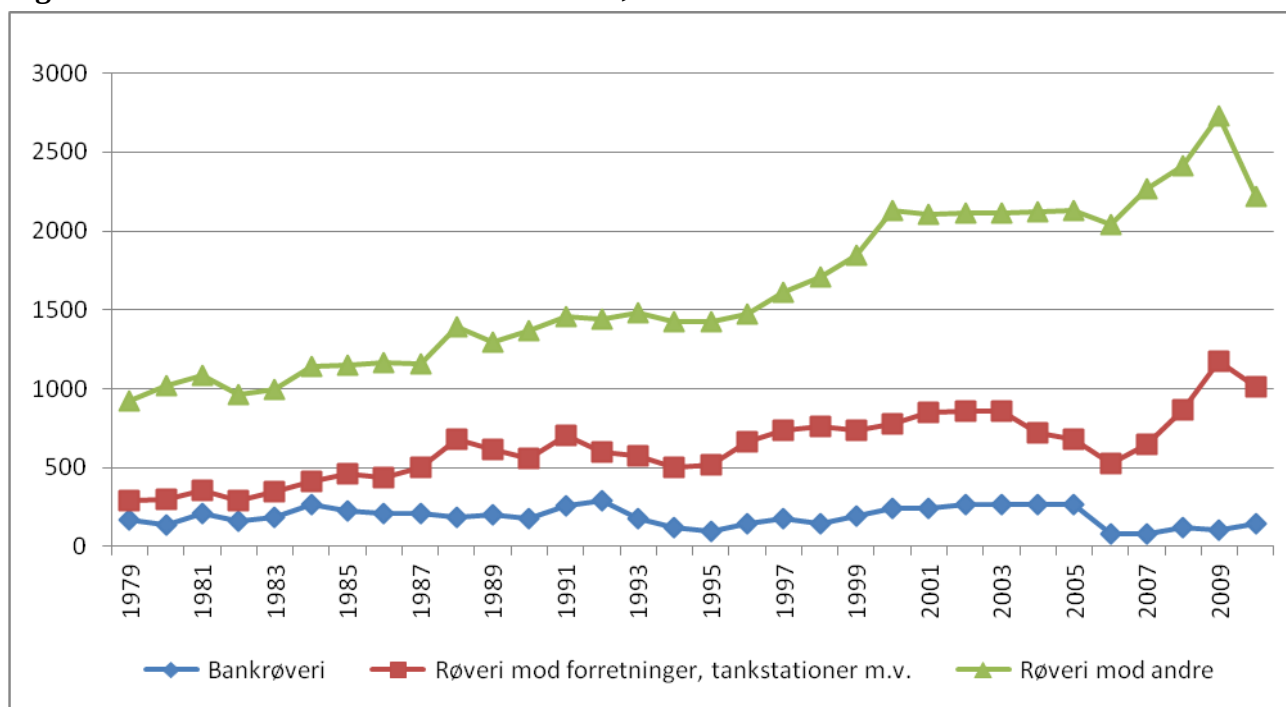
Figur 6.1 viser udviklingen i de politianmeldte røverier i Danmark gennem et halvt århundrede, fra 1960 til 2010. Indtil midt i 1990'erne er tendensen den samme som for politianmeldte tyverier, dvs. først stigning og så stagnation. Den efterfølgende udvikling med en ret kraftig stigning frem til de første år af det nye årtusinde er derimod anderledes end for tyverierne vedkommende. Fra 2002 til 2006 falder anmeldelsestallet igen, men erstattes af en brat stigning frem til 2009. I 2010 registreres et fald, der tilmed er ganske markant.

Figur 6.1. Anmeldte røverier, 1960-2010

Politiet registrerer anmeldte røverier efter gerningsstedets karakter: Bankrøveri, røveri mod forretninger, røveri mod offentlige kontorer, røveri mod tankstationer, røveri mod værditransporter og kassetterøveri. I løbet af 2008 begyndte røverier mod nogen i eget hjem at blive registreret selvstændigt. Forinden henhørte de under opsamlingskategorien, 'røveri mod andre'. Røverier i denne kategori omtales hyppigt som 'gaderøverier', da det, som også påvist i en undersøgelse af de registrerede røverier, i vidt omfang drejer sig om røverier, der foregår på gaden og andre offentligt tilgængelige steder (Kylvsgaard, 2008). 'Røveri mod andre' har gennem mange år været den største kategori af røverier og har siden i hvert fald 1979 udgjort noget over halvdelen af samtlige anmeldte røverier, jf. figur 6.2. Stigningen i antallet af anmeldte røverier 'mod andre' har især været stor i sidste halvdel af 1990'erne samt i perioden 2007-2009.

Figur 6.2. Anmeldte røverier fordelt efter art, 1979-2010.⁷

Væksten i antallet af anmeldte røverier er ikke et unikt dansk fænomen, men noget der er set i en lang række europæiske lande (Westfelt, 2001), og sammenlignet med andre europæiske lande har udviklingen i Danmark ikke været speciel kraftig (Westfelt, 2001; European Sourcebook, 2006). Inklusionen af spørgsmål om røveri i offerundersøgelsen vil på sigt kunne være med til at belyse, hvorvidt ændringer i antallet af registrerede røverier beror på ændringer i anmeldelsestilbøjeligheden, ligesom der herigennem kan opnås nærmere information om udbyttet af røverierne, ofrenes alder m.v.

Tabel 6.1. Andel og antal ofre for røveri, 2008-2010.

	2008	2009	2010
Andel udsat for røveri	0,8 %	1,0 %	1,1 %
95 % 's sikkerhedsgrenser	(0,7-1,0)	(0,9-1,2)	(0,9-1,3)
Antal ofre	32.900	42.200	42.200
95 % 's sikkerhedsgrenser	(26.300-39.400)	(34.800-49.500)	(38.500-54.300)

⁷ Statistiske oplysninger for perioden 1979-1989 stammer fra politiets årsrapporter, mens de øvrige stammer fra Danmarks Statistik. Kategorien 'røveri mod forretninger, tankstationer m.v.' omfatter også røverier mod offentlige kontorer. I løbet af perioden er der dannet særlige kategorier for røveri mod værditransporter og kassetterøverier. Disse små kategorier er lagt sammen med 'røveri mod andre'.

I 2010 oplyste 1,1 pct. af de adspurgte, at de havde været udsat for røveri inden for det seneste år, jf. tabel 6.1. Selv om sikkerhedsintervallerne overlapper hinanden, er denne andel er signifikant større end andelen i 2008 (se nærmere herom tidligere).

De 1,1 pct. ofre for røveri i 2010 svarer til 132 personer i undersøgelsesmateriale. For at modvirke den usikkerhed, der er forbundet med at arbejde med så lille et materiale, bygger det følgende afsnit på oplysninger for både 2008, 2009 og 2010, mens fokus dog holdes på 2010. Det er samtidig undersøgt, om der er sket signifikante ændringer fra 2008 til 2010, og disse vil i givet fald blive omtalt.

Af dem, der i 2008-10 oplyser at være blevet udsat for røveri, har de fleste – 78 pct. – fået frarøvet noget, mens de resterende var udsat for forsøg på røveri. I gennemsnit har ofrene været udsat for 1,6 røverier inden for det seneste år.

Tabel 6.2. Antal gange udsat for røveri inden for det seneste år, 2008-10.

	2008	2009	2010
0	99,2 %	99,0 %	98,9 %
1	0,8 %	0,9 %	0,9 %
2	0,1 %	0,1 %	0,2 %
3 eller flere	0,0 %	0,1 %	0,1 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Sammenlignet med de øvrige lovovertrædelser, som offerundersøgelsen omfatter, er reviktimiseringshyppigheden relativ lav for røverier. Langt de fleste røveriofre har været udsat for røveri én gang, nemlig 82 pct., mens 12 pct. har været udsat for det to gange og de resterende 6 pct. tre eller flere gange. Dette er forventet, da røveri er en forholdsvis sjælden forbrydelse. Samlet set svarer det rapporterede antal til, at omkring 40.000 personer årligt udsættes for røverier. Dette tal er meget højt og mere end 10 gange så stort som det antal røverier, politiet har registreret, hvilket langt fra alene kan forklares ved manglende anmeldelser (mørketallet). Noget af forskellen kan herudover sikkert tilskrives den såkaldte “husstandseffekt”, dvs. flere ofre der har oplevet sig som udsat for det samme røveri (f.eks. i en butik). Endvidere er det muligt, at alvorligere røverier kan være blevet “fremadteleskoperede”, dvs. de er sket for mere end et år siden, men er blevet husket, som om det var mindre end et år siden. Primært skyldes forskellen dog nok, at befolkningen kan have en bredere opfattelse af, hvad røveri er, sammenlignet med den juridiske afgrænsning. Tasketyverier, tricktyverier og den form for forbrydelse vil formentlig ofte blive opfattet som røverier, jf. senere.

6.1 Røveriernes demografi

Mens andelen af mænd og kvinder, der har været udsat for røveri, har været lige store i de tidligere offerundersøgelser, så var der i 2010 flere kvinder end mænd, der var udsat for røveri, jf. tabel 6.3. Denne forskel mellem mænd og kvinder er statistisk signifikant. Begge dele er for så vidt bemærkelsesværdige, idet kvinder er registreret som ofre for mindre end en fjerdedel af de politirapporterede hjemme- og gaderøverier.⁸ Kvinder bliver i højere grad frarøvet tasker og mindre ting som punge, kreditkort og iPods, mens der ingen forskel for kønnene er, når det kommer til større ting som cykler. Det kan tyde på, at det i særlig grad er kvinder, der opfatter røveri bredere end den juridiske definition lægger op til, jf. ovenstående.

Tabel 6.3. Offerrapporterede røverier fordelt efter køn og alder på offeret, 2010.

	Mænd	Kvinder	I alt
16-19 år	1,9 %	2,0 %	2,0 %
20-24 år	1,5 %	3,5 %	2,5 %
25-29 år	0,9 %	0,7 %	0,8 %
30-49 år	0,8 %	1,3 %	1,0 %
50-74 år	0,5 %	1,1 %	0,8 %
Alle	0,8 %	1,4 %	1,1 %

Det ses videre af tabellen, at mens der for mænd er en tydelig faldende tendens i risikoen for røveri med stigende alder, er billedet mindre klart for kvindernes vedkommende. Dog er de yngre kvinder mere udsatte end de ældre kvinder. Det bemærkes, at der er statistisk signifikant forskel mellem kvinder under 25 år og kvinder på 25 år og derover med hensyn til udsathed for røveri.

Tabel 6.4. Offerrapporterede røverier fordelt efter antal aktive gerningspersoner, 2008-10.

	2008	2009	2010	I alt
1	47 %	47 %	40 %	44 %
2	29 %	25 %	32 %	30 %
3	10 %	16 %	17 %	15 %
4	5 %	8 %	7 %	7 %
5	8 %	3 %	5 %	5 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Af tabel 6.4 fremgår det, at de fleste røverier er begået af mere end én person, idet omkring seks ud af 10 røverier er begået af to eller flere. Der er ingen forskelle mellem årene i dette mønster.

⁸ Ifølge statistikken over ofre i Danmarks Statistiks statistikbank, dst.dk. Ved gaderøverier forstås her 'røveri mod andre'.

Omkring halvdelen af gerningspersonerne var ifølge ofrenes viden eller skøn under 25 år, jf. tabel 6.5, og kun få gerningspersoner er vurderet til at være 40 år eller derover. I de tilfælde, hvor der har været flere gerningspersoner, er der spurgt om alderen på den mest aktive gerningsperson. Ofrenes vurdering af gerningspersonens alder er ret ensartet de forskellige år.

Tabel 6.5. Offerrapporterede røverier fordelt efter alder på den mest aktive gerningspersons, 2008-10.*

	2008	2009	2010	2008-10
Under 15	7 %	4 %	5 %	5 %
15-24	48 %	37 %	44 %	43 %
25-39	36 %	49 %	44 %	43 %
40-64	9 %	11 %	7 %	9 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

*Andelen af 'Ved ikke' og manglende besvarelser er forholdsvis stor for spørgsmålet om gerningspersonens alder, nemlig 28 pct. Disse uoplyste er ikke medtaget i tabellen.

I tabel 6.6 er relationen mellem ofrenes og gerningspersonernes køn belyst. Det fremgår heraf, at det i langt overvejende grad er mænd, som var gerningspersoner, idet de står for 9 ud af 10 af røverierne. Mændene begår i lige høj grad røveri mod en kvinde som mod en anden mand, mens der er en tendens til, at kvinder hyppigere begår røveri mod andre kvinder frem for mod mænd. Tallene vedrørende sidstnævnte er dog meget små og forskellene ikke signifikante.

Tabel 6.6. Offerrapporterede røverier fordelt efter ofres og gerningspersoners køn, 2008-10.*

Køn		Andel
OFFER	GERNINGSPERSON	
Mand	Mand	43 %
Mand	Kvinde	2 %
Kvinde	Mand	47 %
Kvinde	Kvinde	7 %
Alle		100 %

* Andel 'Ved ikke' og manglende besvarelser er på 27 pct. for spørgsmålet om gerningspersonens køn.

6.2 Karakteristika ved røverierne

Langt den største del af ofre kendte ikke på forhånd den eller dem, der begik røveriet jf. tabel 6.7. Mindre end hvert tiende offer kendte gerningspersonen af navn, udseende eller på anden vis. At meget få af røverierne er begået af kendte, kan muligvis skyldes, at hændelser, der i en situation med en ukendt ville blive tolket som røveri, ikke bliver det, når gerningspersonen er bekendt.

Tabel 6.7. Offerrapporterede røverier fordelt efter offerets kendskab og relation til gerningspersonen, 2008-10.

	2008	2009	2010	2008-10
Ukendt	92 %	90 %	90 %	91 %
En man kun kender af navn/udseende	2 %	4 %	4 %	4 %
En fjernere bekendt, som man har haft lidt kontakt med	3 %	3 %	3 %	3 %
En nær bekendt ((tidligere) ven/kammerat, klassekammerat)	1 %	1 %	0 %	1 %
Anden kendt person	1 %	1 %	3 %	2 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Det store antal ”ukendte” gerningspersoner er især bemærkelsesværdigt set i forhold til, at en stor del af røverierne er begået i en privat bolig (egen eller anden privat bolig), jf. tabel 6.8.⁹ Dette kan, i forlængelse af diskussionen om antallet af røverier, tyde på, at tricktyverier også opfattes som røverier.

Tabel 6.8. Offerrapporterede røverier fordelt efter gerningsstedets karakter, 2010.

	2010
I eller i tilknytning til offentlige transportmidler	4 %
Udendørs på øde steder (park, skov, stier, gangtunneler osv.)	3 %
Udendørs på andre offentlige tilgængelige områder	31 %
Indendørs på offentligt tilgængeligt sted (værtshus, butikker osv.)	10 %
På din arbejdsplads (røveri rettet mod arbejdspladsen og ikke personen)	18 %
I din bolig	27 %
I anden privat bolig	3 %
Udlandet	4 %
Andet sted	1 %
I alt	100 %

I øvrigt fremgår af tabel 6.8, at godt en tredjedel af røverier er foregået udendørs på offentligt tilgængelige steder, og at næsten hvert femte røveri foregik på en arbejdsplads. Det må formodes, at disse røverier har været rettet mod arbejdspladsen – en bank, butik el.lign. – og ikke mod selve offeret.

Ved 61 pct. af røverierne har offeret været alene i gerningssituationen, jf. tabel 6.9, og ved de fleste af de øvrige røverier sammen med 1-2 andre. I hovedparten af sagerne, hvor offeret har været sammen med andre, er det kun respondenter, der blev udsat for røveri.

⁹ Svarkategorierne vedrørende gerningsstedet blev ændret i 2009, hvorfor kun oplysninger for 2010 indgår her.

Tabel 6.9. Offerrapporterede røverier fordelt efter antal tilstedeværende i gerningsøjeblikket og antal ofre, 2008-10.

	Andel	Heraf andel hvor alle blev udsat for røveri	Heraf andel hvor kun offer blev udsat for røveri
Offeret var alene	61 %	-	-
Sammen med 1-2 personer	23 %	31 %	64 %
Sammen med 3 pers. el. flere	16 %	26 %	55 %
I alt	100 %	29 %	60 %

6.3 Røveri som hadforbrydelse

Ligesom tilfældet er for voldsforbrydelser, er der for røverier spurgt, om de menes at være motive- ret af racisme eller homo-/transfobi, jf. tabel 6.10 og 6.11.

Tabel 6.10 Offerrapporterede røverier fordelt efter om røveriet menes at være motiveret af racisme, 2008-2010.

	2008	2009	2010
Ja, helt sikkert	3 %	0 %	0 %
Ja, måske	5 %	3 %	4 %
Nej	91 %	97 %	96 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Tabel 6.10 viser en tendens til en mindsket andel røverier, der opfattes som værende udtryk for ra- cisme. I både 2009 og 2010 var der således ingen, der ”helt sikkert” mente, røveriet havde racistiske motiver, mens der i 2008 var 3 pct., der mente det. De bagvedliggende tal er dog små, og forskelle- ne er ikke statistisk signifikante.

Tabel 6.11. Offerrapporterede røverier fordelt efter om røveriet menes at være motiveret af homo-/transfobi, 2008-10.

	2008	2009	2010
Ja, helt sikkert	0 %	0 %	0 %
Ja, måske	4 %	3 %	1 %
Nej	96 %	97 %	99 %
I alt	100 %	100 %	100 %

Tabel 6.11 viser en ligeledes mindskende tendens i andelen, der har været udsat for et røveri, der muligvis var motiveret af homo- eller transfobi. Det drejede sig om 1 pct. i 2010 mod 4 pct. i 2008. Heller ikke her kan forskellen fastslås som statistisk sikker.

Der er ikke nævneværdige forskelle mellem mænd og kvinder med hensyn til deres oplevelse af racisme som årsag til røveriet. Derimod er der lidt flere af de kvindelige ofre (3,2 pct.) end af de mandlige (1,3 pct.), der mener, at homofobi eller transfobi måske har været årsag til røveriet. Forskellen er ikke signifikant.

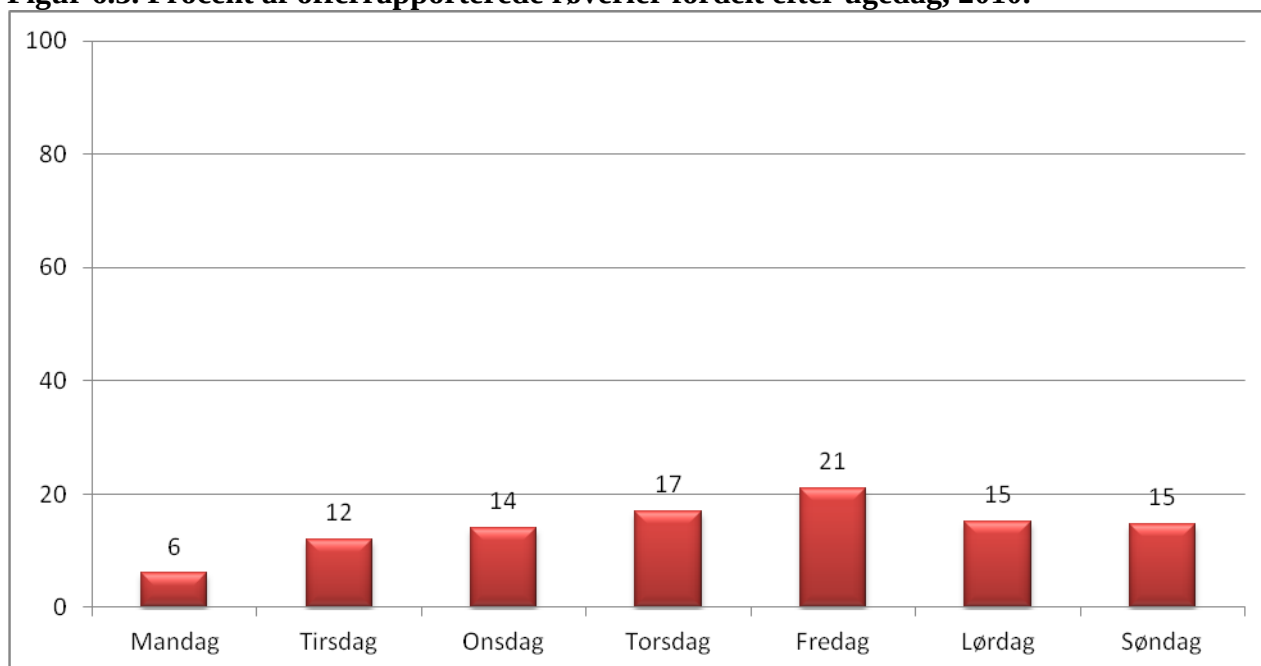
Der er en tendens til, at færre af dem, der ser røveriet som en hadforbrydelse, har anmeldt hændelsen til politiet. Andelen af ofre for hadforbrydelser, som anmelder røverierne, er 55 pct. mod 77 pct. af alle røveriofre. Forskellen er dog ikke statistisk signifikant.

6.4 Hvornår sker røverierne

Der er ingen måned på året, der markerer sig som markant 'farlig' eller som markant 'fredelig' med hensyn til at blive udsat for røveri.

I en undersøgelse af registrerede røverier mod andre ses en tydelig tendens til, at røverier hober sig op fredag og lørdag (Kylvsgaard, 2008). Også de offerrapporterede røverier er skævt fordelt i ugens løb, men uden det samme klare mønster, jf. figur 6.3. Mandag og tirsdag er de dage, hvor der er begået færrest røverier, mens over halvdelen af røverierne finder sted torsdag til lørdag.¹⁰

Figur 6.3. Procent af offerrapporterede røverier fordelt efter ugedag, 2010.

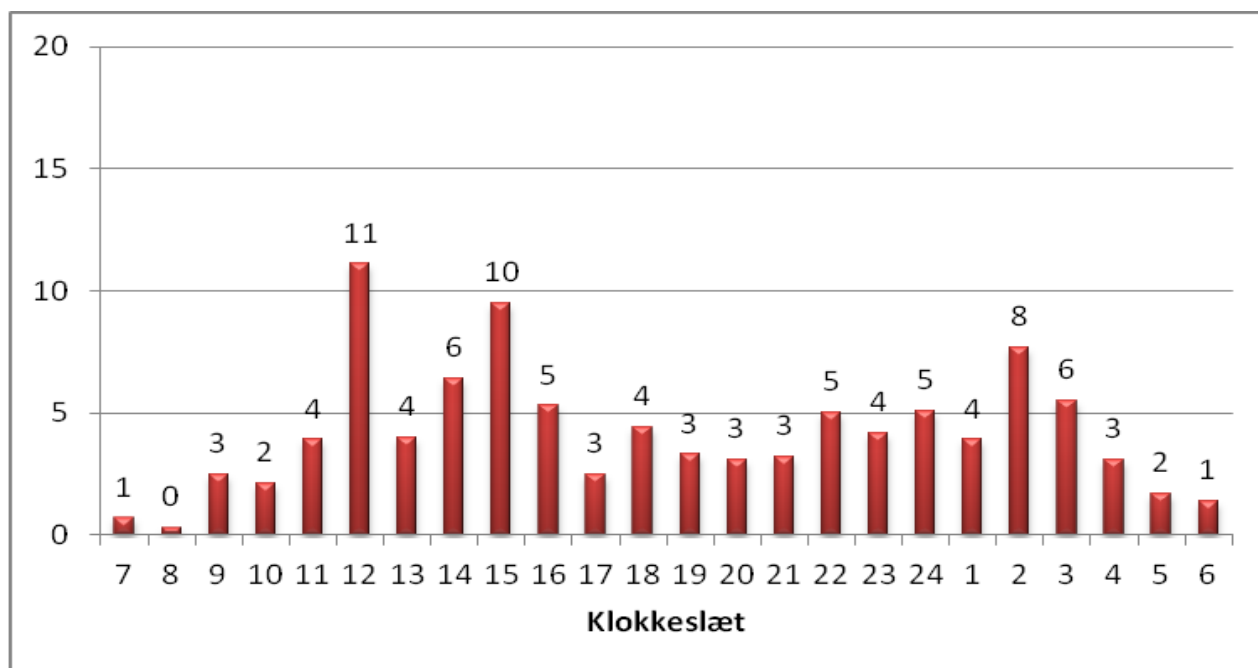

Figur 6.4 viser, at der ligeledes er en skæv fordeling af røverierne med hensyn til det tidspunkt på døgnet, hvor de er begået. Særligt mange røverier er begået omkring klokken 12 og klokken 15. Det

¹⁰ I 13 pct. af tilfældene husker offeret ikke, hvilken ugedag hændelsen er sket.

kan dog ikke udelukkes, at det hænger sammen med vanskeligheder ved at huske det nøjagtige klokkeslæt for røveriet, hvorfor 'midt på dagen' kan blive til klokken 12 og 'om eftermiddagen' til kl. 15. Figuren viser også, svarende til de registrerede røverier, at relativt mange røverier bliver begået i de senere aftenstimer og om natten. Den mest fredelige fjerdedel af døgnet er mellem 5.00 og 11.00, hvor 9 pct. af røverierne fandt sted.

Figur 6.4. Procent af offerrapporterede røverier fordelt efter gerningstidspunkt på døgnet, 2010.

6.5 Røveriernes grovhed og alvorlighed

I langt de fleste røverisager er offeret alene blevet truet, idet alene 8 pct. af røveriofrene angiver, at de er blevet slået eller sparket i forbindelse med røveriet, jf. tabel 6.13. De, der er blevet slået og sparket, er spurgt, om dette har medført synlige skader eller mærker, hvilket langt de fleste oplyser, at det har. I hovedparten af tilfældene drejer skaderne sig dog alene om blå mærker. Videre ses af tabellen, at halvdelen af de ofre, der er blevet slået, har søgt læge.

Tabel 6.13. Offerrapporterede røverier fordelt efter anvendt vold, skader og lægebehandling blandt ofre, 2010.

	Ja	Nej	I alt
Slået eller sparket	8 %	92 %	100 %
Synlige skader eller mærker	7 %	93 %	100 %
Lægebehandling af skader eller mærker	4 %	96 %	100 %

Der er også spurgt, om der er forekommet våben eller redskab i forbindelse med røveriet, og i knap 15 pct. af tilfældene gjorde der det, jf. tabel 6.14. I langt de fleste af disse situationer er våbenet alene anvendt til at true med.

Tabel 6.14. Offerrapporterede røverier fordelt efter anvendelse af våben, 2010

	Andel
Ja, anvendt	1 %
Ja, truet med	13 %
Nej	85 %
I alt	99 %

Som tabel 6.15 viser, er det oftest skydevåben, der er forekommet i røverier med våben eller redskab. Dette er sket i knap 8 pct. af røverierne, mens en kniv har været involveret i 3 pct. af sagerne. Andelen af tilfælde, hvor slagvåben er indgået, er af nogenlunde samme størrelsesorden.

Tabel 6.15. Offerrapporterede røverier fordelt efter arten af våben, 2010.

	Procent
Skydevåben	7,6 %
Kniv	3,0 %
Slagvåben	2,3 %
Andre våben/redskab	1,5 %

På trods af, at der indgår våben eller redskab i ca. 15 pct. af røverierne, er det alligevel ”kun” omkring hvert tyvende offer – 6 pct. – der har følt sig i livsfare under røveriet. I de tilfælde, hvor offeret har følt sig i livsfare, er der i halvdelen af tilfældene blevet anvendt eller truet med et våben.

Omkring hvert fjerde offer vurderer røveriet som meget alvorligt, jf. tabel 6.16. Lidt flere mener, det var en ’ret alvorlig’ hændelse, mens næsten halvdelen – 46 pct. – ikke synes, at det skete har været særligt alvorligt. Der er ikke statistisk signifikante forskelle mellem årene med hensyn til disse vurderinger.

Tabel 6.16. Offerrapporterede røverier fordelt efter offerets vurdering af hændelsens alvorlighed, 2008-10.

	2008	2009	2010	2008-10
Meget alvorlig	20 %	32 %	23 %	25 %
Ret alvorlig	34 %	19 %	32 %	28 %
Ikke særligt alvorlig	46 %	49 %	45 %	46 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Selv om relativt mange af ofrene ikke synes, at røveriet har været så alvorligt, så er det alligevel 85 pct., som har betragter det, de har været udsat for, som en kriminel hændelse, jf. tabel 6.17. Kun ganske få personer ser røverihændelsen som enten en forkert, men ikke kriminel handling, eller som 'bare noget, der sker'.

Tabel 6.17. Offerrapporterede røverier fordelt efter offerets vurdering af hændelsen som kriminel eller ej, 2008-10.

	2008	2009	2010	2008-10
En kriminel handling	88 %	85 %	82 %	85 %
En forkert, men ikke kriminel handling	4 %	1 %	10 %	5 %
Bare noget der sker	7 %	14 %	8 %	10 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

Måske lidt overraskende viser undersøgelsen, at kun ganske få af ofrene synes, at røveriepisoden har påvirket dem og deres liv på markant vis, jf. tabel 6.18. Sammenlagt mener 12 pct. af ofrene, at røveriet har påvirket dem i meget eller temmelig høj grad. Herudover mener 13 pct., at det har påvirket dem 'en del', mens knap hver fjerde mener, at det har påvirket dem 'i ringe grad'. Mere end halvdelen oplyser, at det slet ikke har påvirket dem. Selv om røveri almindeligvis betragtes som en meget alvorlig forbrydelse, synes det ikke at være den mest udbredte opfattelse blandt ofrene.

Tabel 6.18. Offerrapporterede røverier fordelt efter offerets vurdering af, i hvilket omfang hændelsen har påvirket dem og deres liv, 2008-10.

	2008	2009	2010	2008-10
Ja, i meget høj grad	6 %	6 %	4 %	5 %
Ja, i temmelig høj grad	4 %	8 %	8 %	7 %
En del	14 %	11 %	14 %	13 %
Lidt, en lille grad	23 %	20 %	25 %	23 %
Slet ikke	53 %	54 %	49 %	52 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

6.6 Alkohol og stoffer

Ofrene angiver, at knap 15 pct. af gerningspersonerne efter deres oplevelse har været påvirket af alkohol eller andet, jf. tabel 6.19, og 4 pct. af gerningspersonerne menes at have været *meget* alkoholpåvirkede. Også omkring 15 pct. af ofrene har ifølge deres egne udsagn været påvirkede, da røveriet skete, dog kun ganske få – 2 pct. – af andet end alkohol mod 6 pct. af gerningspersonerne.

Tabel 6.19. Offerrapporterede røverier fordelt efter gerningspersoners og ofres påvirkning af alkohol eller andet, 2008-2010.

	Gerningsperson	Offer
Meget påvirket af alkohol	4 %	3 %
Påvirket af alkohol	4 %	10 %
Påvirket af andet	6 %	2 %
Ikke påvirket	85 %	85 %
I alt	100 %	100 %

Når ofrenes og gerningspersonernes tilstand i forbindelse med røveriet sammenholdes, ses det, at hverken gerningsmanden eller offeret har været påvirket i mere end tre fjerdedele af røverisituationerne, mens begge parter har været det i 6 pct. af dem.

6.7 Udbytte

Det mest almindelige mål for røveriet er rede penge, jf. tabel 6.20. 39 pct. af ofrene angiver således, at de har fået frastjålet penge, pung eller tegnebog. I hver tiende tilfælde er offeret frarøvet Dankort eller andet kreditkort. Nogenlunde tilsvarende andele har fået frarøvet taske, mobiltelefon, iPods o.lign. eller smykker. Kun i få tilfælde er der stjålet tøj, sko eller transportmidler i form af cykel, knallert m.v. Kategorien 'andet' dækker bl.a. genstande som mobilopladere, cigaretter og ting fra bil.

Tabel 6.20. Offerrapporterede røverier fordelt efter art af genstande, som ofrene blev frarøvet, 2008-10.

	Ja	Nej	I alt
Penge/pung/tegnebog	39 %	61 %	100 %
Dankort/andet kreditkort	10 %	90 %	100 %
Taske	12 %	88 %	100 %
Mobiltelefon	10 %	90 %	100 %
iPods eller andet elektronisk udstyr	11 %	89 %	100 %
Tøj/sko	4 %	96 %	100 %
Smykker/ure/briller	9 %	91 %	100 %
Cykel/knallert/andet transportmiddel	7 %	93 %	100 %
Andet	3 %	97 %	100 %

I knap 2/3 af de røveriepisoder, hvor offeret har fået frataget noget, vurderer offeret det frarøvede til at have en værdi af mindst 2.000 kr., jf. tabel 6.21., mens der i godt hver femte episode er frarøvet for under 1.000 kr. Gennemgående ligger estimeringen af det frarøvedes værdi højere i offerundersøgelsen end i undersøgelsen af de politiregistrerede røverier (Kylvsgaard, 2008).

Tabel 6.21. Offerrapporterede røverier fordelt efter værdien af det frarøvede, 2008-10.

	Andel
0-499 kr.	11 %
500-999 kr.	10 %
1.000-1.999 kr.	13 %
2.000-4.999 kr.	31 %
5.000-9.999 kr.	11 %
10.000 kr. og derover	23 %
I alt	100 %

6.8 Ofrenes reaktion på røverierne

Langt de fleste røverier anmeldes til politiet. Det er således mere end tre fjerdedele af de offerrapporterede røverier, der er anmeldt til politiet af enten offeret selv eller af en anden.

Tabel 6.22. Offerrapporterede røverier fordelt efter anmeldelse og vurdering af hændelsens alvorlighed, 2008-10.

	Ikke anmeldt	Anmeldt
Meget alvorlig	17 %	83 %
Ret alvorlig	20 %	80 %
Ikke særlig alvorlig	29 %	71 %
I alt	23 %	77 %

Ikke overraskende er der en sammenhæng mellem offerets vurdering af røveriets alvorlighed og anmeldelsesgraden: Jo alvorligere offeret vurderer røveriet til at være, desto mere sandsynligt er det, at det anmeldes til politiet. Forskellene i anmeldelsestilbøjeligheden er dog som følge af den generelt høje anmeldelsesprocent ret begrænset, jf. tabel 6.22, og der er alene signifikant forskel mellem yderpunkterne.

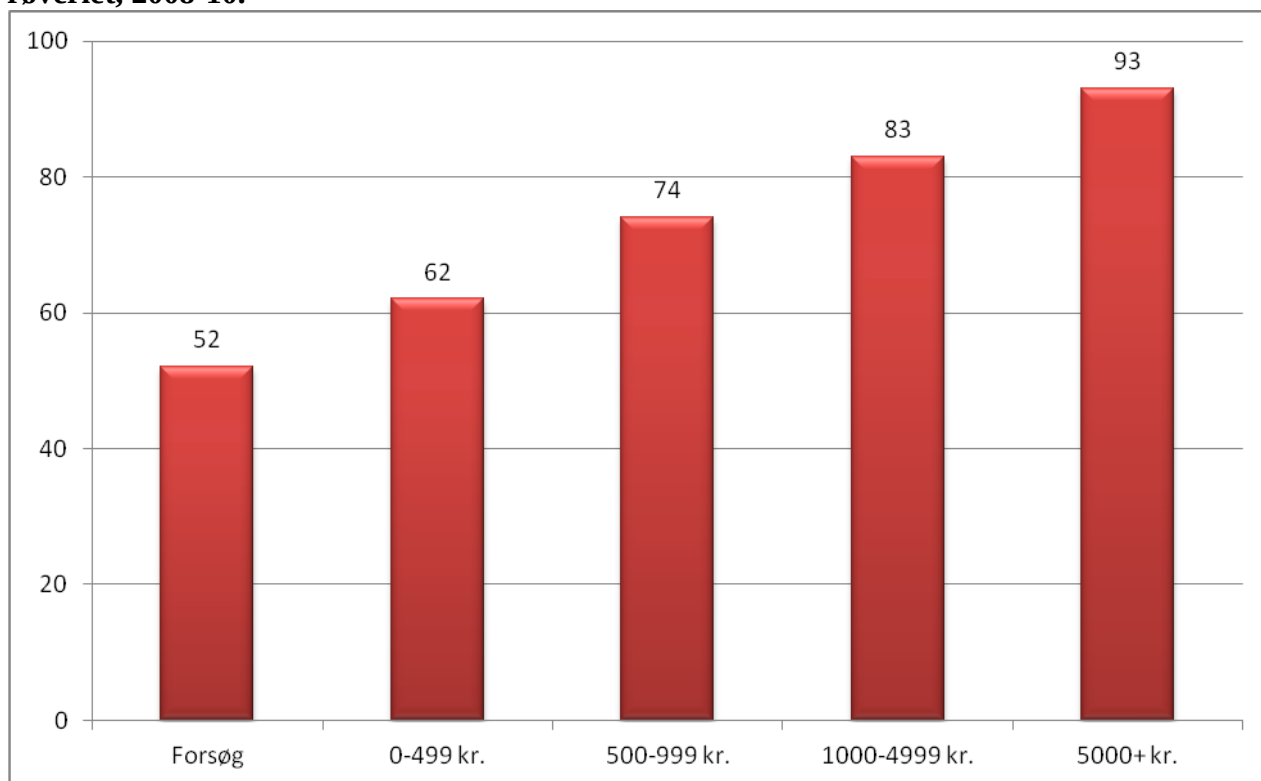
En forventet sammenhæng mellem anmeldelsestilbøjeligheden og oplevelsen af røveriets betydning for offerets liv fremtræder derimod ikke særligt tydeligt, jf. tabel 6.23.

Tabel 6.23. Offerrapporterede røverier fordelt efter anmeldelse og offerets vurdering af om det har påvirket dem og deres liv, 2008-10, pct.

	Ikke anmeldt	Anmeldt
I meget/temmelig høj grad	22 %	78 %
I nogen/lille grad	16 %	84 %
Slet ikke	29 %	71 %
I alt	23 %	77 %

Anmeldelsestilbøjeligheden har en klar og stærk sammenhæng med det økonomiske tab ved røveriet, jf. figur 6.5. De, der alene har været udsat for forsøg på røveri, er således klart mindre tilbøjelige til at anmelde røveriet til politiet end dem, der har lidt et økonomisk tab. Derudover viser figuren en signifikant tendens til stigende anmeldelsestilbøjelighed med øget økonomisk tab.

Figur 6.5. Procent af røveriofre der har anmeldt røveriet til politiet i forhold til udbyttet af røveriet, 2008-10.

Politiet har ifølge ofrene kun opklaret ganske få af de sager, der er anmeldt. Ifølge ofrene drejer det sig om 14 pct. Denne procentandel er betydeligt lavere end den, kriminalstatistikken oplyser om. Denne diskrepans kan enten bero på, at ofrene ikke altid har kendskab til sagens videre forløb, eller at sigtelsesprocenten for røveri varierer betydeligt med røveriets karakter, således at røverier mod private, som er den form, der primært oplyses om gennem en offerundersøgelse, relativt sjældent fører til en sigtelse. Noget af forskellen kan også tænkes at bero på, at ofrene ved "opklaring" forstår domfældelse og/eller, at de fik det frarøvede tilbage. Endelig kan det også her have betydning, at ofrene opfatter røveri bredere end juraen og har medtaget lommetyverier o.lign., som reelt har en lav opklaringsprocent.

6.9 Forhold der påvirker risikoen for at blive udsat for røveri

Slutresultatet af de gennemførte regressionsanalyser vedrørende *udsathed for røveri* er vist i tabel 6.24, mens bilagstabel 12.4.1 til 12.4.8 viser baggrundstallene.

Tabel 6.24. Slutmodel for udsathed for røveri (N=18.956)

Variabel	Signifi- kans- niveau	OR	95 pct. konfidensinter- val for OR	
			Nedre	Øvre
Køn	,008	,680	,511	,906
Hovedstaden	,001	1,690	1,238	2,306
Sjælland	,030	1,563	1,043	2,343
Gift	,000	,491	,366	,658
Går ud for at feste og more sig ugentligt	,000	1,498	1,243	1,805

Af tabellen fremgår det, at *køn*, *bopælsregion*, *civilstand* samt *hvor ofte man går ud for at feste og more sig* er faktorer, der har sammenhæng med risikoen for at blive udsat for røveri:

- Mænd er i mindre risiko for at blive udsat for røveri end kvinder
- Indbyggere i region Sjælland og Hovedstaden er mere udsatte end indbyggerne i de øvrige regioner
- Gifte mennesker er i mindre risiko for at blive udsat for røveri, end enlige og fraskilte er
- Går man ud ugentligt for at more sig med venner og bekendte, er der større sandsynlighed for at blive udsat for røveri

De faktorer, der forklarer mest i udsatheden for røveri, er, om man er *gift* samt *hvor tit man går ud for at more sig*. De har begge signifikansniveauer under 1 pct., og vi kan derfor med mere end 99 pct.'s sikkerhed sige, at disse sammenhænge ikke er tilfældige.

Når analysen viser, at mænd er mindre udsat for røverier end kvinder, så står det i direkte modstrid med de oplysninger, der findes om registrerede røverier. Den modstrid hænger formentlig sammen med det tidligere nævnte, nemlig at tasketyverier, som især kvinder er udsat for, også opfattes som røverier, når der spørges hertil i en offerundersøgelse.

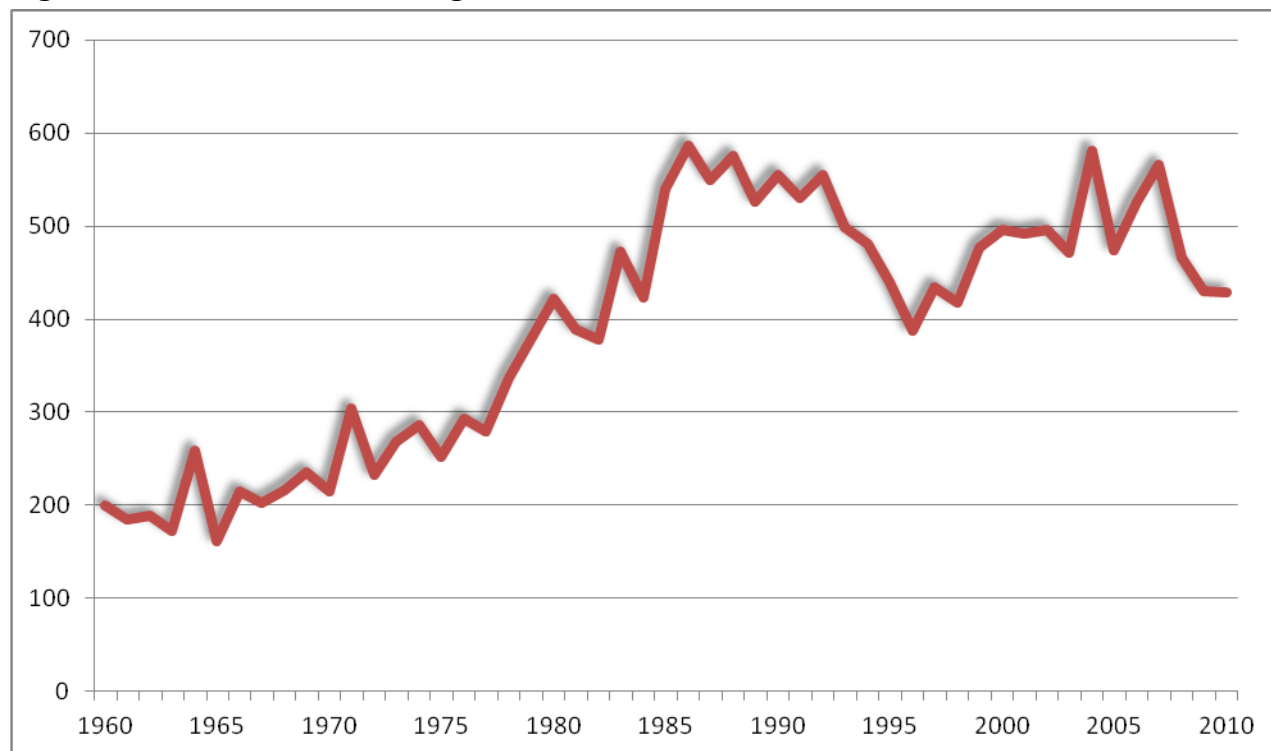
At personer i Hovedstadsregionen samt Sjælland er mere udsatte for røverier, er umiddelbart vanskeligt at forklare. Det samme gælder civilstandens betydning.

Det skal også bemærkes, at hverken indkomst eller ejerskab over flere biler, skib/båd eller sommerhus har betydning for udsatheden for røveri.

7. TVANGSSAMLEJE

Af figur 7.1 ses udviklingen i politianmeldte voldtægter fra 1960 til 2010. Det fremgår af figuren, at det årlige antal politianmeldte voldtægter i de sidste 20-30 år har ligget mellem 400 og 600 tilfælde. Udviklingen i voldtægter i Danmark er særskilt behandlet og belyst andetsteds (Balvig m.fl., 2009).

Figur 7.1. Politianmeldte voldtægter, 1960-2010

Offerundersøgelsen omfatter fra og med 2008 spørgsmål til de adspurgte kvinder om udsathed for tvangssamleje. Spørgsmålet lyder: “Kan du fortælle mig, om du inden for de seneste fem år har været udsat for, at en mand ved brug af vold eller trusler om vold har forsøgt at tvinge dig til eller rent faktisk har tvunget dig til samleje?” Her er valgt at anvende termen ‘tvangssamleje’ om det, kvinderne angiver at have været udsat for, idet det er usikkert, i hvilket omfang der er tale om voldtægt i juridisk forstand.

Et spørgsmål om tvangssamleje er også indgået i tidligere danske offerundersøgelser, men da spørgsmålene i disse undersøgelser samt undersøgelseskonteksten ikke uden videre er sammenlignelige, vil der kun i begrænset omfang blive sammenlignet med tidligere undersøgelser. Der henvises i øvrigt til omtalen heraf i rapporten “Vold og overgreb mod kvinder” (Balvig & Kyvsgaard, 2006c), som er tilgængelig på Justitsministeriets hjemmeside.

På spørgsmålet om udsathed for tvangssamleje inden for de seneste fem år svarer 0,9 pct. af kvinderne i 2008-2010 bekræftende, hvilket svarer til, at ca. 50.000 kvinder tilkendegiver, at de inden for de seneste fem år har været udsat for tvangssamleje eller forsøg herpå. Som følge af fremadteleskopering hos respondenterne kan dette tal dog være misvisende, hvorfor vi her ser specifikt på, hvor mange der har været udsat inden for det sidste år forud for interviewtidspunktet. Til dette svarer 16 pct. af de udsatte, at de er blevet udsat for tvangssamleje eller forsøg herpå inden for de sidste 12 måneder, hvilket svarer til 2.800 kvinder. Med sikkerhedsintervaller på 95 pct. er der tale om mindst 1.800 og højest 3.800.

I undersøgelsesmaterialet drejer det sig om 100 respondenter, hvilket indebærer, at konklusionerne i det følgende er behæftet med betydelig usikkerhed.

For cirka halvdelen – 47 pct. – af de kvinder, der angiver, at de har været udsat for tvangssamleje, drejer det sig om forsøg, mens det i de resterende tilfælde er tale om fuldbyrdet tvangssamleje.

Da det er meget få, der har været udsat for tvangssamleje eller forsøg herpå inden for alene det seneste år, angår de følgende analyser alle, der har været udsat herfor inden for den seneste 5-årige periode. Begrebet 'tvangssamleje' dækker endvidere i det følgende både fuldbyrdet tvangssamleje og forsøg herpå.

Størstedelen af ofre – 70 pct. – er blevet udsat for tvangssamleje én gang i løbet af en fem års periode, mens 20 pct. er blevet udsat 2-3 gange og 10 pct. 4 eller flere gange.

7.1 Ofre og gerningsmænd

Ofrene for tvangssamleje er relativt unge, idet mere end en femtedel var under 18 år på gerningstidspunktet, og over halvdelen var under 25 år. Det yngste offer var 14 år, mens den ældste var 63 år. Generelt var få af ofre over 50 år. Gennemsnitsalderen for ofre på gerningstidspunktet var 27 år.

Tabel 7.1. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter offerets og gerningsmandens alder, 2008-2010.

<i>Offerets alder</i>	<i>Gerningsmandens alder</i>			
	15-24 år	25-39 år	Over 39 år	I alt
Indtil 24 år	35 %	23 %	5 %	63 %
25-39 år	0 %	16 %	7 %	23 %
40 år og derover	2 %	0 %	12 %	14 %
I alt	37 %	39 %	24 %	100 %

Forholdet mellem ofrenes og gerningsmandens alder fremgår af tabel 7.1. Der er en tydelig sammenhæng, idet de yngre gerningsmænd primært har tvunget eller forsøgt at tvinge yngre kvinder til samleje, mens det for ældre gerningsmænd typisk drejer sig om mere modne kvinder.

I 33 pct. af tilfældene kendte ofrene ikke gerningsmanden, jf. tabel 7.2. I de fleste af de øvrige tilfælde – 4 ud af 10 – har gerningsmanden været en nuværende eller tidligere partner, og i disse tilfælde er langt de fleste tvangssamlejer begået under samlivet. Det er bemærkelsesværdigt, at kun en relativt lille del af tvangssamlejerne har karakter af at være såkaldte kontakttvangssamlejer.

Tabel 7.2. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter offerets kendskab og relation til gerningsmanden, 2008-2010.

	<i>Andel</i>
Ukendt	33 %
Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste	10 %
En tidligere ægtefælle/samlever/kæreste. Tvangssamleje begået inden forholdets ophør	23 %
En tidligere ægtefælle/samlever/kæreste. Tvangssamleje begået efter forholdets ophør	8 %
Andet familiemedlem	1 %
En (tidligere) ven/kammerat	8 %
Bekendt > 24 timer	11 %
Bekendt < 24 timer	1 %
Person offeret var i et afhængighedsforhold til	1 %
Anden person	4 %
I alt	100 %

I undersøgelsen er der også spurgt, om samme gerningsmand tidligere har truet kvinden med eller faktisk gennemført tvangssamleje. Det er sket for 31 pct. af ofrene, og det er – som det kan forventes – først og fremmest tilfældet for dem, hvor gerningsmanden er en partner.

7.2 Gerningssituationen

Fire ud af 10 (41 pct.) af tvangssamlejerne er foregået i offerets bolig, herunder fælles bolig, jf. tabel 7.3, mens knap hvert femte er foregået i gerningsmandens bolig. Yderligere er enkelte tvangssamlejer foregået i anden privat bolig, hvilket indebærer, at det sammenlagt er næsten to tredjedele af tvangssamlejerne, der er foregået i en privat bolig. Knap en femtedel er foregået udendørs på offentligt tilgængelige gader eller parker.

Tabel 7.3. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter gerningsstedets art, 2008-2010.

	Andel
Egen bolig	41 %
Gerningsmandens bolig	18 %
Anden privat bolig	10 %
På arbejdsplads/skole/uddannelsesinstitution	3 %
På værtshus, cafe bodega m.m.	1 %
Offentligt tilgængeligt sted såsom gade, park mv.	17 %
Offentligt transportmiddel	1 %
Andet offentligt tilgængeligt sted	2 %
Udlandet	3 %
Andet	2 %
I alt	100 %

Der er yderligere spurgt om, hvorvidt hændelsen er sket i forbindelse med en privatfest eller en tur i byen, hvilket knap en fjerdedel af ofrene har svaret ja til – helt præcist 24 pct.

Tabel 7.4. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter andel ofre og gerningsmænd påvirket af alkohol eller andet, 2008-2010.¹¹

		Gerningsperson			
		Påvirket af alkohol	Påvirket af andet	Ikke påvirket	I alt
Offer	Påvirket af alkohol	18 %	4 %	5 %	26 %
	Påvirket af andet	0 %	1 %	2 %	2 %
	Ikke påvirket	18 %	2 %	51 %	71 %
I alt		36 %	6 %	57 %	100 %

Tabel 7.4 viser andelen af henholdsvis ofre og gerningsmænd, der var påvirkede i gerningsøjeblikket. Dette er baseret på ofrenes opfattelse, og ifølge dem var gerningsmændene hyppigere påvirkede end ofrene selv. I øvrigt ses af tabellen, at den hyppigste situation er den, hvor hverken offer eller gerningsmand var påvirket.

Tidsmæssigt er 3/4 af tvangssamlejerne foregået torsdag til lørdag, og 57 pct. af dem er foregået inden for den tredjedel af døgnet, der går fra kl. 21 til kl. 5 om morgenen.

¹¹ Der er en del tilfælde – andel ‘ved ikke/ikke besvaret’ – hvor offeret ikke har en klar opfattelse af, om gerningsmanden har været påvirket eller ej, og også enkelte tilfælde, hvor offer ikke ved eller ikke har svaret på, om hun selv var påvirket. Disse er ikke taget med i tabellen, da det slører billedet, men det er vigtigt at være opmærksom på, når vi i forvejen har med få respondenter at gøre.

7.3 Tvangssamlejets grovhed og alvorlighed

Det er 45 pct. af ofrene, der har fået synlige skader eller mærker som følge af tvangssamlejet, og 45 pct. af disse er efterfølgende blevet lægebehandlet for skaderne, jf. tabel 7.5. Skaderne var oftest blå mærker eller hudafskrabninger, men i enkelte tilfælde var der tale om brækkede ribben eller en brækket arm.

Tabel 7.5. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter andel med skader og lægebehandling, 2008-2010.

	Ja	Nej	I alt
Synlige skader eller mærker	45 %	55 %	100 %
Lægebehandling for skader eller mærker	45 %	55 %	100 %

I hvert tyvende tvangssamlejetilfælde – 5 pct. – er der anvendt våben eller redskab. Det drejer sig i lang de fleste tilfælde om kniv, men ofte ikke kun kniv. I cirka halvdelen af tilfældene, hvor der er brugt en form for våben, er der således (også) anvendt ting som flaske eller sten. Våben eller redskab har oftere været anvendt ved forsøg på tvangssamleje end ved de fuldbyrdede tvangssamlejer.

Der er endvidere spurgt, om offeret mener, at der er anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet, som gjorde, at offeret ikke vidste, hvad der foregik. 10 pct. af ofrene er helt sikre på, at det er tilfældet, mens yderligere 2 pct. siger, at det måske var tilfældet. Det er oftest ved forsøg på tvangssamleje, brug af bedøvelsesmiddel omtales.

Der berettes om relativt få gruppetvangssamlejer. I 95 pct. af tvangssamlejerne er der således alene tale om én gerningsmand, mens der i de resterende tilfælde har været flere.

28 pct. af ofrene følte sig i livsfare under tvangssamlejet. Det angår i lige høj grad dem, der har været udsat for forsøg på tvangssamleje som fuldbyrdet tvangssamleje, men det er først og fremmest i de tilfælde, hvor der er anvendt våben eller redskab, kvinden har følt sig i livsfare.

Tabel 7.6. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter offerets vurdering af hændelsens alvorlighed, 2008-2010.

	Andel
Meget alvorlig	48 %
Ret alvorlig	41 %
Ikke særlig alvorlig	11 %
I alt	100 %

I de fleste tilfælde vurderes tvangssamlejet som meget alvorlig, jf. tabel 7.6. Kun få – 11 pct. – ser hændelsen som ikke særligt alvorlig. Der er en tendens til, at især sager med anvendelse af våben betragtes som meget alvorlige.

De fleste ofre er heller ikke i tvivl om, at hændelsen var kriminel, jf. tabel 7.7. Næsten to tredjedele ser på hændelsen på denne måde, og det gælder i lige høj grad forsøg på tvangssamleje som fuldbyrdet tvangssamleje. I alle de tilfælde, hvor der har været anvendt våben eller redskab, vurderes handlingen som kriminel.

Tabel 7.7. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter offerets vurdering af hændelsen som kriminel eller ej, 2008-2010, pct.

	Andel
En kriminel handling	64 %
En forkert, men ikke kriminel handling	29 %
Bare noget der sker	6 %
I alt	100 %

Mens det som nævnt var ganske få af dem, der havde været udsat for røveri, der syntes, at hændelsen havde påvirket dem og deres liv, så er sagen en noget anden, når det drejer sig om tvangssamleje, jf. tabel 7.8. Godt en femtedel af ofrene mener, at det har påvirket dem i meget høj grad, mens en tredjedel synes, det har påvirket dem i temmelig høj grad eller en del. Cirka en fjerdedel føler sig påvirket i ringe grad, mens lidt over en femtedel mener, at det slet ikke har påvirket dem. Alle de ofre, der har følt sig i livsfare, er i en eller anden grad blevet påvirket af tvangssamlejhændelsen, og næsten alle, der har været udsat for væbnet tvangssamleje eller forsøg herpå, er i meget høj grad påvirkede af hændelsen.

Tabel 7.8. Offerrapporterede tvangssamlejer fordelt efter offerets vurdering af om hændelsen har påvirket dem og deres liv, 2008-2010, pct.

	Andel
Påvirket i meget høj grad	22 %
Påvirket i temmelig høj grad	14 %
Påvirket en del	19 %
Påvirket en ringe grad	24 %
Slet ikke påvirket	21 %
I alt	100 %

7.4 Anmeldelse til politiet

Mens røverierne i langt de fleste tilfælde er anmeldt til politiet, er det meget sjældnere tilfældet med tvangssamleje. Det er kun omkring hver fjerde tvangssamleje – 24 pct. – der er anmeldt til politiet, og i en del tilfælde – 5 pct. – er det ikke kvinden selv, der har anmeldt sagen til politiet.

Der er ikke nogen klar statistisk sammenhæng mellem, hvorvidt offeret kendte gerningspersonen eller ej, og om tvangssamlejet er anmeldt til politiet. I modsætning til, hvad der kunne forventes, er det ikke primært de fuldbyrdede tvangssamlejer, der anmeldes til politiet, men faktisk i noget højere grad forsøgene på tvangssamleje. 32 pct. af forsøgene er anmeldt mod kun 18 pct. af de fuldbyrdede. Som forventet er det oftest de tilfælde af voldtægt, der opleves som mest alvorlige, og dem, der anses for at være en kriminel handling, der anmeldes til politiet. I hvor høj grad voldtægtshændelsen har påvirket offeret, er ikke relateret til anmeldelsestilbøjeligheden.

Til et spørgsmål om, hvorfor tvangssamlejet ikke er anmeldt til politiet, svarer knap en fjerdedel af kvinderne, som det fremgår af tabel 7.9, at de var bange eller i panik. En anden fjerdedel af kvinderne syntes ikke, der var grund til det, eller mente ikke, det var noget kriminelt. 12 pct. anmeldte ikke, fordi tvangssamlejet var begået af en kæreste, partner eller ven, eller fordi det kunne gå ud over egne eller voldtægtsmandens børn, mens 10 pct. af kvinderne undlod anmeldelse, fordi de følte skyld eller skam eller mente, de selv havde lagt op til det. Endvidere troede 14 pct. ikke, det ville hjælpe, eller de havde ikke lyst til at anmelde forholdet.

Tabel 7.9. Hvorfor anmeldte offeret ikke tvangssamlejet til politiet? 2008-2010.

	Andel
Syntes ikke der var grund til det/mente ikke, det var noget kriminelt	25 %
Var bange eller i panik	23 %
Troede ikke det ville hjælpe eller havde ikke lyst	14 %
Det var en kæreste, partner, ven eller det kunne gå ud over børn	12 %
Ved ikke	11 %
Følte skyld, skam eller lagde selv op til det	10 %
Andet	4 %
I alt	100 %

Ifølge de kvinder, der har anmeldt sagen til politiet, er det langt fra altid, politiet fanger gerningsmanden. 39 pct. af ofrene i undersøgelsen har oplevet, at gerningsmanden blev pågrebet, mens 61 pct. således ikke har.

At mange kvinder ikke har anmeldt tvangssamlejet til politiet betyder ikke, at disse kvinder ikke har talt med nogen om hændelsen. Kun i 6 pct. af tilfældene har kvinden ikke talt med nogen som helst om hændelsen. De fleste kvinder – 60 pct. – har talt med deres familie om tvangssamlejet, ligesom de fleste – 78 pct. – har talt med venner og bekendte om det. I nogle tilfælde har kvinden også talt med nogen på sin arbejdsplads om hændelsen. Det drejer sig om knap en fjerdedel af ofrene. Sammenholdes dette med tidligere undersøgelser, tyder det på, at det er blevet mere almindeligt, at kvinder taler med andre om hændelsen.

Omkring en femtedel af kvinderne – 20 pct. – har haft kontakt til krisecentre eller lignende steder i forlængelse af tvangssamlejet, og halvdelen har været hos læge, psykolog eller psykiater. Endelig er der nogle – 18 pct. – som har haft kontakt med andre myndigheder end politiet, eksempelvis det sociale system, som følge af tvangssamlejet.

7.5 Forhold der påvirker risikoen for at blive udsat for tvangssamleje

Slutresultatet af de gennemførte regressionsanalyser vedrørende *udsathed for tvangssamleje* fremgår af tabel 7.10, mens bilagstabel 12.5.1 til 12.5.8 viser baggrundsoplysningerne.

Tabel 7.10. Regressionsanalyse vedrørende udsathed for tvangssamleje (N=9.284)

Variabel	Signifikansniveau	OR	95 pct. konfidensinterval for OR	
			Nedre	Øvre
Alder	,000	,963	,944	,982
Indkomst	,014	,698	,525	,929
Arbejdsløs	,002	2,902	1,482	5,681
Gift	,000	,290	,145	,578
Ejer flere biler, sommerhus og/eller båd/skib	0,017	0,400	0,189	0,848

Af tabellen fremgår det, at *alder*, *indkomst*, *beskæftigelse*, *civilstand* samt *ejerskab over flere biler, sommerhus og/eller båd/skib* har sammenhæng med risikoen for at blive udsat for tvangssamleje.

- Jo ældre, man er, desto lavere er risikoen for at blive udsat for tvangssamleje
- Jo højere indkomst, man har, desto lavere er risikoen for at blive udsat for tvangssamleje
- Er man arbejdsløs er risikoen for at blive udsat for tvangssamleje højere end for de øvrige beskæftigelseskategorier
- Er man gift, er risikoen for at blive udsat for tvangssamleje lavere, end den er for de fraskilte eller ugifte

- Ejer man flere forbrugsgoder, er risikoen for udsættelse for tvangssamleje mindre, end hvis man ikke gør det.

Sammenhænge mellem alder og civilstand er meget stærke. De har begge signifikansniveauer under 1 pct., og vi kan derfor med mere end 99 pct.'s sikkerhed betyde, at disse sammenhænge ikke er tilfældige.

At ung alder er forbundet med en øget risiko for at blive udsat for tvangssamleje er næppe overraskende. Mere bemærkelsesværdigt, at kvinder, der er arbejdsløse, enlige og med lav indkomst, er de mest udsatte for tvangssamleje. Muligvis er dette en konsekvens af den effekt, tvangssamlejet har haft. Mens selve det at blive udsat for tvangssamleje ligger i fortiden, er indkomst, beskæftigelse og civilstand noget, der i måles ved interviewtidspunktet. Nogle respondenter er måske blevet påvirket så meget af hændelsen, at de har måttet opgive deres job og/eller forlade et ægteskab.

Det er også påfaldende, at det ikke synes at øge risikoen for tvangssamleje, at man hyppigt går ud om aftenen. Man kunne godt forestille sig, at risikoen for udsættelse for tvangssamleje hang nøje sammen med, hvor meget man går ud for at more sig og feste, men det viser sig ikke at være tilfældet. Dette skal givetvis ses i sammenhæng med, at de fleste tilfælde af tvangssamleje foregår i offerets eller gerningsmandens bolig og ikke er kontakttvangssamlejer.

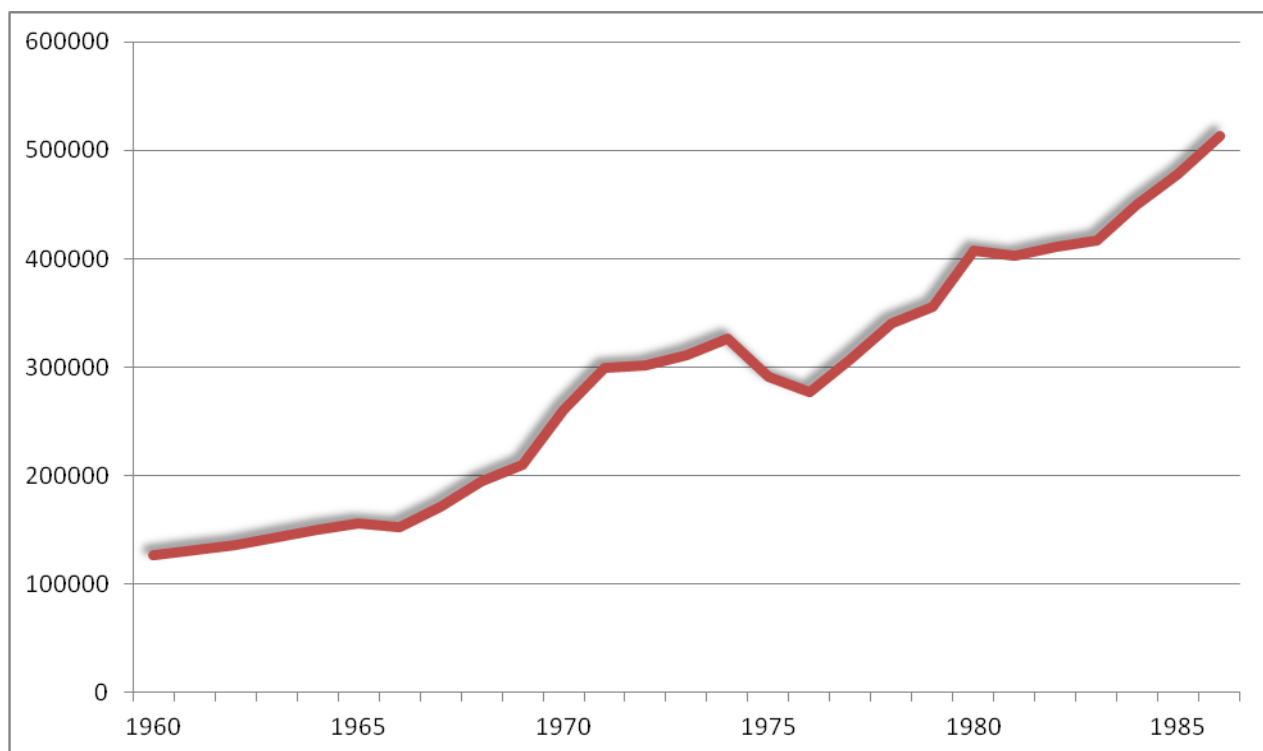
8. DEN SAMLEDE KRIMINALITETSUDVIKLING

I det følgende skal der ses på udviklingen i tyverier, hærværk og vold samlet. Tvangssamleje og røveri indgår ikke i denne analyse, da tidligere voldsofferundersøgelser typisk alene har omfattet de tre nævnte former for kriminalitet.

8.1 Kriminalitetsudviklingen frem til 1986

1986 var et mærkeår i kriminalitetens historie i Danmark. Da årsopgørelsen fra Rigspolitichefen for dette år blev offentliggjort (i marts måned 1987), måtte man således notere sig, at antallet af straffelovsovertrædelser, der ved anmeldelse eller på anden måde var kommet til politiets kundskab, nu oversteg en halv million. Helt præcist viste kriminalitetsregnskabet, at der i 1986 var indgivet og registreret 512.850 anmeldelser for overtrædelse af straffeloven. I et tilbageblik kunne man konstatere, at der var tale om ikke mindre end en femdobling i forhold til situationen i begyndelsen af 1960'erne, og når man spejlede sig i Interpols internationale kriminalstatistikker, fremstod Danmark – med én anmeldt straffelovsovertrædelse for hver ti indbyggere – nu som et af de mest kriminalitetsbefængte samfund i verden. Analyser foretaget af Institut for Konjunkturanalyse viste, at vold og kriminalitet bekymrede 2 ud af 3 danskere meget (Thulstrup m.fl., 2005, s. 80; se også figur 9.2).

Figur 8.1. Straffelovsovertrædelser der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kundskab i Danmark, 1960-1986 – og de følgende år?

Væksten i kriminaliteten i det forudgående tiår, fra 1976 til 1986, havde været langt stærkere end det tidligere tiår – 1966 til 1976 – der igen havde oplevet en stærkere vækst end fra 1956 til 1966. Denne tilsyneladende katastrofekurs og katastrofeplacering for kriminaliteten i Danmark inspirerede flere til at kigge fremad: Hvordan ville det se ud ved årtusindeskiftet? I dag ved vi, hvordan det kom til at gå, men dengang spåede man.

Således spåede den daværende rigspolitichef, at antallet af straffelovsovertrædelser i år 2000 ville være steget til mere end én million om året, altså en fordobling i forhold til 1986. Rigspolitichefen fremhævede, at denne spådom var baseret på meget grove beregninger, men lagde også vægt på "... at tilsvarende regnemetoder for 20 år siden blev brugt til at forudsige udviklingen i kriminaliteten frem til 80'erne – og de holdt stik" (Lardell, 1987, s. 7).

Også kultursociologerne Blum og Porsager foretog og præsenterede en række fremskrivninger af kriminalitetens udvikling fra 1986 til år 2000, blandt andet en fremskrivning baseret på den forudsætning, at den gennemsnitlige stigningstakst fra 1960 til 1986 ville fortsætte (Blum & Porsager, 1987). I så fald skulle tyverianmeldelserne stige fra omkring 400.000 i 1986 til over 800.000 i 2000, hærværksanmeldelser fra knapt 40.000 om året til 170.000 om året og den anmeldte personvold fra omkring 6.000 til knapt 11.000. Samlet betød denne fremskrivning, ligesom Rigspolitichefens, en fordobling af de anmeldte straffelovsovertrædelser.

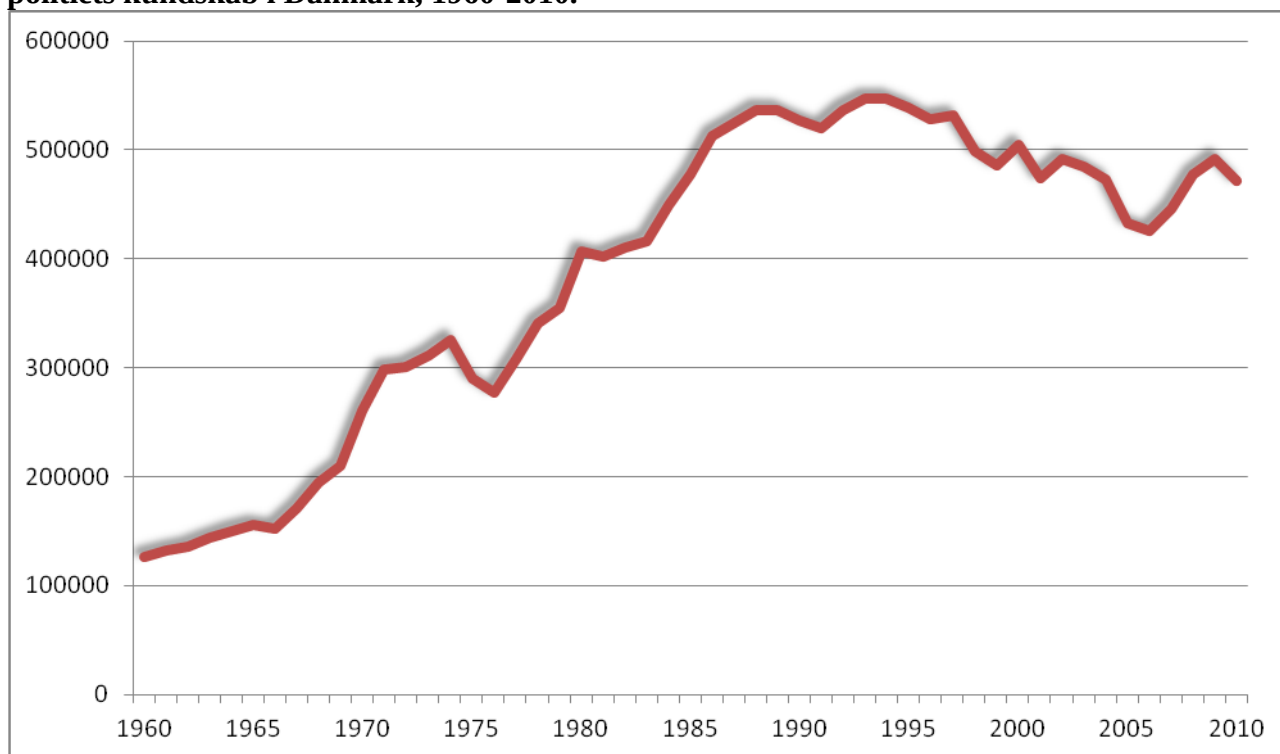
Fra kriminologisk hold blev der udarbejdet en konsekvensanalyse. Denne byggede ikke på vækstprocenterne i de forudgående år, men analyserede de mulige konsekvenser af ændringer i befolkningens størrelse, befolkningens alderssammensætning og samfundets urbaniseringsgrad – forhold som hidtil havde vist sig at have stærk sammenhæng med kriminalitetsniveauet (Balvig 1985a; 1987). Denne konsekvensanalyse førte til et meget anderledes resultat end de to vækstbaserede fremskrivninger, idet dens bud på udviklingen var, at der i år 2000 ikke ville være flere anmeldte straffelovsovertrædelser end i 1986, snarere noget færre (omkring 490.000).

8.2 Kriminalitetsudviklingen frem til 2010

Det faktiske antal anmeldte straffelovsovertrædelser i 2000 blev 504.250, et lille fald på 2 pct. i forhold til 1986. Perioden fra 1986 viste sig således at blive en periode med en meget anderledes kriminalitetsprofil end perioden fra midt i 1960'erne til midt i 1980'erne. Den stadige vækst blev afløst af først stagnation og senere et fald i de anmeldte straffelovsovertrædelser. Som det ses af figur 8.2, stagnerede antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser i perioden fra midt i 1980'erne til midt i 1990'erne på et niveau med mellem 500.000 og 550.000 årlige anmeldelser, hvorefter der fra midt i 1990'erne og frem til 2006 har været en faldende tendens, mens der fra 2007 til 2009 på ny har været en stigning – på 16 pct. I 2010 er der sket et fald på 4 pct. i forhold til 2009. Med undtagelse af år

2000 har antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser i alle årene i det nye årtusinde været under en halv million.

Figur 8.2. Straffelovsovertrædelser der ved anmeldelse eller på anden måde er kommet til politiets kundskab i Danmark, 1960-2010.

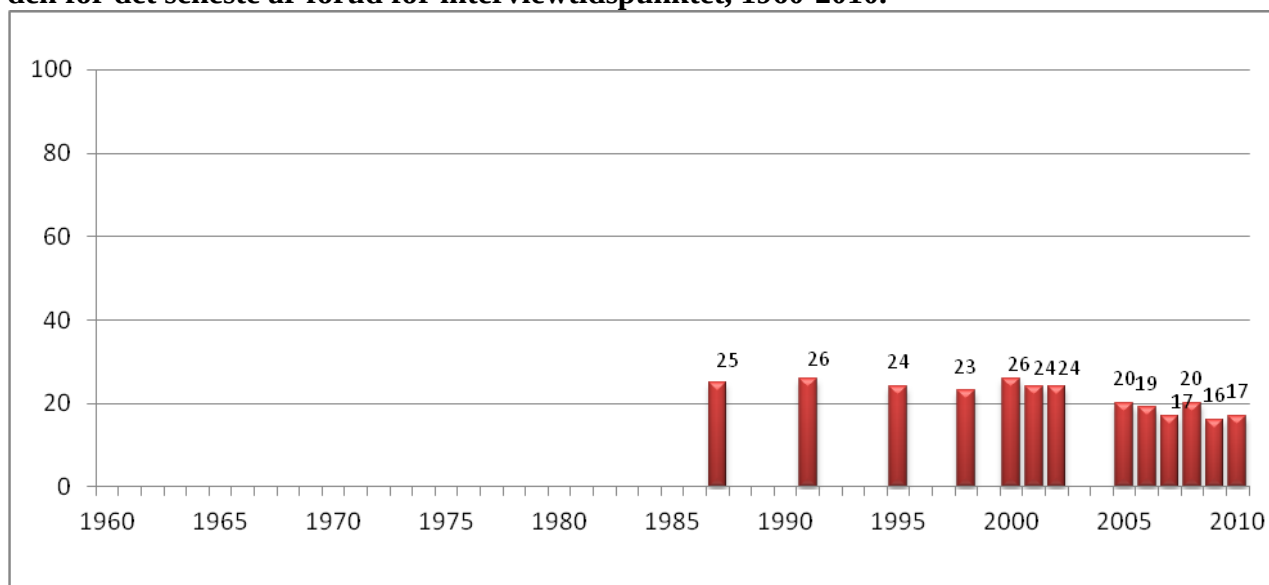
1986/87 er ikke blot blev et mærkeår med hensyn til udviklingen i den registrerede kriminalitet, men også med hensyn til forsøg på at kortlægge den *faktiske* kriminalitet. I 1987 blev der således for første gang gennemført en undersøgelse af, hvorvidt danskerne inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet havde været udsat for tyveri, hærværk og/eller vold. Som det er fremgået af det tidligere, er der før 1987 foretaget andre offerundersøgelser – den første i 1971 – men 1987 var første gang, man i samme undersøgelse spurgte om udsathedens for tre af de mest typiske og talrige traditionelle straffelovsovertrædelser – tyveri, hærværk og vold.

Undersøgelsen i 1987 viste, at en fjerdedel af befolkningen – 25 pct. – i løbet af et år blev udsat for tyveri, hærværk og/eller vold. Siden da er denne undersøgelse gentaget flere gange, jf. figur 8.3.

Fra 1987 til 2001 holdt det årlige antal personer udsat for kriminalitet sig på omkring disse 25 pct., mens tendensen siden 2001 har været et fald. Niveaueet i 2010 ligger således markant under tidligere

tiders relativt høje niveau. I forhold til 2009 er der dog tale om en lille stigning i risikoen for kriminalitet i 2010.¹²

Figur 8.3. Procent af befolkningen der har været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk inden for det seneste år forud for interviewtidspunktet, 1960-2010.

At der forud for 1986/87 – således som udviklingen i de politiregistrerede straffelovsovertrædelser tyder på – kan være sket en stigning i danskernes samlede udsathed for kriminalitet, sandsynliggøres af en serie offerundersøgelser foretaget af AIM. Her er befolkningen blevet spurgt, om de ”... inden for det sidste halve års tid har været udsat for nogen form for kriminalitet”. Den første undersøgelse blev foretaget i 1976, hvor 9 pct. tilkendegav, at de havde været udsat for kriminalitet. I de tre følgende undersøgelser, alle fra 1980'erne, var procenterne henholdsvis 14 (1980), 15 (1982) og 14 (1984) (Andersen, 1985a).

8.3 Kriminaliteten 2010

Som nævnt har 17 pct. af de udspurgte 16-74-årige i befolkningen i 2010 oplyst, at de i løbet af de seneste 12 måneder forud for undersøgelsen har været udsat for tyveri, vold og/eller hærværk. I absolutte tal drejer det sig om 698.000 mennesker (mellem 665.000 og 733.000 når sikkerhedsintervaller indberegnes).

Af de 698.000 personer, der har været ofre for kriminalitet, har 32 pct. været det mere end én gang i løbet af det seneste år forud for undersøgelsen. Denne reviktimisering er ganske skævt fordelt, idet

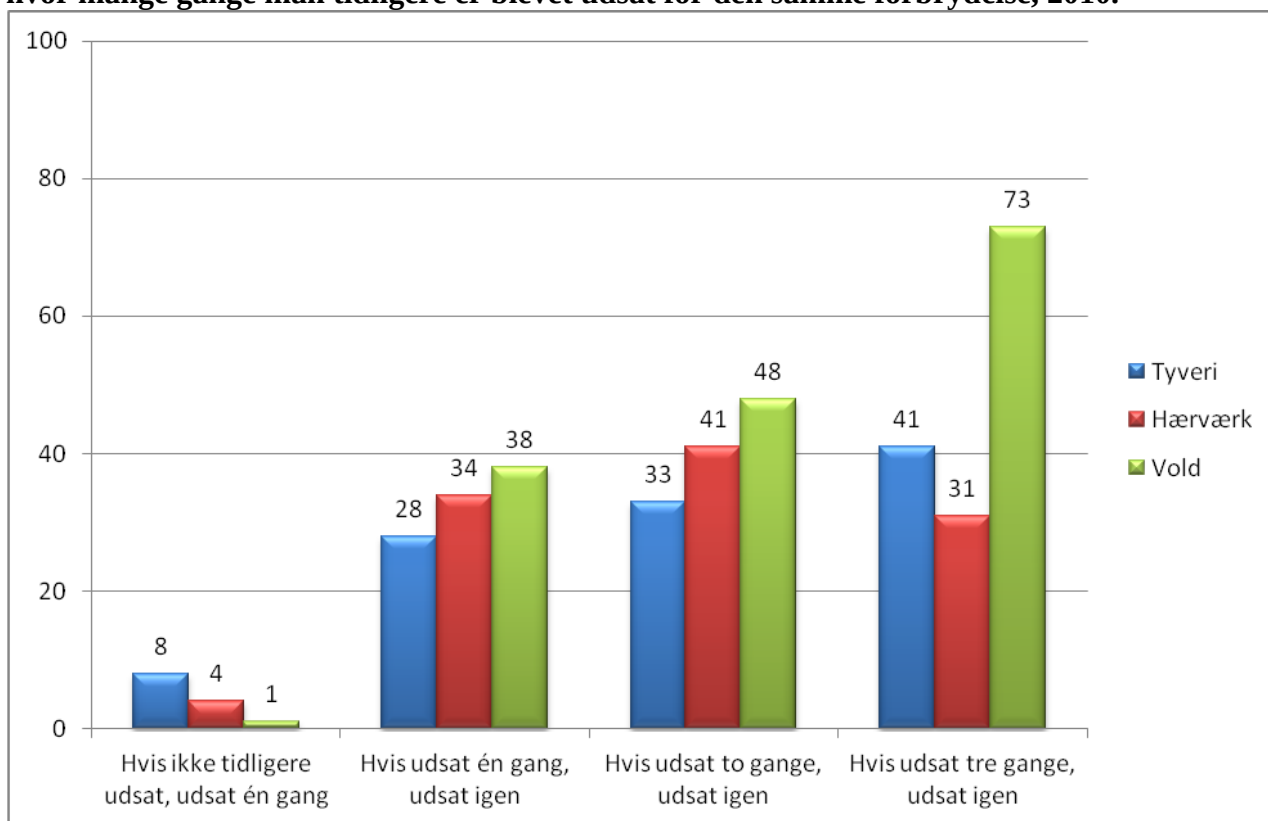
¹² Selv om stigningen kun er på 1,5 pct. (fra 15,6 til 17,1 pct.), er den signifikant grundet den større stikprøve fra 2010, hvor der blev spurgt til tyveri og hærværk i otte måneder og ikke som i 2009 kun i fire måneder. Hermed bliver estimeret mere præcist og usikkerheden mindre, hvorfor vi også med 95 pct.'s sikkerhed kan sige, at kriminaliteten er steget fra 2009 til 2010.

langt flere, end man skulle forvente, hvis tilfældighederne alene rådede, har været udsat for kriminalitet flere gange i løbet af et år.

Hvis tilfældighederne alene rådede, skulle man f.eks. forvente, at det ville være ca. hver halvtred-sindstyvende af de ofre, der havde været udsat én gang for vold, der ville være udsat flere gange, mens det som nævnt er lidt over hver fjerde. Denne forøgede risiko for reviktimisering gør sig gældende såvel med hensyn til risikoen for at blive udsat for en anden type forbrydelse som for at blive udsat for samme type forbrydelse flere gange.

Selv om der er en overrisiko for at blive udsat for andre typer af forbrydelser, når man er blevet udsat for én, er det dog langt de fleste, der i løbet af et år alene udsættes for *enten* tyveri *eller* hærværk *eller* vold én gang, nemlig 68 pct. af ofrene. Den mest udbredte ”kombination” er tyveri og hærværk. Man kan forestille sig, at det her ofte drejer sig om to sider af samme kriminelle handling eller det samme forløb, eksempelvis et indbrud.

Figur 8.4. Procentvis risiko for i løbet af et år at blive udsat for en forbrydelse afhængig af, hvor mange gange man tidligere er blevet udsat for den samme forbrydelse, 2010.

Det fremgår af figur 8.4, at reviktimiseringsrisikoen er stor for alle tre former for kriminalitet, men størst for vold. Risikoen for at blive udsat for vold i løbet af et år er 1 pct., men hvis man har været udsat én gang, er der 38 procents risiko for, at man udsættes for vold igen inden for samme år. Har man været udsat to gange, er risikoen for, at man udsættes igen, 48 pct., og har man været udsat tre

gange, er risikoen for på ny at blive udsat 73 pct. Det er tidligere påvist, at det især er for partner-vold og vold i forbindelse med arbejdets udførelse, at reviktimiseringsrisikoen er stor (Balvig, 1998).

Risikoen for at blive udsat for kriminalitet er størst for de yngre aldersgrupper, mens de ældre i ringere grad udsættes for kriminalitet. Blandt de 16-24-årige drejer det sig om en fjerdedel, der er blevet udsat for kriminalitet i løbet af året, mens det er en femtedel af de 25-39-årige og knap en ottendedel af 40-74-årige, jf. tabel 8.1.

Tabel 8.1. Andel mænd, kvinder og alle i forskellige aldersgrupper der det seneste år har været udsat for kriminalitet, 2010.

	Mænd	Kvinder	Alle
16-24 år	27 %	22 %	25 %
25-39 år	22 %	17 %	20 %
40-74 år	15 %	13 %	14 %
I alt	19 %	16 %	17 %

Der er signifikant forskel på mænds eller kvinders risiko for at blive udsat for en eller flere af de tre kriminalitetsformer i løbet af et år, idet flere mænd er udsat for kriminalitet i alle aldersgrupperne, jf. tabel 8.1. Mændenes risiko for reviktimisering er ligeledes større end kvindernes, idet signifikant flere mænd end kvinder har været udsat for tyveri, hærværk og/eller vold mere end én gang.

Det er 58 pct. af ofrene, som har anmeldt mindst ét af de forhold, de har været udsat for, til politiet, eller som politiet – ifølge offeret – har fået nys om på anden vis end via offerets anmeldelse. I alt drejer det sig om anmeldelser til politiet fra omkring 360.000 borgere.

Anmeldelsestilbøjeligheden stiger med alderen, jf. tabel 8.2. Hvor 42 pct. af de 16-24-årige har anmeldt, er det 57 pct. af de 25-39-årige og 64 pct. af de 40-74-årige. Sammenhængen mellem alder og anmeldelsestilbøjelighed er statistisk signifikant.

Tabel 8.2. Andel ofre fordelt efter aldersgrupper og anmeldelse til politiet, 2010.

	Anmeldt	Ikke anmeldt	I alt
16-24 år	42 %	58 %	100 %
25-39 år	56 %	44 %	100 %
40-74 år	64 %	36 %	100 %
Alle	57 %	43 %	100 %

Slutresultatet af en række regressionsanalyser vedrørende *udsathed for kriminalitet* fremgår af tabel 8.3, mens bilagstabel 12.6.1 til 12.6.8 viser baggrundsoplysningerne.

Tabel 8.3. Regressionsanalyse vedrørende udsathed for kriminalitet (N=10.017)

Variabel	Signifi- kans- niveau	Exp(B)	95 pct. konfidensinter- val for Exp(B).	
			Nedre	Øvre
Køn	,015	1,145	1,027	1,277
Alder	,000	,985	,981	,990
Pensionist	,035	,794	,642	,984
Hovedstaden	,000	1,409	1,256	1,580
Gift	,003	,826	,729	,936
Går ud for at more sig og feste ugentligt	,001	1,196	1,074	1,331
Ejer flere biler, sommerhus og/eller båd/skib	,007	1,176	1,046	1,321
Ejer butik	,000	1,577	1,347	1,845

Af tabellen fremgår det, at *køn*, *alder*, *beskæftigelse*, *bopælsregion*, *civilstand*, *hvor tit man går ud for at more sig og feste*, *ejerskab over flere biler*, *et sommerhus*, *båd/skib* samt *ejerskab af butik* er af betydning for risikoen for at blive udsat for kriminalitet:

- Mænd er mere udsatte for kriminalitet end kvinder
- Unge er mere udsatte end ældre
- Pensionister er mindre udsatte end folk på arbejdsmarkedet og andre uden for arbejdsmarkedet
- Personer i Hovedstadsregionen er mere udsatte end personer i de øvrige regioner
- Er man gift, er der lavere risiko for, at man udsættes for kriminalitet
- De, der går ud mindst én gang ugentligt, er mere udsatte end de, der går ud sjældnere
- De, der ejer flere biler, et sommerhus og/eller båd, er mere udsatte for kriminalitet end dem, der ikke gør det
- De, der har en butik, er mere udsatte for kriminalitet end andre

Det ses af tabellen, at tre faktorer er særligt stærkt forbundne med risikoen for at blive udsat for kriminalitet. Det drejer sig om alder, residens i hovedstadsområdet samt ejerskab af butik. Alle tre har signifikansniveauer under 1 pct., hvorfor vi med mere end 99 pct.'s sikkerhed kan sige, at der her ikke er tale om tilfældige sammenhænge.

I forhold til de tidligere regressionsanalyser fremgår det, at det især er de variable, der har betydning for tyveri, der genfindes her ved den samlede analyse af udsathed for kriminalitet. Det giver god mening, da det er den form for kriminalitet, flest er udsat for.

Derimod indgår beskæftigelsesvariablen ikke, ligesom indkomstvariablen heller ikke gør det. Når udsathed for kriminalitet skal forklares overordnet viser det sig således uden betydning, hvilket erhverv man har eller ikke har, samt hvor stor en indkomst man har. Indirekte er risikoen for kriminalitet dog relateret til indkomst – eller i hvert fald besiddelser – idet ejerskab af forskellige forbrugsgoder, ejendomme og butik er forbundet med en øget risiko for kriminalitet. Dette hænger naturligvis sammen med, at man ved at eje flere goder simpelthen har flere ting, man kan begå hærværk eller tyveri imod.

Hertil kommer, at de, som går ud mindst en gang om ugen for at more sig og feste, er mere udsatte end de, der ikke gør det. Ens livsstil er således også relateret til kriminalitetsrisikoen.

Beboere i Hovedstadsregionen har en højere risiko for at blive udsat for kriminalitet. Selv om der over tid geografisk er sket en udjævning, er kriminalitet stadig noget mere udbredt i storbyerne.

9. BEFOLKNINGENS ANGST OG BEKYMRING FOR KRIMINALITET

Ved gennemgangen af de enkelte kriminalitetsarter er det omtalt, i hvilket omfang kriminaliteten har medført fysiske eller økonomiske skader samt – i forhold til røveri og tvangssamleje – hvorvidt hændelsen har haft betydning for offerets liv. Det har imidlertid også af interesse at vide, hvor stor en del af befolkningen der er utrygge, uanset om de har været udsat for kriminalitet eller ej, og hvordan udviklingen i denne utryghed er.

9.1 Demografi og angst for kriminalitet 2010

Spørgsmålet om utryghed er belyst i undersøgelsen ved, at de interviewede oplyser, om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet er noget, der optager dem meget. De, der svarer, at de næsten hele tiden eller ofte tænker på denne risiko, er dem, der almindeligvis anses at være angste for kriminalitet. I 2010 drejede det sig om 11 pct.

Tabel 9.1. Svarpersoner fordelt efter køn og bekymring for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2010.

	Mand	Kvinde	I alt
Næsten hele tiden	2 %	3 %	2 %
Ofte	7 %	12 %	9 %
Af og til	14 %	21 %	17 %
Sjældent	32 %	36 %	34 %
Aldrig	46 %	29 %	37 %
Alle	100 %	100 %	100 %

Af tabel 9.1. fremgår det, at der er tydelig og signifikant forskel mellem andel mænd og kvinder, som er angste for kriminalitet, idet det drejer sig om 15 pct. af kvinderne over for 9 pct. af mændene. Mens 29 pct. af kvinderne aldrig bekymrer sig om at blive udsat for kriminalitet, er det 46 pct. af mændene.

Af tabel 9.2 fremgår det, at forskellen mellem aldersgrupperne ikke er særligt stor med hensyn til angst for kriminalitet. Dog er der en tendens til, at de mindst bange er gruppen af 25-39-årige. Forskellen på denne gruppe og de ældste i undersøgelsen er statistisk signifikant.

Tabel 9.2. Svarpersoner fordelt efter alder og bekymring for deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 2010.

	16-24 år	25-39 år	40-74 år
Næsten hele tiden	2 %	2 %	3 %
Ofte	10 %	8 %	10 %
Af og til	16 %	15 %	18 %
Sjældent	36 %	39 %	32 %
Aldrig	36 %	36 %	38 %
Alle	100 %	100 %	100 %

9.2 Udsathed for kriminalitet og angst for kriminalitet

De, der har været udsat for kriminalitet inden for det seneste år, tænker generelt mere på risikoen for på ny at blive udsat for kriminalitet, end andre gør, jf. tabel 9.3. Mens 10 pct. af dem, der ikke har været udsat for kriminalitet, næsten hele tiden eller ofte tænker på risikoen for at blive udsat herfor, drejer det sig om 19 pct. af dem, der har været udsat for kriminalitet, hvilket er en signifikant større andel. Det skal dog understreges, at vi på det foreliggende grundlag ikke kan vide, i hvilken udstrækning sammenhængen eventuelt (også) går den anden vej: At det især er de mennesker, der med mere eller mindre god grund er ængstelige for at blive udsat for kriminalitet, som faktisk udsættes.

Tabel 9.3. Svarpersoner fordelt efter udsathed for kriminalitet og angst for kriminalitet, 2010.

	Ikke udsat	Udsat	I alt
Næsten hele tiden	2 %	4 %	2 %
Ofte	8 %	15 %	9 %
Af og til	17 %	21 %	18 %
Sjældent	35 %	32 %	34 %
Aldrig	39 %	28 %	36 %
Alle	100 %	100 %	100 %

Det er undersøgt, om forskellen mellem de udsattes og de ikke udsattes grad af ængstelighed varierer i forhold til arten af den kriminalitet, de har været udsat for. Det viser sig ikke at være tilfældet. Det er således både dem, der har været udsat for tyveri, og dem, der har været udsat for hærværk, vold, trusler om vold, røveri eller tvangssamleje, der hyppigere end dem, der ikke har været udsat for disse forbrydelser, er angst for kriminalitet.¹³

¹³ Forskellen er statistisk signifikant i alle tilfælde på nær ved tvangssamlejer. Det kan skyldes, at antallet af ofre er lille.

9.3 Forhold der påvirker risikoen for at være angst for kriminalitet

Resultaterne af en regressionsanalyse af, hvad der har sammenhæng med angsten for at blive udsat for kriminalitet, er gengivet i tabel 9.4, mens bilagstabel 12.7.1 til 12.7.8 viser baggrundsoplysningerne.

Tabel 9.4. Slutmodel fra regressionsanalyse vedrørende angst for kriminalitet (N=16.462)

Variabel	Signifikansniveau	OR	95 pct. konfidensinterval for OR	
			Nedre	Øvre
Køn	0,000	0,563	0,524	0,604
Alder	0,000	1,010	1,008	1,012
Indkomst	0,000	0,891	0,856	0,927
I arbejde	0,029	0,902	0,823	0,99
Hovedstaden	0,001	1,169	1,069	1,279
Sjælland	0,000	1,416	1,274	1,574
Syddanmark	0,001	1,176	1,07	1,291
Går ud om aftenen mindst en gang om ugen	0,003	0,904	0,845	0,966
Har man været udsat for kriminalitet	0,000	1,775	1,597	1,973

Af tabellen fremgår det, at *køn*, *alder*, *indkomst*, *beskæftigelse*, *bopælsregion*, samt *hvor tit man går ud om aftenen*, og *om man har været udsat for kriminalitet*, er relateret til angsten for at blive udsat for kriminalitet:

- Kvinder er mere angste for at blive udsat for kriminalitet end mænd
- Jo ældre man er, desto mere angst er man for at blive udsat for kriminalitet
- Jo større indkomst man har, desto mindre angst er man for at blive udsat for kriminalitet
- De, der er i arbejde, er mindre angste for at blive udsat for kriminalitet end dem, der er arbejdsløse eller står uden for arbejdsmarkedet
- De, der bor i Hovedstadsregionen, region Sjælland eller region Syddanmark, er mere angste for at blive udsat for kriminalitet end beboerne i de øvrige regioner.
- De, der går ud mindst én aften om ugen, er mindre angste for at blive udsat for kriminalitet end dem, der går sjældnere ud.

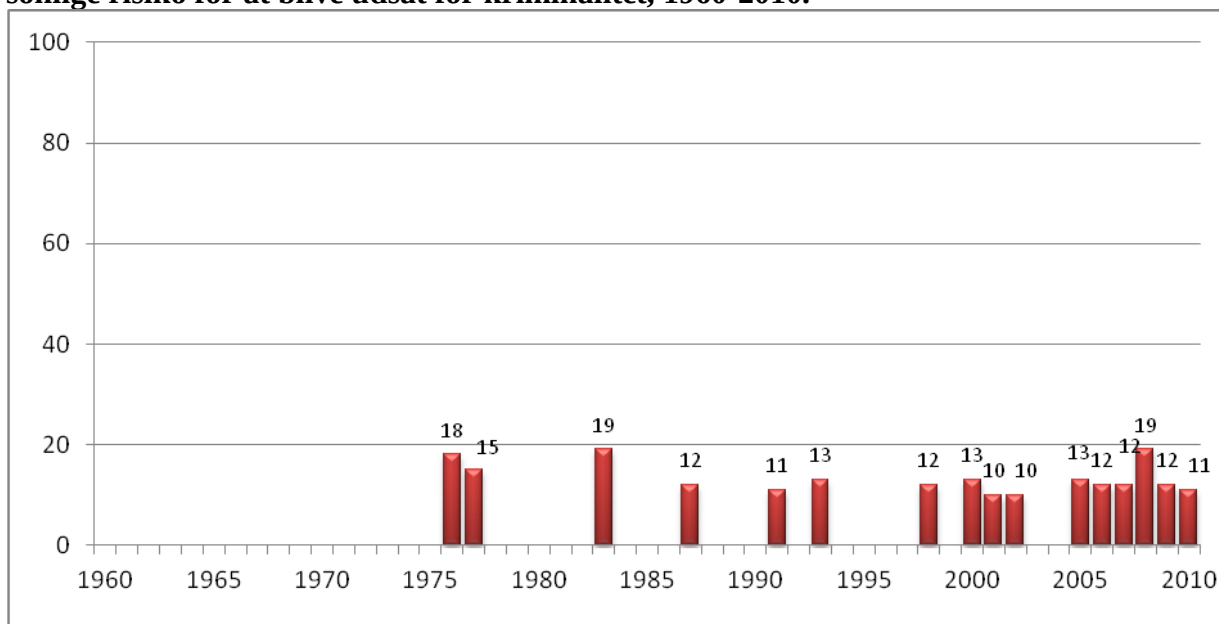
- De, der har været udsat for kriminalitet inden for det seneste år, er mere angste for igen at blive udsat end dem, der ikke har været udsat for kriminalitet.

Sammenhængene mellem køn, alder, indkomst, bopælsregion og tidligere udsathed for kriminalitet er alle meget signifikante, når angsten for at blive udsat for kriminalitet skal optegnes. De har alle et signifikansniveau på under 1 pct., og vi kan derfor med mere end 99 pct.'s sikkerhed konkludere, at sammenhængen ikke er udtryk for stikprøvestøj og er tilfældig.

9.4 Udviklingen i angst for kriminalitet

Figur 9.1. viser udviklingen i befolkningens angst for kriminalitet. De tre første målinger, der er foretaget i Danmark – det var i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne – viste, at 15-19 pct. var ængstelige. I perioden fra 1987 til 2007 har andelen ængstelige danskere ligget på et signifikant lavere niveau, idet det er mellem 10 og 13 pct. af den voksne befolkning, der i denne periode har været angste for at blive udsat for kriminalitet. Fra 2007 til 2008 voksede denne andel imidlertid betydeligt – fra 12 til 19 pct. – en ændring der er statistisk signifikant. Angstniveauet i 2008 svarer dermed til det, der var i slutningen af 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne. I 2009 faldt angstniveauet dog igen til det niveau, der var årene før 2008, og landede på 12 pct., hvorfor det umiddelbart må antages, at den høje andel i 2008 var specifik for dette år og ikke udtrykker en generel udviklingstendens. Denne antagelse bestyrkes af, at den estimerede andel ængstelige for 2010 er 11 pct.

Figur 9.1. Procent af befolkningen der næsten hele tiden eller ofte bekymrer sig om deres personlige risiko for at blive udsat for kriminalitet, 1960-2010.

Tabel 9.5 viser udviklingen de seneste seks år. Det fremgår, at den ændring, der forekom i 2008 i forhold til de tidligere år, både beror på, at andelen, der næsten hele tiden bekymrer sig for at blive udsat for kriminalitet, og den, der gør det ofte, er vokset. Det fremgår endvidere, at andelen, der

aldrig tænker på risikoen for at blive udsat for kriminalitet, var meget højere i 2009 og 2010 end i de tidligere undersøgelsesår.

Tabel 9.5. Respondenter fordelt efter år og bekymring for personligt at blive udsat for kriminalitet.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Næsten hele tiden	2 %	1 %	2 %	3 %	3 %	2 %
Ofte	11 %	11 %	10 %	16 %	10 %	9 %
Af og til	26 %	21 %	20 %	24 %	18 %	17 %
Sjældent	40 %	40 %	39 %	35 %	34 %	34 %
Aldrig	22 %	27 %	29 %	22 %	36 %	37 %
Alle	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Hvad væksten i andelen, der er angste for kriminalitet i 2008, beror på, giver undersøgelsen ikke mange muligheder for at svare på. Spørgsmålet om angst for at blive udsat for kriminalitet indgår i 2008 i undersøgelserne i marts og september måned, og målingerne for begge måneder i 2008 viser samme mønster som det, der er vist i tabel 9.5. Væksten i andelen, der er angste for kriminalitet, kan således eksempelvis ikke (alene) forklares med de uroligheder, der siden august fandt sted i københavnsområdet. Da spørgsmålet om tryghed og utryghed er en meget vigtig del af offerundersøgelsen, er det på baggrund af de tidsmæssige begrænsede udsving i 2008 besluttet at gennemføre målingen af tryghed i alle måneder, hvilket er sket fra og med januar 2009.

9.5 Den samfundsmæssige bekymring for kriminalitet

Siden 1985 er danskernes bekymringer, herunder deres bekymring for vold og kriminalitet, blevet målt fire gange årligt.¹⁴ Frem til midten af år 2000 omfattede hver måling 600 personer, men siden da er 1100 personer blevet spurgt hver gang, hvilket vil sige 4.400 personer på årsbasis.

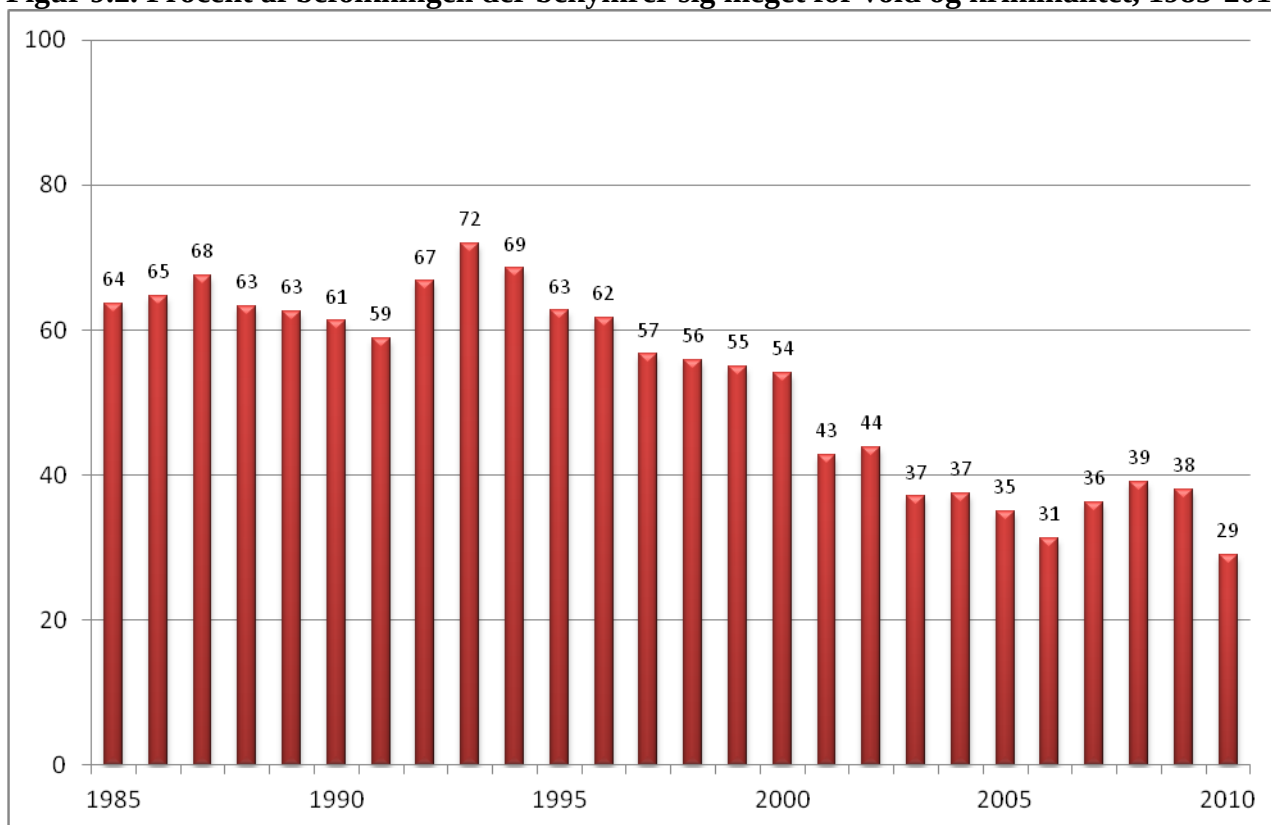
Målingerne angår det, der kan kaldes den *samfundsmæssige* bekymring for kriminalitet, idet der ikke spørges til personens bekymring for selv at blive udsat for kriminalitet, men om vedkommende generelt bekymrer sig for vold og kriminalitet.

Den generelle eller samfundsmæssige bekymring er mere udbredt end den personlige. I de mange målinger, der er gennemført, og hvor der hver gang spørges om bekymring for mange forskellige samfundsforhold, har vold og kriminalitet næsten altid været det, der har bekymret mest.

¹⁴ I begyndelsen blev målingerne foretaget af Institut for Konjunktur-Analyse, men arbejdet er i de seneste år overtaget af andre analyseinstitutter, først Catinét, senere Voxmeter.

Figur 9.2 viser, at andelen, der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet, har svinget omkring 60-70 pct. i de fleste målinger frem til midten af 1990'erne, hvorefter der sker et fald. Således er andelen, der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet, klart mindre i 1995-96, end den var i 1993-94, men den er endnu mindre i 1997-2000, end den var i 1995-96. Derefter er der igen et fald, idet niveauet er endnu lavere i 2001-2002, og det mindsker yderligere i årene derefter. I 2010 blev den mindste andel meget bekymrede registrerede, idet kun 29 pct. af de adspurgte sagde, at de bekymrede sig meget for vold og kriminalitet.

Figur 9.2. Procent af befolkningen der bekymrer sig meget for vold og kriminalitet, 1985-2010

Kilde: Institut for Konjunktur-Analyse/Catinét/Voxmeter, bearbejdning foretaget af Justitsministeriets Forskningskontor.

10. LITTERATUR

Andersen, Ole Ejnar: Ofre for vold og overfald, 2. halvår 1980, 1982 og 1984. AIM Media- og Sociale Undersøgelser, 26. juni 1985 (stencil).

Andersen, Ole Ejnar: "Kriminalitetsrisikoen var i 1984 25 % - og mindst blandt de ældre", AIM-NYT, 12. juli 1985a.

Andersen, Ole Ejnar: Ofre for vold og overfald i Danmark 1971-1984, Forskningsrapport nr. 27, Justitsministeriet: Kriminalpolitisk Forskningsgruppe, december 1985b.

Andersen, Ole Ejnar: Ofre for vold og overfald 2. halvår 1986. AIM Media- og Sociale Undersøgelser, November 1987 (stencil).

Balvig, Flemming: Angst for kriminalitet. Lov-og-orden tendenser i en dansk provinsby. København: Gyldendal, 1978.

Balvig, Flemming: Studier over tyveriforbrydelsen I-V, Forskningsrapport nr. 12 (1980), 13 (1980), 14 (1980), 20 (1982) og 22 (1983), Justitsministeriet: Kriminalpolitisk Forskningsgruppe, 1980-83.

Balvig, Flemming: "Befolkningssammensætningen og den fremtidige kriminalitetsudvikling", i Rapport fra 27. nordiske forskerseminar i Ljusterö, Sverige, Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi, 1985a, s. 41-88.

Balvig, Flemming m.fl.: Gadevold. København: Det Kriminalpræventive Råd, 1985b.

Balvig, Flemming: Den tyvagtige dansker. Brudstykker af kriminalitetens udvikling gennem tre århundreder, fra 1725 til 2025. København: Borgens Forlag, 1987.

Balvig, Flemming og Cecilie Høigård: Kriminalitets og straf i tal og tekst. København: Borgens Forlag, 1988.

Balvig, Flemming: Ungdom oplever mere vold! En oversigt over danske voldsofferundersøgelser 1970-94. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1995.

Balvig, Flemming: Voldens omfang og karakter. Oversigt over resultater fra voldsofferundersøgelsen 1995. København: Information fra Rigspolitichefen, Rigspolitichefens trykkeri, 1996.

Balvig, Flemming: En rundrejse i voldens nutidshistorie. København: Det Kriminalpræventive Råd, 1997.

Balvig, Flemming: Vold på gaden, i hjemmet og på arbejdet. Oversigt over resultater fra voldsofferundersøgelsen 1995/96. København: Information fra Rigspolitichefen, Rigspolitichefens trykkeri, 1998.

Balvig, Flemming: Det voldsomme samfund. Om vold som problem og fængslet som løsning. Bind II: USA og Danmark. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2000a.

Balvig, Flemming: Det voldsomme samfund. Om vold som problem og fængslet som løsning. Bind I: Fortid og nutid. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2000b.

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Danskernes udsathed for kriminalitet, 1987 til 2005. København: Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitichefen, 2006a. Ikke længere tilgængelig.

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Volden i Danmark 1995 og 2005. København: Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitichefen, 2006b. Ikke længere tilgængelig.

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Vold og overgreb mod kvinder. Dansk rapport vedrørende deltagelse i International Violence Against Women Survey (IVAWS). København: Københavns Universitet/Justitsministeriets Forskningsenhed, 2006c. www.jm.dk

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Danskernes udsathed for kriminalitet 2005/2006. København: Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitichefen, marts 2007. Ikke længere tilgængelig.

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2007. København: Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitichefen, oktober 2008. Ikke længere tilgængelig.

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Man anmelder da vold. Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitiet, marts 2009. www.jm.dk/www.dkr.dk

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2008. København: Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspoliti-chefen, april 2009.

Balvig, Flemming og Britta Kyvsgaard: Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2009 med delvis opdatering for 2010. København: Københavns Universitet/Justitsministeriet/Det Kriminalpræventive Råd/Rigspolitichefen, november 2010.

Balvig, Flemming, Bjarne Laursen, Karin Sten Madsen, Maj-Britt Elise Martinussen og Katrine Sidenius: Voldtægt der anmeldes ... Del III: Udviklingen – især med henblik på fuldbyrdede overfaldsvoldtægter. Det Kriminalpræventive Råd, maj 2009.

Bekæmpelse af vold. En handlingsplan fra regeringen, Oktober 1993. Se også Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og offererstatningsloven (Bekæmpelse af vold), fremsat af justitsministeren i folketinget 18. november 1993.

Blum, Jacques og Michael Porsager: Det andet Danmark. Social Årbog 87/88. København: Politikens Forlag, 1987.

Brink, Ole: Vold i Århus, Aarhus Universitet: Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, 1999.

Brink, Ole og Villy Sørensen: ”Er voldens mørketal faldende?”, Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, nr. 4, december 2001, s. 230-239.

Brå: Nationella Trygghetsundersökningen 2008. Rapport 2009:2.

Christensen, Else og Inger Koch-Nielsen: Vold ude og hjemme. En undersøgelse af fysisk vold mod kvinder og mænd. København: Socialforskningsinstituttet, Rapport 92:4, 1992.

Christiansen, Jørgen Møller: Vold på arbejdet – med særlig vægt på FTF-medlemmers arbejdspladser. København: Center for Alternativ Samfundsanalyse, 2005.

Christiansen, Jørgen Møller: Vold, intimidering samt traumatiske oplevelser i arbejdet. København: Center for Alternativ Samfundsanalyse, 2006.

Døllner, Leise: Gadevold - overfald eller sammenfald? København: Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet, 1991.

European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics – 2006. WODC 2006.

Kjøller, Mette og Niels Kr. Rasmussen: Sundhed og sygelighed i Danmark 2000 & udviklingen siden 1987. København: Statens Institut for Folkesundhed, 2002.

Kruize, Peter, David W.M. Sorensen og David Dreyer Lassen: Vold mod offentligt ansatte. Odense: Syddansk Universitetsforlag og Rockwoolfonden, 2008.

Kyvsgaard, Britta: Voldskriminelle og voldskriminalitet. København: Kriminalistisk Institut, Københavns Universitet, 1995.

Kyvsgaard, Britta: Gaderøveri og røveri i ofrets hjem m.v. København: Justitsministeriet 2008, www.jm.dk.

Lardell, Allan: "Kriminalitet fordobles. Dyster spådom fra rigspolitichef", Politiken, 12. juli 1987, 1. sektion s. 7.

Larsen, Poul Henning: "Recidivstatistik 1979-1989", Kriminalstatistik 1993, Danmarks Statistik, 1995.

Olsen, Ole m. fl.: Ændringer i det psykiske arbejdsmiljø fra 2000 til 2005. Notat til Arbejdsmiljørådets overvågningsrapport. København: Arbejdsmiljøinstituttet, 2007.

Thulstrup, Jørn m.fl.: Danskerne 2006 ... derfor holder opsvinget. København: Institut for Konjunktur-Analyse, november 2005.

Westfelt, Lars: Brott och Straff i Sverige och Europa. Kriminologiska Institutionen, Stockholms universitet, 2001.

Wolf, Preben: Vold i Danmark og Finland 1970/71. En sammenligning af voldsofre. Projekt Noxa. Forskningsrapport nr. 1 til Nordisk Samarbejdsråd for Kriminologi (stencil), 1972.

11. SPØRGESKEMA

Har du i hovedparten af det forløbne år været i besiddelse af eller rådet over (flere kan "afkrydses"):

- 1 Ingen bil
- 2 En - og kun en - bil
- 3 To eller flere biler
- 4 Ingen cykel
- 5 En - og kun en – cykel
- 6 To eller flere cykler
- 7 Knallert/scooter
- 8 Motorcykel
- 9 Båd/skib
- 10 Sommerhus/fritidshus
- 11 Ubeboet rum ved bolig (garage, pulterrum, kælder o.lign.)
- 12 Butik/forretning/virksomhed
- 13 Intet af det nævnte

Hvor ofte går du ud, dvs. er ikke hjemme, om aftenen?

- 1 De fleste aftener i ugens løb
- 2 3-4 aftener om ugen
- 3 1-2 aftener om ugen
- 4 Ikke hver uge

Hvor ofte mødes du med andre mennesker, venner eller bekendte for at feste eller more dig? Her tænkes både på samvær, der foregår i byen, hjemme hos venner eller bekendte eller hos dig selv.

- 1 Typisk flere gange om ugen
- 2 Typisk én gang om ugen
- 3 1-3 gange om måneden
- 4 Nogle gange i løbet af et halvt år
- 5 Sjældnere
- 6 Stort set aldrig

Hvor ofte er dette med risikoen for at blive offer for kriminalitet, det vil sige at blive overfaldet, udsat for tyveri hærværk eller lignende noget, du tænker på?

- 1 Næsten hele tiden
- 2 Ofte
- 3 Af og til
- 4 Sjældent
- 5 Aldrig

Forekomsten af vold diskuteres meget for tiden. Har du indenfor de sidste 12 måneder været udsat for vold eller trusler, som var så alvorlige, at du blev bange?

- 1 Ja, både vold og trusler
- 2 Ja, vold
- 3 Ja, trusler
- 4 Nej

Hvor mange gange har du været udsat for vold i de sidste 12 måneder?

Answer must be in the range from 1 up to 96: ____

Sidste gang du var udsat for vold, førte det da til synlige mærker eller skader på kroppen?

1 Ja

2 Nej

Hvilke skader eller mærker medførte volden? (beskriv):

Krævede skaderne/mærkerne lægebehandling?

1 Ja

2 Nej

Hvor foregik volden?

1 Egen bolig

2 Voldsudøverens bolig

3 Anden privat bolig

4 På arbejdsplads/skole/udd.inst.

5 På værtshus, cafe, bodega m.m.

6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov

7 Offentligt transportmiddel

8 Andet offentligt tilgængeligt sted

9 Udlandet

10 Andet

Angiv hvor?: _____

Hvor mange personer deltog aktivt i volden imod dig?

1 1 person

2 2 personer

3 3 personer

4 4 personer

5 5 personer eller flere

Var det under udførelse af dit arbejde?

1 Ja

2 Nej

Hvad tror du er hovedgrunden til, at du blev udsat for det?

Svarkategorierne læses ikke op, med mindre det er en hjælp

1 Uenighed, skænderi der udviklede sig

2 Hævn, vrede over noget jeg havde gjort eller ikke ville gøre

3 Misundelse

4 Jalousi

5 Røveri (ville have noget jeg havde)

6 Seksuelt motiveret

7 Regulært 'overfald' der ikke havde noget med mig at gøre (men ikke røveri, tvungen sex)

8 Skulle vise sig

- 9 Den eller de følte nok, det var mig, der startede
- 10 Den eller de følte nok, jeg havde været provokerende
- 11 Personen var psykisk syg eller ude af kontrol (f.eks. pga. alkohol,piller el.lign.)
- 12 Andet

Hvilken anden grund?: _____

Hvornår skete det?

- 1 Januar
- 2 Februar
- 3 Marts
- 4 April
- 5 Maj
- 6 Juni
- 7 Juli
- 8 August
- 9 September
- 10 Oktober
- 11 November
- 12 December

Hvilken ugedag skete det på?

- 1 Mandag
- 2 Tirsdag
- 3 Onsdag
- 4 Torsdag
- 5 Fredag
- 6 Lørdag
- 7 Søndag
- 8 Hverdag
- 9 Weekend

Hvilket tidspunkt på døgnet skete det?

Answer must be in the range from 1 up to 24: ____

Var du påvirket af alkohol eller andet?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 ja, Påvirket af andet
- 5 Nej

Kan du give en nærmere beskrivelse af voldsudøveren/den mest aktive i volden - var det en mand eller en kvinde?

- 1 Mand
- 2 Kvinde

Hvor gammel var denne person?

- 1 Under 15 år
- 2 15-24 år

- 3 25-39 år
- 4 40-64 år
- 5 65 år og derover

Kendte du denne person?

- 1 Ja
- 2 Nej, overhovedet ikke

Hvem var det?

- 1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste
- 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør
- 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør
- 4 Barn/barnebarn/stedbarn
- 5 Forældre/bedsteforældre
- 6 Andet familiemedlem
- 7 (Tidligere) ven/kammerat
- 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer
- 9 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer
- 10 Person i afhængighedsforhold
- 11 Anden person

Var personen påvirket af alkohol eller andet?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 ja, Påvirket af andet
- 5 Nej

Blev der anvendt våben/redskaber ved overfaldet?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev våbnet eller redskabet brugt mod dig eller alene anvendt til at true med? (Spørgsmål fra juli 2009)

- 1 Brugt mod mig
- 2 Alene truet med det
- 3 Begge dele (både truet og brugt)

Blev der anvendt skydevåben?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt kniv?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)

- 1 Ja

2 Nej

Blev der anvendt andre våben? (flasker, sten m.m.)

1 Ja

2 Nej

Alt taget i betragtning. hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?

1 Meget alvorlig

2 Ret alvorlig

3 Ikke særlig alvorlig

Synes du hændelsen var..:

1 En kriminel handling

2 En forkert, men ikke kriminel handling

3 Bare noget der sker

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme?

Med racistisk menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund

1 Ja, helt sikkert

2 Ja, måske

3 Nej

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering?

Hermed menes, at man udsættes fordi man er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror, at man er det

1 Ja, helt sikkert

2 Ja, måske

3 Nej

Har du anmeldt volden til politiet?

1 Ja

2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde

3 Nej

Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet?: _____

Fik politiet fat i voldsudøveren?

1 Ja

2 Nej

Hvor mange gange har du været udsat for trusler i de sidste 12 måneder?

Answer must be in the range from 1 up to 96: ____

Sidste gang du var udsat for trusler, var det under udførelse af dit arbejde?

1 Ja

2 Nej

Blev der anvendt våben/redskaber da du blev udsat for trusler?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev våbnet eller redskabet brugt mod dig eller alene anvendt til at true med? (Spørgsmål fra juli 2009)

- 1 Brugt mod mig
- 2 Alene truet med det
- 3 Begge dele (både truet og brugt)

Blev der anvendt skydevåben?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt kniv?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt andre våben? (flasker, sten m.m.)

- 1 Ja
- 2 Nej

Alt taget i betragtning. hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?

- 1 Meget alvorlig
- 2 Ret alvorlig
- 3 Ikke særlig alvorlig

Synes du hændelsen var...:

- 1 En kriminel handling
- 2 En forkert, men ikke kriminel handling
- 3 Bare noget der sker

Har du anmeldt truslerne til politiet?

- 1 Ja
- 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde
- 3 Nej

Hvorfor har du ikke anmeldt truslerne til politiet?: _____

Fik politiet fat i den eller dem der fremsatte truslerne?

(INTERVIEWER: Mindst 1 af dem der fremsatte truslerne)

- 1 Ja
- 2 Nej

Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for røveri - dvs. at andre har truet eller tvunget dig til at aflevere penge eller ting?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvor mange gange er det sket inden for de sidste 12 måneder?

Answer must be in the range from 1 up to 96: ____

Hvornår skete det?

- 1 Januar
- 2 Februar
- 3 Marts
- 4 April
- 5 Maj
- 6 Juni
- 7 Juli
- 8 August
- 9 September
- 10 Oktober
- 11 November
- 12 December

Hvilken ugedag skete det på?

- 1 Mandag
- 2 Tirsdag
- 3 Onsdag
- 4 Torsdag
- 5 Fredag
- 6 Lørdag
- 7 Søndag
- 8 Hverdag
- 9 Weekend

Hvilket tidspunkt på døgnet skete det?

Answer must be in the range from 1 up to 24: ____

Hvor foregik røveriet? (Spørgsmål indtil juni 2009)

- 1 I eller i tilknytning til offentlige transportmidler (i tog, busser, på banegårde mv.)
- 2 Udendørs på øde steder (park, skov, stier, gangtunneler)
- 3 Udendørs på andre offentligt tilgængelige områder i nærheden af andre mennesker (gader, pladser mv.)
- 4 Indendørs på offentligt tilgængeligt sted (værtshus, butikker, skole mv.)
- 5 Privat bolig
- 6 Udlandet
- 7 Andet

Angiv hvor?: _____

Hvor foregik røveriet? (Spørgsmål fra juli 2009)

- 1 På din arbejdsplads (røveri rettet mod arbejdspladsen og ikke personen)
- 2 I eller i tilknytning til offentlige transportmidler (i tog, busser, på banegårde mv.)
- 3 Udendørs på øde steder (park, skov, stier, gangtunneler)
- 4 Udendørs på andre offentligt tilgængelige områder i nærheden af andre mennesker (gader, pladser mv.)
- 5 Indendørs på offentligt tilgængeligt sted (værtshus, butikker, skole mv.)
- 6 I din bolig
- 7 I anden privat bolig
- 8 Udlandet
- 9 Andet

Angiv hvor?: _____

Blev du faktisk frarøvet noget?

- 1 Ja
- 2 Nej, kun forsøg på røveri

Hvad blev der stjålet?

Flere svar muligt

You may choose 9 out of the possible answers

- 1 Penge/pung/tegnebog
- 2 Dankort/andet kredit kort
- 3 Taske
- 4 Mobiltelefon
- 5 Ipods eller andet elektronisk udstyr
- 6 Tøj/sko
- 7 Smykker/ure/briller
- 8 Cykel/knallert/andet transportmiddel
- 9 Andet

Hvilket andet blev der stjålet?: _____

Hvad er sådan cirka værdien i kroner af det, der blev stjålet?

- 1 0-99 kr.
- 2 100-499 kr.
- 3 500-999 kr.
- 4 1.000-1.999 kr.
- 5 2.000-4.999 kr.
- 6 5.000-9.999 kr.
- 7 10.000 kr. og derover

Blev du slået eller sparket eller udsat for anden fysisk vold?

- 1 Ja
- 2 Nej

Førte det da til synlige mærker eller skader på kroppen?

- 1 Ja

2 Nej

Hvilke skader eller mærker medførte det? (beskriv): _____

Krævede skaderne/mærkerne lægebehandling?

1 Ja

2 Nej

Blev der anvendt våben/redskaber ved overfaldet? (Spørgsmål indtil juni 2009)

1 Ja, anvendt

2 Ja, truet med

3 Nej

Blev du truet med våben/redskaber ved røveriet? (Spørgsmål fra juli 2009)

1 Ja, jeg blev truet med våben/redskab - men det blev ved truslen

2 Våben/redskab blev direkte brugt imod mig

3 Nej

Blev der anvendt skydevåben?

1 Ja

2 Nej

Blev der anvendt kniv?

1 Ja

2 Nej

Blev der anvendt slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)

1 Ja

2 Nej

Blev der anvendt andre våben? (flasker, sten m.m.)

1 Ja

2 Nej

Følte du, at du var i livsfare (under hændelsen)?

1 Ja

2 Nej

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes racisme?

Med racistisk menes, at man udsættes fordi man har en bestemt etnisk baggrund

1 Ja, helt sikkert

2 Ja, måske

3 Nej

Oplevede du, at det, du blev udsat for, skyldtes seksuel orientering?

Hermed menes, at man udsættes fordi man er homoseksuel eller transseksuel eller fordi gerningsmanden tror, at man er det

1 Ja, helt sikkert

- 2 Ja, måske
- 3 Nej

Hvor mange personer deltog aktivt i røveriet?

- 1 1 person
- 2 2 personer
- 3 3 personer
- 4 4 personer
- 5 5 personer eller flere

Var du sammen med andre, da du blev udsat for røveri?

- 1 Nej, var alene
- 2 Sammen med 1 person
- 3 Sammen med 2 personer
- 4 Sammen med 3 personer
- 5 Sammen med 4 personer
- 6 Sammen med 5 personer eller flere

Blev dem, du var samme med, også udsat for røveri?

- 1 Ja, alle
- 2 Ja, nogen men ikke alle
- 3 Nej, kun mig

Var du påvirket af alkohol eller andet?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 ja, Påvirket af andet
- 5 Nej

Kan du give en nærmere beskrivelse af den mest aktive i røveriet - var det en mand eller kvinde?

- 1 Mand
- 2 Kvinde

Hvor gammel var denne person?

- 1 Under 15 år
- 2 15-24 år
- 3 25-39 år
- 4 40-64 år
- 5 65 år og derover

Kendte du denne person?

- 1 Ja
- 2 Nej, overhovedet ikke

Hvem var det?

- 1 En man kun kender af navn/udseende
- 2 En fjernere bekendt, som man har haft lidt kontakt med (fx beboer fra området)

- 3 En nær bekendt ((tidligere) ven/kammerat, klassekammerat)
- 4 Familie og anden nærstående
- 5 Anden person

Hvilken anden person?: _____

Var personen påvirket af alkohol eller andet?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 ja, Påvirket af andet
- 5 Nej

Alt taget i betragtning. hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?

- 1 Meget alvorlig
- 2 Ret alvorlig
- 3 Ikke særlig alvorlig

Synes du hændelsen var..:

- 1 En kriminel handling
- 2 En forkert, men ikke kriminel handling
- 3 Bare noget der sker

Synes du, at det er noget, der påvirker hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?

- 1 Ja, i meget høj grad
- 2 I temmelig høj grad
- 3 En del
- 4 Lidt, en lille grad
- 5 Slet ikke

Har du anmeldt røveriet til politiet?

- 1 Ja
- 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde
- 3 Nej

Hvorfor har du ikke anmeldt det til politiet?: _____

Fik politiet fat i den der gjorde det?

- 1 Ja
- 2 Nej

Er der - så vidt du ved - inden for de sidste 12 måneder nogen, der har stjålet eller forsøgt at stjæle penge eller ting, som tilhørte dig?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvor mange gange har du været udsat for det?

Answer must be in the range from 1 up to 97: ____

Omtrent hvor meget blev der stjålet for?

[Til intervieweren: Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne. Ingenting - kun et forsøg på tyveri]

Answer must be in the range from 0 up to 999996: _____

Hvilke af dine ejendele blev udsat for tyveri eller forsøg på tyveri (sidste gang)?

- 1 Intet. Det var kun forsøg
- 2 Bil
- 3 Motorcykel
- 4 Knallert
- 5 Cykel
- 6 Båd/skib
- 7 Noget fra hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor
- 8 Noget fra garage/kælder/loftsrums/udhus/have ved min bopæl
- 9 Noget fra/på min arbejdsplads
- 10 Noget fra mit sommerhus/fritidshus
- 11 Noget jeg havde på mig (taksetyveri/lommetyveri)
- 12 Andet

Hvilket andet?: _____

Anmeldte du tyveriet til politiet?

[Til intervieweren: Hvis flere tyverier, tag udgangspunkt i det sidst forekomne]

- 1 Ja
- 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde
- 3 Nej

Anmeldte du det til forsikringselskab? (Stilles ikke, hvis kun forsøg)

- 1 Ja
- 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det
- 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning
- 4 Nej, for jeg har en tyveriforsikring

Fik du det stjålne tilbage eller erstattet? (Stilles ikke, hvis kun forsøg)

- 1 Jeg fik det hele ubeskåret tilbage
- 2 Jeg fik noget tilbage og erstatning (hel eller delvis) for resten (Stilles kun hvis ja på ovenstående spørgsmål)
- 3 Jeg fik intet tilbage, men fik erstatning (hel eller delvis) (Stilles kun hvis ja på ovenstående spørgsmål)
- 4 Jeg fik intet tilbage og heller ikke erstatning (Stilles kun hvis ja på ovenstående spørgsmål)
- 5 Jeg fik noget tilbage (Stilles kun hvis Nej på ovenstående spørgsmål)
- 6 Jeg fik ikke noget tilbage eller nogen erstatning (Stilles kun hvis Nej på ovenstående spørgsmål)

Har du været udsat for hærværk f.eks. rudeknusning, at dine bildæk er blevet skåret op eller at andre ting er blevet ødelagt indenfor de seneste 12 måneder?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvor mange gange har du været udsat for det?

Answer must be in the range from 1 up to 97: ____

Omtrent hvor meget beløb skaderne ved hærværket sig til?

[Til intervieweren: Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidst forekomne]

Answer must be in the range from 0 up to 999996: _____

Anmeldte du skaderne til politiet?

[Til intervieweren: Hvis flere hærværk, tag udgangspunkt i det sidst forekomne]

- 1 Ja
- 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde
- 3 Nej

Hvilke af dine ejendele blev udsat for hærværk (sidste gang)?

- 1 Bil
- 2 Motorcykel
- 3 Knallert
- 4 Cykel
- 5 Båd/skib
- 6 Hus/lejlighed/værelse hvor jeg bor
- 7 Garage/kælder/loftsrum/udhus/have ved min bopæl
- 8 Min arbejdsplads
- 9 Mit sommerhus/fritidshus
- 10 Andet

Hvilket andet?: _____

Anmeldte du det til forsikringsselskab?

- 1 Ja
- 2 Nej, men jeg er forsikret, og jeg ville nok have fået erstatning, hvis jeg havde anmeldt det
- 3 Nej. Jeg er ganske vist forsikret, men tror ikke jeg ville få erstatning
- 4 Nej, for jeg har en forsikring, der dækker hærværk.

Fik du det ødelagte erstattet?

- 1 Der blev ikke ødelagt noget, det var kun forsøg
- 2 Jeg fik fuld erstatning
- 3 Jeg fik delvis erstatning
- 4 Jeg fik ingen erstatning

Nu vil jeg gerne spørge dig om nogle andre ubehagelige oplevelser, du måske har haft. Kan du fortælle mig, om du inden for DE SENESTE 5 ÅR har været udsat for at en mand ved brug af vold eller trusler om vold har FORSØGT at tvinge dig til eller RENT FAKTISK har tvunget dig til samleje?

Forsøg på og tvungne samlejer fra kærester, ægtefæller og andre seksuelle partnere tæller også med.

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvor mange gange inden for de sidste 5 år har du været udsat for den slags?

Answer must be in the range from 1 up to 96: ____

Hvornår skete det?

- 1 Inden for de seneste 12 måneder
- 2 Mellem 1 år og 2 år siden
- 3 Mellem 2 år og 3 år siden
- 4 Mere end 3 år siden

Var det et forsøg eller blev du rent faktisk tvunget til samleje?

- 1 Forsøg på samleje
- 2 Tvunget til samleje

Førte det da til synlige mærker eller skader på kroppen?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvilke skader eller mærker medførte det? (beskriv): _____

Krævede skaderne/mærkerne lægebehandling?

- 1 Ja
- 2 Nej

Følte du, at du var i livsfare (under hændelsen)?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvor foregik det?

- 1 Egen bolig
- 2 I hans bolig
- 3 Anden privat bolig
- 4 På arbejdsplads/skole/udd.inst.
- 5 På værtshus, cafe, bodega m.m.
- 6 Offentligt tilgængeligt sted, gade, vej, plads, torv, park, skov
- 7 Offentligt transportmiddel
- 8 Andet offentligt tilgængeligt sted
- 9 Udlandet
- 10 Andet

Angiv hvor?: _____

Var der flere end én, der tvang dig?

- 1 Ja
- 2 Nej

Hvor mange personer tvang dig?

- 1 2 personer
- 2 3 personer
- 3 4 personer
- 4 5 personer eller flere

Skete det til en fest eller i forbindelse med en fest?

'I forbindelse med' betyder at det kan være sket på vej til og fra, men også efter at være fulgt hjem eller med hjem el.lign.)

- 1 Ja, til eller i forbindelse med en privat fest
- 2 Ja, til eller i forbindelse med en tur i byen (restaurant, værtshus, diskotek e.lign.)
- 3 Nej

Hvilken måned skete det?

- 1 Januar
- 2 Februar
- 3 Marts
- 4 April
- 5 Maj
- 6 Juni
- 7 Juli
- 8 August
- 9 September
- 10 Oktober
- 11 November
- 12 December

Hvilken ugedag skete det på?

- 1 Mandag
- 2 Tirsdag
- 3 Onsdag
- 4 Torsdag
- 5 Fredag
- 6 Lørdag
- 7 Søndag
- 8 Hverdag
- 9 Weekend

Hvilket tidspunkt på døgnet skete det?

Answer must be in the range from 1 up to 24: ____

Var du påvirket af alkohol eller andet?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 ja, Påvirket af andet
- 5 Nej

Har den (eller de) der gjorde det, gjort det samme mod dig før?

- 1 Nej, aldrig
- 2 Ja, en enkelt gang
- 3 Ja, to gange
- 4 Ja, tre eller flere gange

Tror du, at det var tilfældigt, at det lige var dig, det gik udover?

- 1 Ja, fuldstændig tilfældigt
- 2 Ikke fuldstændig tilfældigt, men kunne også have været en anden
- 3 Nej, ikke tilfældigt at det lige var/blev mig

Kan du give en nærmere beskrivelse af ham der gjorde det (den mest aktive)

Hvor gammel var denne person?

- 1 Under 15 år
- 2 15-24 år
- 3 25-39 år
- 4 40-64 år
- 5 65 år og derover

Omtrent hvor gammel var du selv, da det skete?

Answer must be in the range from 11 up to 74: ____

Kendte du denne person?

- 1 Ja
- 2 Nej, overhovedet ikke

Hvem var det?

- 1 Nuværende ægtefælle/samlever/kæreste
- 2 En nu forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden inden forholdets ophør
- 3 Forhenværende ægtefælle/samlever/kæreste, som begik volden efter forholdets ophør
- 4 Barn/barnebarn/stedbarn
- 5 Forældre/bedsteforældre
- 6 Andet familiemedlem
- 7 (Tidligere) ven/kammerat
- 8 En bekendt, som man havde kendt i mere end 24 timer
- 9 En, som man netop har mødt på et værtshus, til en fest el.lign.
- 10 En, som man netop har mødt gennem internettet
- 11 En bekendt, som man havde kendt under 24 timer
- 12 Person i afhængighedsforhold (fx plejebarn, patient el.lign.)
- 13 Person man selv var i et afhængighedsforhold til (fx chef, lærer, læge, politimand, taxa-chauffør el.lign.)
- 14 Anden person

Var personen påvirket af alkohol eller andet?

- 1 Ja, lidt påvirket af alkohol
- 2 Ja, meget påvirket af alkohol
- 3 Ja, påvirket af alkohol
- 4 ja, Påvirket af andet
- 5 Nej

Blev du slået eller sparket eller blev der anvendt anden form for fysisk vold mod dig?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt våben/redskaber ved overfaldet? (Spørgsmål indtil juni 2009)

- 1 Ja, anvendt
- 2 Ja, truet med
- 3 Nej

Blev du truet med våben/redskaber ved overfaldet? (Spørgsmål fra juli 2009)

- 1 Ja, jeg blev truet med våben/redskab - men det blev ved truslen
- 2 Våben/redskab blev direkte brugt imod mig
- 3 Nej

Blev der anvendt skydevåben?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt kniv?

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt slagvåben? (køller, jernstænger m.m.)

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt andre våben? (flasker, sten m.m.)

- 1 Ja
- 2 Nej

Blev der anvendt bedøvende middel, sovemiddel eller andet som gjorde, at du ikke vidst, hvad der foregik, eller ikke kunne forsvare dig?

- 1 Ja, helt sikkert
- 2 Ja, måske
- 3 Nej

Alt taget i betragtning, hvor alvorlig var denne hændelse for dig, da du blev udsat for den? Var den...?

- 1 Meget alvorlig
- 2 Ret alvorlig
- 3 Ikke særlig alvorlig

Synes du, at det er noget, der påvirker hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?

- 1 Ja, i meget høj grad
- 2 I temmelig høj grad
- 3 En del
- 4 Lidt, en lille grad

5 Slet ikke

Synes du hændelsen var..:

- 1 En kriminel handling
- 2 En forkert, men ikke kriminel handling
- 3 Bare noget der sker

Har du fortalt om det skete til andre:

Til familie?

- 1 Ja
- 2 Nej

Til venner/bekendte?

- 1 Ja
- 2 Nej

Til nogen på min arbejdsplads/studie?

- 1 Ja
- 2 Nej

Til krisecentre el.lign?

- 1 Ja
- 2 Nej

Til læger/behandlere/psykologer/psykiatere (ikke krisecentre)?

- 1 Ja
- 2 Nej

Til myndigheder/autoriteter uden for politiet, fx skolelærer, socialrådgiver el.lign.?

- 1 Ja
- 2 Nej

Har du anmeldt det til politiet?

- 1 Ja
- 2 Nej, men politiet fik at vide om det på anden måde
- 3 Nej

Har du fortalt det til nogen andre i det hele taget?

- 1 Nej Ingen
- 2 Ja, men ingen af de nævnte

Hvad er hovedgrunden til, at du ikke har fortalt det til nogen?

- 1 Det var ikke så alvorligt
- 2 Følte skyld/skam/flov/pinligt
- 3 Bange for hævn/angst
- 4 For at beskytte ham der gjorde det
- 5 Ingen ville tro mig
- 6 Andet

Hvilken anden grund?: _____

Var der nogen der opdagede det eller fortalte du det til nogen umiddelbart efter, at det var sket?

1 Ja, nogen opdagede det/fortalte det umiddelbart efter (inden for 24 timer) til nogen?

2 Nej, fortalte det første senere eller det blev først opdaget af andre senere (mere end 24 timer efter)

Hvorfor har du ikke anmeldt overfaldet til politiet?

Vigtigt at dette bliver nøje beskrevet: _____

Fik politiet fat i ham der gjorde det?

1 Ja

2 Nej

Hvad var det for et arbejde du havde, da du blev udsat for vold eller trusler om vold (eller voldtægt) under udførelse af dit arbejde?

1 Arbejder med særligt belastede klienter (fx demente, unge på døgninstitution, psykisk syge)

2 Har kontrol-/overvågningsarbejde (fx politibetjent, dørvogter, p-vagt, billetkontrollør)

3 Arbejder med transport af mennesker (fx buschauffør, taxachauffør)

4 Har anden form for risikobetonet arbejde: Hvad (beskriv)

5 Har ikke et særligt risikobetonet arbejde: Hvad (beskriv)

12. Bilagstabeller

12.1 TYVERI

12.1.1 TYVERI OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene- stemand	I alt
Nej	1353	1116	1736	955	1382	800	2934	10276
Ja	255	137	122	137	179	88	407	1325
I alt	1608	1253	1858	1092	1561	888	3341	11601

P(0,000)

12.1.2 TYVERI OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	1133	2475	2034	2402	712	8756
Ja	182	335	228	338	101	1184
I alt	1315	2810	2262	2740	813	9940

P(0,014)

12.1.3 TYVERI OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophæve t partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	1407	5234	3671	10312
Ja	147	567	620	1334
I alt	1554	5801	4291	11646

P(0,000)

12.1.4 TYVERI OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	8100	2174	10273
Ja	1048	316	1365
I alt	9148	2490	11638

P(0,025)

12.1.5 TYVERI OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	1071	9237	10308
Ja	202	1133	1335
I alt	1273	10370	11643

P(0,000)

12.1.6 TYVERI OG BOPÆLSREGION

	Region Hoved- staden	Region Sjæl- land	Region Syd- danmark	Region Midt- jylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	3067	1574	2233	2343	1095	10312
Ja	518	148	267	280	122	1335
I alt	3585	1722	2500	2623	1217	11647

P(0,000)

12.1.7 TYVERI OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	3942	6356	10298
Ja	415	918	1333
I alt	4357	7274	11631

P(0,000)

12.1.8 TYVERI OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måne- den	Nogle gan- ge i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	2338	2294	3885	1109	449	226	10301
Ja	402	323	439	118	36	16	1334
I alt	2740	2617	4324	1227	485	242	11635

P(0,000)

12.2 HÆRVÆRK

12.2.1 HÆRVÆRK OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene stemand	I alt
Nej	1519	1196	1803	1010	1474	840	3119	10961
Ja	90	57	55	83	87	50	223	645
I alt	1609	1253	1858	1093	1561	890	3342	11606

P(0,000)

12.2.2 HÆRVÆRK OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	1256	2676	2154	2559	748	9393
Ja	59	136	108	181	66	550
I alt	1315	2812	2262	2740	814	9943

P(0,000)

12.2.3 HÆRVÆRK OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophævet partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	1480	5520	4005	11005
Ja	75	283	288	646
I alt	1555	5803	4293	11651

P(0,000)

12.2.4 HÆRVÆRK OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	8697	2358	11055
Ja	588	171	758
I alt	9285	2529	11813

P(0,321)

12.2.5 HÆRVÆRK OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	1177	9823	11000
Ja	96	550	646
I alt	1273	10373	11646

P(0,001)

12.2.6 HÆRVÆRK OG BOPÆLSREGION

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	3327	1631	2364	2503	1179	11004
Ja	261	90	136	121	37	645
I alt	3588	1721	2500	2624	1216	11649

P(0,000)

12.2.7 HÆRVÆRK OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	3942	6356	10298
Ja	415	918	1333
I alt	4357	7274	11631

P(0,001)

12.2.8 HÆRVÆRK OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måneden	Nogle gange i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	2547	2488	4099	1173	454	231	10992
Ja	194	132	224	54	30	10	644
I alt	2741	2620	4323	1227	484	241	11636

P(0,002)

12.3 VOLD

12.3.1 VOLD OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene- stemand	I alt
Nej	2972	2128	3702	2163	2806	1620	6354	21745
Ja	104	26	21	30	37	19	69	306
I alt	3076	2154	3723	2193	2843	1639	6423	22051

P(0,000)

12.3.2 VOLD OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	2240	5222	4324	5200	1526	18512
Ja	68	63	41	71	14	257
I alt	2308	5285	4365	5271	1540	18769

P(0,000)

12.3.3 VOLD OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophæve t partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	2943	10999	7851	21793
Ja	36	75	194	305
I alt	2979	11074	8045	22098

P(0,000)

12.3.4 VOLD OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	8126	3291	11417
Ja	107	31	138
I alt	8233	3322	11555

P(0,122)

12.3.5 VOLD OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	911	9983	10894
Ja	9	120	129
I alt	920	10103	11023

P(0,685)

12.3.6 VOLD OG BOPÆLSREGION

	Region Hoved- staden	Region Sjæl- land	Region Syd- danmark	Region Midt- jylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	6689	3204	4691	4931	2280	21795
Ja	105	57	62	49	33	306
I alt	6794	3261	4753	4980	2313	22101

P(0,000)

12.3.7 VOLD OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	7950	13809	21759
Ja	70	235	305
I alt	8020	14044	22064

P(0,000)

12.3.8 VOLD OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måne- den	Nogle gan- ge i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	5051	4917	8160	2194	922	516	21760
Ja	126	51	95	21	7	5	305
I alt	5177	4968	8255	2215	929	521	22065

P(0,000)

12.4 RØVERI

12.4.1 RØVERI OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene stemand	I alt
Nej	3016	2126	3684	2172	2819	1624	6344	21785
Ja	57	24	34	19	23	14	79	250
I alt	3073	2150	3718	2191	2842	1638	6423	22035

P(0,001)

12.4.2 RØVERI OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	2266	5215	4325	5215	1523	18544
Ja	40	69	40	55	17	221
I alt	2306	5284	4365	5270	1540	18765

P(0,035)

12.4.3 RØVERI OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophævet partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	2933	10996	7905	21834
Ja	42	72	135	249
I alt	2975	11068	8040	22083

P(0,000)

12.4.4 RØVERI OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	16635	5185	21820
Ja	167	52	219
I alt	16802	5237	22039

P(0,946)

12.4.5 RØVERI OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	2419	19407	21826
Ja	30	219	249
I alt	2449	19626	22075

P(0,63)

12.4.6 RØVERI OG BOPÆLSREGION

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	6687	3215	4707	4928	2298	21835
Ja	106	40	43	47	13	249
I alt	6793	3255	4750	4975	2311	22084

P(0,000)

12.4.7 RØVERI OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	7930	13873	21803
Ja	83	166	249
I alt	8013	14039	22052

P(0,322)

12.4.8 RØVERI OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måneden	Nogle gange i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	5084	4911	8183	2202	917	514	21811
Ja	93	58	69	11	11	8	250
I alt	5177	4969	8252	2213	928	522	22061

P(0,000)

12.5 TVANGSSAMLEJE

12.5.1 TVANGSSAMLEJE OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene- stemand	I alt
Nej	1625	1116	2024	840	1250	724	3299	10878
Ja	45	21	5	9	11	7	9	107
I alt	1670	1137	2029	849	1261	731	3308	10985

P(0,000)

12.5.2 TVANGSSAMLEJE OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	1215	3047	2470	1951	312	8995
Ja	32	36	13	6	0	87
I alt	1247	3083	2483	1957	312	9082

P(0,000)

12.5.3 TVANGSSAMLEJE OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophæve t partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	1795	5571	3544	10910
Ja	17	13	76	106
I alt	1812	5584	3620	11016

P(0,000)

12.5.4 TVANGSSAMLEJE OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	8129	3308	11437
Ja	94	13	107
I alt	8223	3321	11544

P(0,000)

12.5.5 TVANGSSAMLEJE OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	913	9994	10907
Ja	5	101	106
I alt	918	10095	11013

P(0,239)

12.5.6 TVANGSSAMLEJE OG BOPÆLSREGION

	Region Hoved- staden	Region Sjæl- land	Region Syd- danmark	Region Midt- jylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	3418	1561	2367	2446	1119	10911
Ja	37	12	23	25	9	106
I alt	3455	1573	2390	2471	1128	11017

P(0,832)

12.5.7 TVANGSSAMLEJE OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	4076	6815	10891
Ja	38	69	107
I alt	4114	6884	10998

P(0,684)

12.5.8 TVANGSSAMLEJE OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måne- den	Nogle gan- ge i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	2582	2463	4106	1020	473	252	10896
Ja	38	22	32	12	2	0	106
I alt	2620	2485	4138	1032	475	252	11002

P(0,028)

12.6 UDSATHED FOR KRIMINALITET

12.6.1 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene stemand	I alt
Nej	2661	1948	3537	1962	2562	1487	5805	19962
Ja	412	204	179	227	279	150	618	2069
I alt	3073	2152	3716	2189	2841	1637	6423	22031

P(0,000)

12.6.2 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	2019	4790	4017	4752	1376	16954
Ja	287	493	348	517	164	1809
I alt	2306	5283	4365	5269	1540	18763

P(0,000)

12.6.3 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophævet partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	2739	10231	7033	20003
Ja	233	839	1008	2080
I alt	2972	11070	8041	22083

P(0,000)

12.6.4 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	6566	3154	9720
Ja	1250	683	1933
I alt	7816	3837	11653

P(0,014)

12.6.5 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	991	8724	9715
Ja	283	1649	1932
I alt	1274	10373	11647

P(0,000)

12.6.6 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG BOPÆLSREGION

	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syddanmark	Region Midtjylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	6002	2977	4339	4558	2128	20004
Ja	791	278	413	416	183	2081
I alt	6793	3255	4752	4974	2311	22085

P(0,000)

12.6.7 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	4528	4509	7563
Ja	648	457	690
I alt	5176	4966	8253

P(0,000)

12.6.8 UDSATHED FOR KRIMINALITET OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måneden	Nogle gange i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	2582	2463	4106	1020	473	252	10896
Ja	38	22	32	12	2	0	106
I alt	2620	2485	4138	1032	475	252	11002

P(0,000)

12.7 ANGST FOR KRIMINALITET

12.7.1 ANGST FOR KRIMINALITET OG BESKÆFTIGELSE

	Stude- rende	Arbejds- løse	Ude af erhverv i øvrigt	Selv- stændige	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Funktio- nær/tjene- stemand	I alt
Nej	1868	1298	2066	806	1930	1076	4477	13521
Ja	773	635	1122	271	754	472	1567	5594
I alt	2641	1933	3188	1077	2684	1548	6044	19115

P(0,000)

12.7.2 ANGST FOR KRIMINALITET OG INDKOMST

	0-99.999 kr.	100.000- 239.999 kr.	240.000- 324.999 kr.	325.000- 549.999 kr.	550.000 kr. eller mere	I alt
Nej	1441	3058	2583	3487	1091	11660
Ja	595	1527	1150	1116	253	4641
I alt	2036	4585	3733	4603	1344	16301

P(0,000)

12.7.3 ANGST FOR KRIMINALITET OG CIVILSTAND

	Skilt/Enke/Ophæve t partnerskab	Gift	Ugift	I alt
Nej	1719	6765	5070	13554
Ja	857	2848	1906	5611
I alt	2576	9613	6976	19165

P(0,000)

12.7.4 ANGST FOR KRIMINALITET OG EJERSKAB AF GODER

	Ejer ikke	Ejer	I alt
Nej	8913	4642	13555
Ja	3802	1809	5611
I alt	12715	6451	19166

P(0,014)

12.7.5 ANGST FOR KRIMINALITET OG EJERSKAB AF BUTIK/VIRKSOMHED

	Ja	Nej	I alt
Nej	1555	11995	13550
Ja	577	5032	5609
I alt	2132	17027	19159

P(0,000)

12.7.6 ANGST FOR KRIMINALITET OG BOPÆLSREGION

	Region Hoved- staden	Region Sjæl- land	Region Syd- danmark	Region Midt- jylland	Region Nordjylland	I alt
Nej	4153	1896	2873	3139	1495	13556
Ja	1739	930	1253	1182	506	5610
I alt	5892	2826	4126	4321	2001	19166

P(0,000)

12.7.7 ANGST FOR KRIMINALITET OG HVOR OFTE MAN GÅR UD

	Ikke så tit	De fleste aftener i ugens løb	I alt
Nej	4752	8784	13536
Ja	2212	3394	5606
I alt	6964	12178	19142

P(0,000)

12.7.8 ANGST FOR KRIMINALITET OG HVOR OFTE MAN GÅR UD FOR AT MORE SIG

	Typisk flere gange om ugen	Typisk én gang om ugen	1-3 gange om måne- den	Nogle gan- ge i løbet af et halvt år	Sjældnere	Stort set aldrig	I alt
Nej	3295	3091	5026	1284	517	330	13543
Ja	1283	1255	2044	631	264	129	5606
I alt	4578	4346	7070	1915	781	459	19149

P(0,000)